



Briselē, 2026. gada 11. jūnijā
(OR. en)

10442/26

**Starpiestāžu lieta:
2025/0227 (COD)**

LIMITE

CADREFIN 283	COLAC 88
POLGEN 164	COTRA 51
RELEX 818	COWEB 87
ACP 61	MAMA 148
DEVGEN 101	MOG 122
COHOM 88	PTOM 28
COHAFA 52	ELARG 104
COAFR 180	GLOBAL GATEWAY 42
COASI 106	FIN 864
COEST 472	CODEC 1154

PIEZĪME

Sūtītājs: Padomes Ģenerālsekretariāts

Saņēmējs: Padome

K-jas dok. Nr.: 11758/25 + ADD 1 + ADD 2 + ADD 3 + ADD 4

Temats: Priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes regulai, ar ko izveido instrumentu "Eiropa pasaulē"
– *daļēja vispārējā pieeja*

Pielikumā pievienots prezidentvalsts sestais kompromisa teksts attiecībā uz minēto priekšlikumu.

Izmaiņas Komisijas priekšlikuma tekstā (dok. 11758/25 + ADD 1) ir atzīmētas šādi: papildinājumi ir **treknrakstā**, svītrotās daļas atzīmē šādi: [...].

[...]Projekts

**EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES REGULA,
ar ko izveido instrumentu “Eiropa pasaulē”**

EIROPAS PARLAMENTS UN EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 209. un 212. pantu un 322. panta 1. punktu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas priekšlikumu,

pēc leģislatīvā akta projekta nosūtīšanas valstu parlamentiem,

ņemot vērā Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinumu ¹,

ņemot vērā Reģionu komitejas atzinumu ²,

ņemot vērā Revīzijas palātas atzinumu,

saskaņā ar parasto likumdošanas procedūru,

tā kā:

- (1) Šīs regulas mērķis ir [...] **izveidot** programmu “Eiropa pasaulē” (“Instruments”) nolūkā atbalstīt un veicināt Savienības vērtības, principus un intereses pasaulē, lai sasniegtu Savienības ārējās darbības mērķus un principus, kā noteikts Līguma par Eiropas Savienību (LES) 3. panta 5. punktā un 8. un 21. pantā, **kā arī Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 208. pantā.**

¹ OV L ..., ... lpp.

² OV L ..., ... lpp.

- (2) Saskaņā ar LES 21. pantu Savienībai jānodrošina konsekvence starp dažādām tās ārējās darbības jomām, kā arī starp tām un citām tās politikas jomām, un jātiecas sasniegt augstu sadarbības līmeni visās starptautisko attiecību jomās. Lai palielinātu Savienības ārējās darbības saskaņotību un nodrošinātu tās efektivitāti, Instrumentam būtu jādod ieguldījums plašā Savienības politikas jomu klāstā, jo īpaši paplašināšanās, kaimiņattiecību, starptautisko partnerību, **tostarp attīstības sadarbības**, humānās palīdzības [...] politikas jomās, kā arī citu tās politikas jomu ārējos aspektos, ko veicina, izmantojot plašu instrumentu klāstu.
- (3) Saskaņā ar Padomes Lēmuma 2010/427/ES³ 9. pantu Savienības Augstā pārstāve ārlietās un drošības politikas jautājumos (“Augstā pārstāve”) kā Komisijas priekšsēdētājas vietniece nodrošina Savienības ārējās darbības vispārējo politisko koordināciju, nodrošinot tās vienotību, konsekvenci un efektivitāti, izmantojot jo īpaši šo Instrumentu.
- (4) Instrumenta īstenošanā būtu [...] **jāņem vērā Eiropadomes un Padomes politiskās un stratēģiskās norādes, jo īpaši Eiropadomes stratēģiskās programmas [...]**, kurās noteikts Savienības redzējums, stratēģiskās ievirzes un prioritātes. Izmantojot Savienības spēku un partnerības, ārējai darbībai, ko īsteno saskaņā ar Instrumentu, būtu jāaizsargā un jāveicina Savienības vērtības, jāstiprina miers un drošība, **jāveicina ilgtspējīga attīstība, jāpalīdz izskaust nabadzību, jāatbalsta paplašināšanās process, labas kaimiņattiecības un sadarbība** un jāstiprina Savienības sagatavotība, labklājība un konkurētspēja. Lai virzītu uz priekšu Savienības prioritātes un intereses tās ārējā darbībā, Savienībai būtu jāstrādā partnerībā ar partnervalstīm, reģionālām un starptautiskām organizācijām, **tostarp starptautiskām finanšu iestādēm.**

³ Padomes Lēmums 2010/427/ES (2010. gada 26. jūlijs), ar ko nosaka Eiropas Ārējās darbības dienesta organizatorisko struktūru un darbību (OV L 201, 3.8.2010., 30. lpp., ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2010/427/oj>).

- (5) Instrumentam būtu jāpalīdz nodrošināt konsekvenci, saskaņotību, sinerģiju un papildināmību starp Savienības iekšpolitiku un ārpolitiku un starp tās ārpolitikas jomām, lai vienlaikus veicinātu Savienības pamatintereses un stratēģiskās intereses un ilgtspējīgu attīstību partnervalstīs un **reģionos un atbalstītu tās globālo saistību izpildi. Būtu arī jānodrošina sinerģija un papildināmība starp ārējiem un iekšējiem finansēšanas instrumentiem, tostarp, lai atbalstītu Savienības konkurētspēju, aizsargātu to darbību centrālo nozīmi, kuras ir tiesīgas saņemt oficiālo attīstības palīdzību (“OAP”), ko izveidojusi ESAO Attīstības palīdzības komiteja, un nodrošinātu OAP un citu resursu pārredzamu izmantošanu.**
- (5.a) Savienības politikas attīstības sadarbības jomā galvenais mērķis, kā noteikts LESD 208. pantā, ir nabadzības mazināšana un ilgākā laika posmā – tās izskaušana. Savienības politika attīstības sadarbības jomā palīdz sasniegt arī Savienības ārējās darbības mērķus, jo īpaši tos, kas paredzēti LES 21. panta 2. punkta d) apakšpunktā, proti, veicināt jaunattīstības valstu ilgtspējīgu ekonomisku, sociālu un vides attīstību, lai sasniegtu galveno mērķi – izskaustu nabadzību.
- (6) Lai maksimāli palielinātu Savienības palīdzības ietekmi **un nodrošinātu paredzamību**, galvenajai pieejai attiecībā uz darbībām, ko finansē saskaņā ar Instrumentu, vajadzētu būt ģeogrāfiski plānojamām darbībām valsts, daudzvalstu, reģionālajā un pārreģionālajā līmenī. Attiecīgā gadījumā **ģeogrāfiski plānojamās darbības** [...] būtu jāpapildina ar ģeogrāfiski neplānojamām darbībām, tai skaitā darbībām, kas saistītas ar humāno palīdzību, makrofinansiālo palīdzību, krīzes pārvarēšanas, miera nodrošināšanas un ārpolitikas vajadzību risināšanu un noturības un konkurētspējas uzlabošanu, kā arī ar globālām plānojamām un neplānojamām darbībām. **Neplānojamām darbībām būtu jāļauj Savienībai elastīgi reaģēt uz problēmām un iespējām.**

- (7) Ģeogrāfiski plānojamo darbību pamatā vajadzētu **būt daudzgadu valsts, reģionālām vai pārreģionālām indikatīvām programmām**, un tām būtu jāveido Savienības sadarbība ar partnervalstīm un reģioniem vidējā termiņā un ilgtermiņā, lai veidotu savstarpēji izdevīgas partnerības, **kuru pamatā ir kopīgi noteiktas prioritātes un kopīga atbildība**. Ģeogrāfiski plānojamām darbībām būtu jāveido lielākā daļa no Instrumenta kopējā indikatīvā finansējuma. Neplānojamām darbībām būtu jāpapildina plānojamās darbības, vienlaikus atzīstot humānās palīdzības neatkarīgo, uz vajadzībām balstīto un principiālo raksturu. Par ikgadējām summām, kas pieejamas plānojamām un neplānojamām darbībām, jālemj budžeta lēmējinstīcijai, un tām jāatspoguļo **Padomes politiskās un stratēģiskās norādes**.
- (8) [Lai gan budžets Savienības humānās palīdzības darbību finansēšanai būtu jādara pieejams saskaņā ar šo Instrumentu,] šādas darbības būtu jāīsteno saskaņā ar humānās palīdzības instrumentu, kas izveidots ar Padomes Regulu (EK) Nr. 1257/96 ⁴.
- (9) [Lai gan budžeta resursi Savienības makrofinansiālās palīdzības finansēšanai būtu jādara pieejami saskaņā ar šo Instrumentu,] šādas darbības būtu jāīsteno saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 212. un 213. pantu.
- (10) **Saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 1257/96 humānās palīdzības operācijās būtu jāievēro humanitārie principi – cilvēcība, neitralitāte, objektivitāte un neatkarība.**

⁴ Padomes Regula (EK) Nr. 1257/96 (1996. gada 20. jūnijs) par humāno palīdzību (OV L 163, 2.7.1996., 1[...]. lpp., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/1996/1257/oj>).

- (11) Ņemot vērā ārējā konteksta svārstīgumu, noturības darbībām būtu jāļauj Savienībai vajadzības gadījumā pastiprināt sadarbību. Tām vajadzētu būt elastīgām **un kontekstam atbilstošām**, tostarp [...] lai reaģētu uz nestabilitāti, [...] **krīzēm, klimata satricinājumiem un pēkšņu cilvēktiesību stāvokļa pasliktināšanos, kā arī** lai atbalstītu humānās palīdzības, attīstības un miera saikni, [...] pēckonflikta atveseļošanas un rekonstrukcijas vajadzības, **demokrātiskas iespējas un makroekonomikas stabilitāti. Tām būtu arī jāatbalsta partnervalstu spēja atjaunot un pildīt savas pamatfunkcijas, tādējādi nodrošinot sociālekonomiskās pamatfunkcijas, un kā arī īstermiņa novēršanas un sagatavotības mehānismu izstrāde.**
- (12) Darbībām konkurētspējas jomā būtu jāļauj Savienībai reaģēt uz ekonomikas problēmām un ātri izmantot iespējas atbalstīt Savienības konkurētspēju **stratēģisko interešu jomās**, tostarp atbalstot Savienības iekšpolitikas ārējo dimensiju, **un veicināt iekļaujošu un ilgtspējīgu izaugsmi partnervalstīs.** Attiecīgā gadījumā tām būtu jāpalīdz veidot visaptverošas savstarpēji izdevīgas paketes ar partnervalstīm, **tostarp īstenot stratēģiju *Global Gateway*.**
- (13) Krīzes pārvarēšanas, miera nodrošināšanas un ārpolitikas vajadzībām būtu jāietver darbības, kas ļauj Savienībai reaģēt ārkārtas un neparedzētās situācijās vai sevišķi svarīgās ārpolitikas interesēs, tai skaitā tad, ja ir apdraudēts miers, demokrātija, **tiesiskums** [...], cilvēktiesības un pamatbrīvības. Minētās darbības būtu jāizstrādā tā, lai nodrošinātu efektīvu, iedarbīgu, integrētu un uz kontekstuālu konflikta izpratni balstītu Savienības reakciju ar mērķi panākt mieru un stabilitāti un novērst konfliktus ārkārtas, krīzes, nestabilitātes, hibrīddraudu, jaunu krīžu vai dabas katastrofu situācijās, tostarp nodrošināt personu, jo īpaši tādu personu [...], **kuras skar vai kurām draud** seksuālas un dzimumbalstītas vardarbības risks, drošību un drošumu nestabilās situācijās; vai situācijās, kas draud izvērsties bruņotā konfliktā vai būtiski destabilizēt attiecīgo partnervalsti vai attiecīgās partnervalstis **vai reģionus, vai kaitēt iedzīvotājiem.** Tām būtu arī jāatbalsta inovatīvas iniciatīvas, kuru mērķis ir risināt ārpolitikas vajadzības visos politikas, ekonomikas un drošības jautājumos un ļaut Savienībai [...] **virzīt uz priekšu savas politiskās prioritātes**, kuras ir grūti sasniegt ar citiem līdzekļiem.

- (14) Instrumentam būtu jābalstās uz darbībām, kas iepriekš atbalstītas saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes regulām (ES) 2021/947 ⁵, (ES) 2021/1529 ⁶, (ES) 2024/792 ⁷, (ES) 2024/1449 ⁸, (ES) 2025/535 ⁹.
- (15) Instrumentam būtu jāveicina Savienības ārējās darbības mērķu sasniegšana, sekmējot savstarpēji izdevīgas partnerības ar partnervalstīm, dodot ieguldījumu gan partnervalstu ilgtspējīgā attīstībā, gan Savienības stratēģiskajās interesēs, **vienlaikus piemērojot diferencētu pieeju, kurā ņemtas vērā partnervalstu īpašās vajadzības un prioritātes.** Tam būtu jāļauj Savienībai **un partnervalstīm** būt labāk sagatavotām, lai risinātu globālas problēmas, tostarp **draudus veselībai, pārtikas un uztura nodrošinājumam, izglītībai, mieram un drošībai, nevienlīdzības mazināšanu un nabadzības izskaušanu**, cīņu pret klimata pārmaiņām **un pielāgošanās tām, ūdens trūkumu un biodaudzveidības [...]** **zuduma [...]** tendences apturēšanu un apvēršanu. Tam būtu arī jānodrošina lielākas ekonomiskās un tirdzniecības iespējas, kas sniegtu abpusēju labumu gan Savienībai, gan partnervalstīm.

⁵ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2021/947 (2021. gada 9. jūnijs), ar ko izveido Kaimiņattiecību, attīstības sadarbības un starptautiskās sadarbības instrumentu “Eiropa pasaulē”, groza un atceļ Eiropas Parlamenta un Padomes Lēmumu Nr. 466/2014/ES un atceļ Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2017/1601 un Padomes Regulu (EK, *Euratom*) Nr. 480/2009 (OV L 209, 14.6.2021., 1.–78. lpp., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/947/oj>).

⁶ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2021/1529 (2021. gada 15. septembris), ar ko izveido Pirmspievienošanās palīdzības instrumentu (IPA III) (OV L 330, 20.9.2021., 1.–26 lpp., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1529/oj>).

⁷ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2024/792 (2024. gada 29. februāris), ar ko izveido Ukrainas mehānismu (OV L, 2024/792, 29.2.2024., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/792/oj>).

⁸ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2024/1449 (2024. gada 14. maijs), ar ko izveido Rietumbalkānu reformu un izaugsmes mehānismu (OV L, 2024/1449, 24.5.2024., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1449/oj>).

⁹ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2025/535 (2025. gada 18. marts), ar ko izveido Moldovas Republikas reformu un izaugsmes mehānismu (OV L, 2025/535, 21.3.2025., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2025/535/oj>).

- (16) Savienības darbībai būtu jāveicina starptautisko cilvēktiesību, tostarp Vispārējo cilvēktiesību deklarācijas, ko Apvienoto Nāciju Organizācijas Ģenerālā asambleja pieņēma 1948. gada 10. decembrī, un starptautisko humanitāro tiesību, **tostarp Ženēvas konvencijas un to papildprotokolu**, ievērošana, un jābalstās tajās, un būtu jāvadās pēc cilvēktiesību universāluma un nedalāmības principa.
- (17) LES 49. pantā ir noteikts, ka jebkura Eiropas valsts, kura ievēro vērtības, kas respektē cilvēka cieņu, brīvību, demokrātiju, vienlīdzību, tiesiskumu, kā arī cilvēktiesības, tostarp minoritāšu tiesības, un apņemas sekmēt minētās vērtības, var iesniegt pieteikumu, lai kļūtu par Savienības dalībvalsti. Šīs vērtības ir kopīgas visām dalībvalstīm sabiedrībā, kurā dominē plurālisms, nediskriminēšana, iecietība, tiesiskums, solidaritāte, **dzimumu līdztiesība**[...], paaudžu līdztiesība, un kultūras daudzveidība. Paplašināšanās procesa pamatā ir noteikti kritēriji, taisnīgi un stingri nosacījumi, kā arī paša nopelnu, **snieguma un atgriezeniskuma** princips. Eiropas valsts, kas iesniegusi pieteikumu pievienoties Savienībai, var kļūt par Savienības dalībvalsti tikai tad, kad ir apliecināts, ka tā pilnībā atbilst pievienošanās kritērijiem, kas tika noteikti Eiropadomes 1993. gada jūnija sanāksmē Kopenhāgenā (“Kopenhāgenas kritēriji”)[...], **ņemot vērā** Savienības [...] spēju integrēt [...] **jaunas dalībvalstis**. Joprojām būtiska ir stingra apņemšanās īstenot pieeju “pamatjautājumi vispirms”, kas prasa būtiski koncentrēties uz tiesiskumu, cīņu pret **korupciju un** organizēto noziedzību, pamattiesību ievērošanu, demokrātisko iestāžu darbību un valsts pārvaldes reformu, kā arī ekonomiskajiem kritērijiem. Progress ir atkarīgs no tā, kā katra kandidātvalsts un potenciālā kandidāte īsteno nepieciešamās reformas, lai panāktu atbilstību Savienības *acquis*.

- (18) Savienības [...] paplašināšanās [...] **ģeostratēģisks** ieguldījums Eiropas mierā, drošībā, stabilitātē un labklājībā un dod Savienībai lielākas iespējas pievērsties **reģionālām un globālām** problēmām. Tā arī nodrošina plašākas ekonomiskās un tirdzniecības iespējas, kas sniedz abpusēju ieguvumu gan Savienībai, gan valstīm, kuras vēlas kļūt par tās dalībvalstīm, un vienlaikus nodrošina pakāpenisku partnervalstu pārveidi. Iespējai kļūt par Savienības dalībvalsti [...] un **reformām, kas vajadzīgas, lai izpildītu dalības kritērijus,** piemīt spēcīga transformējoša ietekme, kas rada pozitīvas demokrātiskas, politiskas, ekonomiskas un sociālas pārmaiņas. Savienības un tās partneru kopējās interesēs ir veicināt centienus veikt reformas partnervalstu politiskajās, tiesiskajās un ekonomiskajās sistēmās, ņemot vērā to turpmāko dalību Savienībā, un atbalstīt to pievienošanās procesu. **Pieņemt Eiropas pamatvērtības un apņemties tās ievērot ir apzināts lēmums, un tas ir būtiski visiem partneriem, kas vēlas pievienoties Savienībai. Ņemot to vērā, partneriem būtu jāuzņemas atbildība un pilnībā jāapņemas ievērot Eiropas vērtības, kā arī atbalstīt noteikumos balstītu globālo kārtību. Tam būtu jāietver virzība uz pilnīgu pieskaņošanos Savienības kopējai ārpolitikai un drošības politikai.**

(18.a) Eiropadome vai Padome kandidātvalsts statusu ir piešķirusi Albānijas Republikai, Bosnijai un Hercegovinai, Gruzijai, Islandei, Melnkalnei, Ziemeļmaķedonijas Republikai, Moldovas Republikai, Serbijas Republikai, Turcijas Republikai un Ukrainai. Eiropadome ir atkārtoti apstiprinājusi pilnīgu un nepārprotamu apņemšanos attiecībā uz Rietumbalkānu Eiropas perspektīvu. Stabilizācijas un asociācijas process joprojām ir kopējais satvars attiecībām ar Rietumbalkāniem. Neskarot nostājas par statusu vai jebkādu turpmāku lēmumu, kas jāpieņem Eiropadomei vai Padomei, valstis, kuras izmanto šādas Eiropas perspektīvas radītās priekšrocības un kurām vēl nav piešķirts kandidātvalsts statuss, var uzskatīt par potenciālajām kandidātvalstīm tikai šīs regulas īstenošanas nolūkos. Islandes valdība 2015. gada martā lūdza Savienībai vairs neuzskatīt Islandi par kandidātvalsti, tomēr oficiāli neatsaucot Islandes dalības pieteikumu. Kosova * 2022. gada decembrī iesniedza dalības pieteikumu.

* Šis nosaukums neskar nostājas par statusu un atbilst ANO DP Rezolūcijai 1244/1999 un Starptautiskās Tiesas atzinumam par Kosovos neatkarības deklarāciju.

- (19) Kopš 2022. gada 24. februārī sākās neprovocētais, **nelikumīgais** un nepamatotais Krievijas agresijas karš pret Ukrainu, Savienība, tās dalībvalstis un Eiropas finanšu iestādes ir mobilizējušas vēl nepieredzētu atbalstu Ukrainas ekonomiskajai, sociālajai un finansiālajai noturībai. Ukrainai nodarītā kaitējuma mērogs prasa ievērojamu [...], elastīgu **un ilgtermiņa** atbalstu Ukrainai, lai tā varētu saglabāt savas valdības funkcijas, sniegt sabiedriskos pakalpojumus, **nodrošināt uzņēmumu un pilsoniskās sabiedrības noturību**, kā arī atbalstīt valsts atveseļošanu, rekonstrukciju un modernizāciju. **Ņemot vērā konflikta postošo ietekmi, atveseļošanai un rehabilitācijai vajadzētu būt saskaņā ar principiālu humāno palīdzību.** Instrumentam būtu jānodrošina palīdzības satvars valsts ātrai atveseļošanai, rekonstrukcijai un **uz reformām balstītai** modernizācijai, lai mobilizētu investīcijas un uzlabotu piekļuvi finansējumam, kā arī veicinātu Ukrainas pieskaņošanos Savienības standartiem un vērtībām ceļā uz pievienošanos Savienībai. Ukrainas virzībai uz pievienošanos vajadzētu būt cieši saistītai ar rekonstrukcijas centieniem **un stabilu reformu procesu.** No Instrumenta sniegtais atbalsts, cik vien iespējams, būtu jāintegrē starptautiskajos centienos nodrošināt finanšu arhitektūru Ukrainas atveseļošanai, un tas būtu jākoordinē ar attiecīgajiem līdzekļu devējiem un starptautiskajām finanšu iestādēm, lai nodrošinātu pienācīgu koordināciju un atbalsta papildināmību. **Turklāt atbalsts var būt vērsts uz savienojamības veidošanu starp Ukrainu un Savienību.**
- (20) Saskaņā ar LES 8. panta 1. punktu Savienība veido īpašas attiecības ar kaimiņvalstīm, ar mērķi izveidot labklājības un labu kaimiņattiecību telpu, kuras pamatā ir Savienības vērtības un kuru raksturo ciešas un miermīlīgas, uz sadarbību balstītas attiecības.
- (21) Savienībai būtu jānoslēdz savstarpēji izdevīgas un pielāgotas partnerības, kurās galvenā uzmanība būtu pievērsta stratēģiskajām prioritātēm un kuras veicinātu reģionālo sadarbību austrumu kaimiņreģionā **un Melnās jūras reģionā, jo īpaši, īstenojot ES stratēģisko pieeju** [...] Melnās jūras reģionam un **Austrumu partnerību, tādējādi** palīdzot mazināt problēmas, ko rada Krievijas agresijas karš pret Ukrainu.

- (22) Savienībai būtu jāizstrādā mērķtiecīgāka pieeja attiecībā uz Tuvajiem Austrumiem, Ziemeļāfriku un Persijas līča reģionu, ņemot vērā [...] **to reģionālās sadarbības struktūras un citas attiecības** starp šiem reģioniem. Tai būtu jāpadziļina attiecības ar Tuvajiem Austrumiem, Ziemeļāfriku un Persijas līča reģionu saskaņā ar attiecīgajiem **oficiālajiem nolīgumiem un stratēģiskajiem satvariem [...], tostarp Vidusjūras reģiona paktu**, jo īpaši izmantojot savstarpēji izdevīgas un pielāgotas partnerības savstarpēju interešu jomās, ievērojot Savienības vērtības un principus.
- (23) Savienības starptautisko partnerību mērķis ir attīstīt attiecības un [...] **veidot pielāgotas** partnerības ar partnervalstīm **Subsahāras Āfrikā, Āzijā un Klusā okeāna reģionā, kā arī Ziemeļamerikā, Dienvidamerikā un Karību jūras reģionā**, jo īpaši, lai samazinātu un ilgtermiņā izskaustu nabadzību saskaņā ar LESD 208. pantā noteikto Savienības attīstības sadarbības politikas galveno mērķi **un veicinātu Programmas 2030. gadam un ilgtspējīgas attīstības mērķu (IAM) sasniegšanu**. Savienības starptautiskās partnerības arī palīdz sasniegt citus Savienības ārējās darbības mērķus, jo īpaši aizsargāt Savienības vērtības un pamatintereses, veicināt partnervalstu ilgtspējīgu ekonomisko, sociālo un vides attīstību.

- (24) Ar instrumenta īstenošanu būtu jāatbalsta stratēģija *Global Gateway*¹⁰, kas ir Savienības [...] **pasauls mēroga investīciju stratēģija publisko un privāto resursu mobilizēšanai, lai novērstu globālo investīciju nepietiekamību digitālajā, klimata un enerģētikas, transporta, veselības, [...] izglītības un pētniecības nozarē. Pamatojoties uz Eiropas vērtībām un augstiem standartiem, tā atbalsta [...] savstarpēji izdevīgas partnerības [...] ar partnervalstīm un stiprina Savienības [...] ģeopolitisko lomu, ar Eiropas komandas un visaptverošas 360 grādu pieejas palīdzību nodrošinot kvalitatīvas, uzticamas, drošas un ilgtspējīgas investīcijas, kas apvieno infrastruktūru, savienotību, veicinošus satvarus un politisko sadarbību. Tās mērķis ir atbalstīt partnervalstu prioritātes, veicinot ilgtspējīgu attīstību un noturību, tostarp sociālo iekļaušanu, iekļaujošu izaugsmi un prasmju attīstību, vienlaikus veicinot Savienības stratēģiskās [...] intereses. [...]**

¹⁰ Kopīgs paziņojums Eiropas Parlamentam, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai, Reģionu komitejai un Eiropas Investīciju bankai “*Global Gateway*” (JOIN(2021) 30 *final*).

- (25) Savienībai būtu **efektīvi** jāiesaistās situācijās, kurās ir [...] augsts nestabilitātes līmenis, konfliktu zonās un citos sarežģītās situācijās [...]. **Ārkārtīgi augsta nestabilitātes līmeņa gadījumos atbalsts būtu jāsniedz**, izmantojot diferencētu **un integrētu** pieeju, lai novērstu nestabilitātes pamatcēloņus, vienlaikus nodrošinot **iekļaujošu** piekļuvi pamatpakalpojumiem un veicinot iedzīvotāju **un vietējo sistēmu noturību saskaņā ar [...]** humānās palīdzības, attīstības un miera saiknes **principiem**. **Krīzes, pēckrīzes vai ārkārtējas nestabilitātes situācijās plānošanai būtu jābalstās uz konflikta analīzi, tostarp kopīgu konflikta analīzi, ja tāda ir pieejama, lai nodrošinātu uz kontekstuālu konflikta izpratni balstītas pieejas, kas pielāgotas kontekstam.**
- (26) Instrumentam būtu jāpalīdz uzturēt mieru, **veicināt konfliktu miermīlīgu risināšanu**, novērst konfliktus, **atbalstīt pēckonflikta atjaunošanu** un stiprināt starptautiskā **stabilitāti un drošību**. Saskaņā ar *ProtectEU*¹¹ stratēģiju Instrumentam būtu jāveicina saskaņota un visaptveroša pieeja drošībai, **lai** uzlabotu Savienības drošību, **tostarp attiecīgā gadījumā apkarojot vardarbīgu ekstrēmismu un organizēto noziedzību**. Šī regula būtu jāpieņem, neskarot dažu dalībvalstu drošības un aizsardzības politikas īpašās iezīmes.

¹¹ Komisijas paziņojums Eiropas Parlamentam, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai par *ProtectEU*: Eiropas iekšējās drošības stratēģiju.

- (26.a) **Saskaņā ar Instrumentu Savienībai būtu jāveicina un jāaizsargā cilvēktiesības, demokrātiskās vērtības un principi un laba pārvaldība partnervalstīs un globālā līmenī saskaņā ar ES Rīcības plānu cilvēktiesību un demokrātijas jomā¹². Tam būtu jāietver vēlēšanu novērošanas misijas, atbalsts demokrātiskai integritātei un demokrātiskām iespējām, kā arī cilvēktiesību aizstāvju aizsardzība un atbalsts globālām, reģionālām un valsts cilvēktiesību iestādēm. ES vēlēšanu novērošanas misijas Savienības sadarbības un politiskā dialoga ar partnervalstīm kontekstā palīdz uzlabot vēlēšanu procesu pārredzamību un uzticēšanos tiem, sniedzot uz informāciju balstītu vēlēšanu novērtējumu, kā arī ieteikumus to turpmākai uzlabošanai. Attiecīgā gadījumā Savienības atbalsts jomās, kas attiecas uz cilvēktiesību un demokrātisko vērtību un principu aizsardzību, kā arī atbalsts pilsoniskās sabiedrības dalībniekiem, būtu jāsniedz neatkarīgi no attiecīgo partnervalstu valdību un publisko iestāžu piekrišanas. Tā kā būtiska nozīme saistībā ar pareizu finanšu pārvaldību un efektīvu Savienības finansējumu ir demokrātijas, cilvēktiesību un tiesiskuma ievērošanai, kā minēts Regulā (ES, *Euratom*) 2024/2509, palīdzību varētu apturēt, ja trešās valstīs pasliktinās situācija demokrātijas, cilvēktiesību vai tiesiskuma jomā.**
- (27) Instrumentam būtu **jāveicina demokrātija un jāstiprina demokrātijas noturība** partnervalstīs, tostarp **nodrošinot pilnvērtīgas iespējas brīviem un plurālistiskiem medijiem, aizsargājot pilsonisko telpu un veicinot pilsoņu iesaisti, nodrošinot vēlēšanu un citu demokrātisko procesu taisnīgumu, pārredzamību un integritāti, apkarojot ārvalstu īstenotu informācijas manipulāciju un iejaukšanos [...]** un iesaistoties publiskās diplomātijas darbībās.

¹² ES Rīcības plāns par cilvēktiesībām un demokrātiju 2020.–2024. gadam, kas ar Padomes 2024. gada 27. maija secinājumiem pagarināts līdz 2027. gadam.

(28) Saskaņā ar Sendai ietvarprogrammu katastrofu riska mazināšanai 2015.–2030. gadam, kas tika pieņemta Trešajā ANO Pasaules konferencē par katastrofu riska mazināšanu 2015. gada 18. martā ¹³, būtu jāatzīst vajadzība pāriet no reaģēšanas krīzes situācijā un krīzes ierobežošanas uz strukturētāku ilgtermiņa pieeju, ar ko efektīvāk vēršas pret nestabilitātes, dabas un cilvēku radītu katastrofu un ieilgušu krīžu situācijām. Ir vajadzīgs lielāks uzsvars un kolektīvas pieejas attiecībā uz riska samazināšanu, katastrofu riska pārvaldību, agrīno brīdināšanu, novēršanu, sekas mazināšanu un sagatavotību; un vajadzīgi papildu centieni, lai uzlabotu ātru reakciju un noturīgu atlabšanu. [...] Instrumentam būtu jāatbalsta reformas un investīcijas, kas stiprina katastrofu riska un krīžu **novēršanu un pārvarēšanu**, [...] **tostarp attiecībā uz vides katastrofām un jūras piesārņojuma kontroli, jāuzlabo ūdens** resursu noturība un klimatnoturība un [...] svarīgu sabiedrības funkciju noturība. Tādēļ Instrumentam būtu jāpalīdz stiprināt humānās palīdzības, attīstības un miera saikni.

(29) [...]

¹³ “Sendai ietvarprogramma katastrofu riska mazināšanai”, pieņemta 2015. gada 18. martā un apstiprināta Apvienoto Nāciju Organizācijas Ģenerālajā asamblejā 2015. gada 3. jūnijā (A/RES/69/283).

- (30) Instrumentam būtu jāpalīdz sasniegt Savienības kopīgo mērķi, proti, 0,7 % no nacionālā kopienākuma atvēlēt oficiālajai attīstības palīdzībai (“OAP”), ko izveidojusi ESAO Attīstības palīdzības komiteja, laikposmā, kas paredzēts Apvienoto Nāciju Organizācijas 2015. gada septembrī pieņemtajā Ilgtspējīgas attīstības programmā 2030. gadam¹⁴ (“Programma 2030. gadam”), atbalstot reālistiskas un pārbaudāmas darbības šīs apņemšanās izpildei, kuras īstenošanas gaitu būtu jāturpina uzraudzīt un atspoguļot ziņojumos, **izmantojot ESAO DAC tabulas un kreditoru ziņošanas sistēmu.** [...] **Instrumentam** būtu arī jāveicina savstarpēji izdevīgas partnerības ilgtspējīgai attīstībai, tostarp mobilizējot [...] **partnervalstu vietējos resursus un privātās investīcijas.** Viss[...] Instrumenta atbalsts ilgtspējīgai attīstībai, tostarp mobilizētais privātais finansējums, būtu jāuzrauga, izmantojot kopējo oficiālo atbalstu ilgtspējīgai attīstībai.
- (31) Instrumentam būtu jāpalīdz sasniegt Savienības kopīgo mērķi, proti, programmas 2030. gadam grafika ietvaros 0,2 % no nacionālā kopienākuma atvēlēt OAP vismazāk attīstītajām valstīm, atbalstot reālistiskas un pārbaudāmas darbības šīs apņemšanās izpildei, kuras īstenošanu būtu jāturpina uzraudzīt un atspoguļot ziņojumos.

¹⁴ “Pārveidosim mūsu pasauli: ilgtspējīgas attīstības programma 2030. gadam”, ko pieņēma Apvienoto Nāciju Organizācijas ilgtspējīgas attīstības samitā 2015. gada 25. septembrī (A/RES/70/1).

(32) Instrumentam būtu jāuzlabo Savienības konkurētspēja **un stratēģiskā autonomija atvērtā ekonomikā**, jo īpaši veicinot vērtību un piegādes ķēžu ilgtspēju, noturību [...], dažādošanu **un drošību**, atspoguļojot augstus atbildīgas uzņēmējdarbības prakses standartus, un palielinot ekonomiskās iespējas. Būtu jānodrošina konsekvence, **saskaņotība un papildināmība** starp Savienības tirdzniecības, ekonomiskās drošības, **pētniecības, inovācijas** un rūpniecības politikas **un** [...] Instrumenta īstenošanu, tostarp sinerģijas ar tīras tirdzniecības un investīciju partnerībām. Konkrētāk, lai izmantotu savstarpēji izdevīgu partnerību potenciālu ilgtspējīgai attīstībai Savienībā un partnervalstīs, būtu jāveicina sinerģijas starp instrumentu un Savienības Eiropas Konkurētspējas fondu, kas izveidots ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) [XXX] ¹⁵, kā arī Eiropas infrastruktūras savienošanas instrumentu, kas izveidots ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) [XXX] ¹⁶, atbalstot dalībvalstu un partnervalstu kopīgu interešu projektus attiecībā uz projekta daļu attiecīgās partnervalsts teritorijā.

¹⁵ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. [XXX], ar ko izveido Eiropas Konkurētspējas fondu ("EKF"), tai skaitā īpašo programmu pētniecības un inovācijas darbībām aizsardzības jomā, un atceļ Regulas (ES) 2021/522, (ES) 2021/694, (ES) 2021/696, (ES) 2021/697, (ES) 2021/783, (ES) 2023/588, (ES) 2023/1525, (ES) 2023/2418, (ES) (*EDIP*) (OV L, ... lpp.).

¹⁶ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. [XXX], ar ko laikposmam no 2028. līdz 2034. gadam izveido Eiropas infrastruktūras savienošanas instrumentu, groza Regulu (ES) 2024/1679 un atceļ Regulu (ES) 2021/1153 (OV [...], [...], [...]. lpp.).

- (33) Būtu jānodrošina papildināmība starp Savienības ārējās finansēšanas instrumentiem, jo īpaši Padomes Lēmumu (ES) 2021/1764¹⁷ par aizjūras zemju un teritoriju asociāciju ar Savienību, Eiropas Starptautiskās kodoldrošuma sadarbības un dezekspluatācijas instrumentu, kas izveidots ar Padomes Regulu (*Euratom*) [XXX] [INSC-D]¹⁸, kopējo ārpolitiku un drošības politiku, tostarp attiecīgā gadījumā kopējo drošības un aizsardzības politiku, un Eiropas Miera mehānismu, kas izveidots ar Padomes Lēmumu (KĀDP) 2015/509¹⁹ un ko nefinansē no Savienības budžeta.
- (34) Savienībai būtu jācenšas pēc iespējas efektīvāk izmantot resursus, kas pieejami tās finanšu instrumentos. Šajā saistībā Instrumentam būtu jāļauj veikt gan iemaksas citās Savienības programmās, gan saņemt no tām finansējumu, kā arī apvienot finansējumu ar tām, **vienlaikus izvairoties no dubultas finansēšanas**. Tam būtu jāveicina Savienības prioritātes un intereses, kā arī ilgtspējīga attīstība Savienības partnervalstīs. Tas attiecīgā gadījumā nozīmē arī saskaņotību un papildināmību ar makrofinansiālo palīdzību.
- (35) [Šajā regulā būtu jānosaka indikatīvs Instrumenta finansējums. Šajā regulā faktiskās cenas aprēķina, piemērojot fiksētu 2 % deflatoru.]

¹⁷ Padomes Lēmums (ES) 2021/1764 (2021. gada 5. oktobris) par aizjūras zemju un teritoriju asociāciju ar Eiropas Savienību, ietverot attiecības starp Eiropas Savienību, no vienas puses, un Grenlandi un Dānijas Karalisti, no otras puses (Lēmums par aizjūras asociāciju, ietverot Grenlandi) (OV L 355, 7.10.2021., 6. lpp., ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2021/1764/oj>).

¹⁸ Padomes Regula (*Euratom*) [XXX], ar ko izveido Eiropas Starptautiskās kodoldrošības sadarbības un dezekspluatācijas instrumentu un atceļ Regulas (*Euratom*) 2021/100 un (*Euratom*) 2021/948 (OV [...], [...], [...]. lpp.).

¹⁹ Padomes Lēmums (KĀDP) 2021/509 (2021. gada 22. marts), ar ko izveido Eiropas Miera mehānismu un atceļ Lēmumu (KĀDP) 2015/528 (OV L 102, 24.3.2021., 14.–62. lpp.)

- (36) Ņemot vērā strauji mainīgo ekonomisko, sociālo un ģeopolitisko vidi, nesēnā pieredze liecina, ka ir vajadzīga elastīgāka daudzgadu finanšu shēma un Savienības izdevumu programmas. **Minētā vide arī skaidri uzsver to, cik svarīgi ir Padomei pilnībā īstenot savu stratēģisko lomu saskaņā ar tās politikas veidošanas funkciju, kas noteikta LES 16. pantā.** Šajā nolūkā un saskaņā ar šīs regulas mērķiem finansējumā būtu pienācīgi jāņem vērā mainīgās politikas vajadzības un Savienības prioritātes, kas noteiktas **Padomes secinājumos, ikgadējo stratēģisko Padomes debašu ieteikumos**, attiecīgajos Komisijas publicētajos dokumentos [...] un Eiropas Parlamenta rezolūcijās, vienlaikus nodrošinot [...] pietiekamu budžeta izpildes paredzamību.
- (37) [Padomes Regula (ES, *Euratom*).../...²⁰ (DFS regula) ļauj mobilizēt nepieciešamās apropriācijas Savienības budžetā, pārsniedzot daudzgadu finanšu shēmas maksimālo apjomu nolūkā segt Savienības parāda saistības, kas saistītas ar aizdevumiem Ukrainai. Finansiāli tas ļauj saskaņā ar šo regulu atļaut finansiālo palīdzību Ukrainai aizdevumu veidā saskaņā ar Regulas (ES, *Euratom*) 2024/2509²¹ 223. panta 1. punktu.]
- (38) [Ņemot vērā budžeta segumu saskaņā ar Regulu (ES, *Euratom*).../... (DFS regula), ir lietderīgi kopējo Savienības finanšu saistību maksimālo summu, kas sedz budžeta garantijas un finansiālo palīdzību aizdevumu veidā saskaņā ar šo regulu, nesamazināt par finansiālās palīdzības summu aizdevumu veidā, kas Ukrainai piešķirta saskaņā ar šo regulu. Ir arī lietderīgi neveidot uzkrājumus un, atkāpjoties no Regulas (ES, *Euratom*) 2024/2509 214. panta 1. punkta, nenoteikt uzkrājumu likmi aizdevumiem Ukrainai saskaņā ar šo instrumentu.]

²⁰ Padomes Regula (ES, *Euratom*) .../... (.), ar ko nosaka daudzgadu finanšu shēmu 2028.–2034. gadam (OV L ..., ... lpp.).

²¹ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES, *Euratom*) 2024/2509 (2024. gada 23. septembris) par finanšu noteikumiem, ko piemēro Savienības vispārējam budžetam (OV L, 2024/2509, 26.9.2024., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2509/oj>).

- (39) [Attiecībā uz Savienības atbalstu Ukrainai, kas netiek sniegts aizdevumu veidā, šī regula būtu jāfinansē no (Ukrainas rezerves), kā paredzēts Padomes Regulā [(ES, *Euratom*) 20XX/XXX * [DFS regula] laikposmam no 2028. gada 1. janvāra līdz 2034. gada 31. decembrim. Saistību apropriācijas un attiecīgās maksājumu apropriācijas no (“Ukrainas rezerves”) būtu jāmobilizē katru gadu, izmantojot budžeta procedūru. Turklāt vajadzētu būt iespējai izmantot apropriācijas, kas šīs regulas vajadzībām mobilizētas no Padomes Regulas [(ES, *Euratom*) 20XX/XXX * [DFS regula] 6. pantā minētās rezerves, lai sniegtu atbalstu Ukrainai saskaņā ar Regulu (*Euratom*) [...] (INSC-D).]
- (40) Saistībā ar Savienības ierobežojošajiem pasākumiem, kas pieņemti, pamatojoties uz LES 29. pantu un LESD 215. panta 2. punktu, finansējumu un ekonomikas resursus nedrīkst ne tieši, ne netieši darīt pieejamus fiziskām vai juridiskām personām, subjektiem vai struktūrām, pret ko vērš ierobežojošus pasākumus, vai izmantot par labu tiem. Tādēļ šādas fiziskās vai juridiskās personas, subjekti vai struktūras, kā arī juridiskās personas, subjekti vai struktūras, kas tām pieder vai ko tās kontrolē, nebūtu jāatbalsta ar šo Instrumentu.

- (41) Globālā kontekstā, kad Savienība saskaras ar lielu ģeopolitisko un ģeoekonomisko konkurenci, ko raksturo globālas problēmas, [...] **tostarp** klimata pārmaiņas un biodaudzveidības zudums, **pandēmijas draudi**, [...] spriedze saistībā ar ierobežotajiem resursiem, **ūdens resursu noslodze**, tehnoloģiskā atkarība, [...] migrācijas spiediens vai ekonomikas un tirdzniecības traucējumi, kā arī drošības apdraudējumi un nestabilitāte, ārējai darbībai ir pastāvīgi un ātri jāreaģē uz jaunām vajadzībām, kā arī jāīsteno, lai virzītu uz priekšu stratēģiskās prioritātes nolūkā efektīvi īstenot Savienības un partneru prioritātes. Lai palielinātu Savienības spēju reaģēt uz neparedzētām vajadzībām un savas partnerības pielāgotu jaunajām prioritātēm, pamatojoties uz Eiropas Attīstības fondu un Regulas (ES) 2021/947 sekmīgo pieredzi, kāda daļa summas būtu jāatstāj nepiešķirta jauno problēmu un prioritāšu rezerves vajadzībām. Šī summa būtu jāmobilizē saskaņā ar šajā regulā **un Regulā (ES, Euratom) 2024/2509** noteiktajām procedūrām. **Konkrētāk, Eiropas Parlamentam un Padomei būtu jāpieņem lēmumi par pārvietojumiem saskaņā ar Regulas (ES, Euratom) 2024/2509 31. pantu. Priekšlikumiem par šādiem pārvietojumiem no rezerves jaunām problēmām un prioritātēm būtu jāpievieno atbilstoši un detalizēti apliecinātie dokumenti. Ja tiek veikti autonomi pārvietojumi no rezerves jaunām problēmām un prioritātēm, Komisijai pirms līdzekļu paziņošanas vai mobilizēšanas būtu jāinformē Eiropas Parlaments un Padome.**

- (42) Darbības vispārējais konteksts ir panākt noteikumus un [...] **vērtībās balstītu** globālo kārtību, kuras galvenais princips ir multilaterālisms un kuras centrā ir Apvienoto Nāciju Organizācija (ANO). Programma 2030. gadam kopā ar Apvienoto Nāciju Organizācijas Vispārējās konvencijas par klimata pārmaiņām ietvaros pieņemto Parīzes nolīgumu ²² (“Parīzes nolīgums”), **Apvienoto Nāciju Organizācijas Konvenciju par bioloģisko daudzveidību** (Kuņminas-Monreālas globālais biodaudzveidības satvars) ²³, [...] [...] **Ceturtais** starptautiskās konferences par attīstības finansēšanu Seviļas saistībām (**Seviļas saistības**) ²⁴ un Nākotnes paktu ²⁵ ir starptautiskās kopienas atbilde uz globālajām problēmām un tendencēm saistībā ar ilgtspējīgu attīstību, **un tai būtu jāvirza šīs regulas īstenošana**. Instrumenta saistībā īpaša uzmanība būtu jāvelta savstarpējām saiknēm starp ilgtspējīgas attīstības mērķiem un integrētām darbībām, kas var radīt papildu ieguvumus un īstenot vairākus mērķus saskaņotā veidā.

²² Padomes Lēmums (ES) 2016/1841 (2016. gada 5. oktobris) par to, lai Eiropas Savienības vārdā noslēgtu Apvienoto Nāciju Organizācijas Vispārējās konvencijas par klimata pārmaiņām ietvaros pieņemto Parīzes nolīgumu (OV L 282, 19.10.2016., 1–3. lpp., ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2016/1841/oj>).

²³ “Kuņminas–Monreālas globālais biodaudzveidības satvars”, kas pieņemts Konvencijas par bioloģisko daudzveidību (KBD) Pušu [...] 15. konferencē (COP 15) 2022. gada 19. decembrī.

²⁴ [...]“**Ceturtais** starptautiskās konferences par attīstības finansēšanu **Seviļas saistības**, ko [...] Apvienoto Nāciju Organizācijas Ģenerālā asambleja pieņēma [...] **2025. gada 25. augustā (A/RES/79/323), 2025. gada jūlijs**.

²⁵ “Nākotnes pakts”, ko Apvienoto Nāciju Organizācijas Ģenerālā asambleja pieņēma 2024. gada 22. septembrī (A/RES/79/1).

- (43) Instrumentam būtu jāatbalsta Samoa partnerības nolīguma starp Savienību un tās dalībvalstīm, no vienas puses, un Āfrikas, Karību jūras reģiona un Klusā okeāna valstu organizācijas dalībvalstīm, no otras puses ²⁶, īstenošana; Samoa partnerības nolīgums parakstīts Samoa 2023. gada 15. novembrī un provizoriski piemērots no 2024. gada 1. janvāra. Instrumentam būtu arī jāatbalsta izveidotās sadarbības turpināšana starp Savienību un šiem konkrētajiem reģioniem, piemēram, ar Āfrikas Savienību saskaņā ar ES un ĀS kopīgo redzējumu 2030. gadam.
- (44) Savienībai būtu jānodrošina politikas saskaņotība attīstības jomā, kā to paredz LESD 208. pants. Savienības politikā, kas varētu iespaidot jaunattīstības valstis un teritorijas, Savienībai būtu jāņem vērā mērķi, kas noteikti sadarbībai attīstības jomā. Lai nodrošinātu politikas saskaņotību ilgtspējīgai attīstībai, ir jāņem vērā tas, kā ilgtspējīgu attīstību ietekmē visas Savienības politikas visos līmeņos – valstīs, Savienībā, citās valstīs un pasaulē.
- (45) Saskaņā ar savām starptautiskajām saistībām Savienībai būtu jāpiemēro attīstības efektivitātes principi, proti, jaunattīstības valstu un teritoriju atbildība par attīstības prioritātēm, koncentrēšanās uz rezultātiem, iekļaujošas attīstības partnerības, pārredzamība un savstarpēja pārskatatbildība. Šajā sakarā Savienībai un tās dalībvalstīm, **izmantojot Eiropas komandas pieeju**, būtu maksimāli jāpalielina pievienotā vērtība savam kolektīvajam atbalstam partnervalstīm un reģioniem. Instrumenta īstenošanā būtu jāņem vērā tā paredzamie rezultāti, proti, tiešie rezultāti, iznākumi un ietekme.

²⁶ Padomes Lēmums (ES) 2023/2861 (2023. gada 20. jūlijs) par to, lai Eiropas Savienības vārdā parakstītu un provizoriski piemērotu Partnerības nolīgumu starp Eiropas Savienību un tās dalībvalstīm, no vienas puses, un Āfrikas, Karību jūras reģiona un Klusā okeāna valstu organizācijas dalībvalstīm, no otras puses (OV L 2023/2861, 28.12.2023., ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2023/2861/oj>).

- (46) Savienībai būtu jāveicina cieša apspriešanās ar vietējām iestādēm un pilsonisko sabiedrību, kā arī jāatbalsta to līdzdalība ilgtspējīgas attīstības veicināšanā un ilgtspējīgas attīstības mērķu īstenošanā vietējā līmenī. Savienībai būtu arī [...] **jāaizsargā un jāveicina pilsoniskās sabiedrības telpa, kas ļauj pilsoniskajai sabiedrībai [...]** efektīvi **un droši** veikt savu darbu. Instrumentam būtu jānodrošina Savienības atbalsts pilsoniskās sabiedrības organizācijām un vietējām iestādēm, **ņemot vērā to īpašās vajadzības**, lai īstenotu Savienības vērtības, intereses un mērķus. Būtu [...] **aktīvi** jāapspriežas ar pilsoniskās sabiedrības organizācijām un vietējām iestādēm, un tām vajadzētu būt nodrošinātai savlaicīgai piekļuvei attiecīgajai informācijai, lai tās varētu pienācīgi iesaistīties.

(47) Instrumenta īstenošanā būtu jāievēro tādi principi kā dzimumu līdztiesība [...] un **pilnvērtīgu iespēju nodrošināšana** sievietēm un meitenēm [...], kā arī Savienības apņemšanās veicināt, aizsargāt un īstenot visas cilvēktiesības un pilnībā un efektīvi īstenot Pekinas deklarāciju un Starptautiskās konferences par iedzīvotājiem un attīstību rīcības programmu un to pārskatīšanas konferenču iznākumus. Šajā kontekstā Savienība saglabā savu apņemšanos attiecībā uz seksuālo un reproduktīvo veselību un tiesībām. Ar īstenošanu būtu jānovērš un jāapkaro visu veidu seksuāla un ar dzimumu saistīta vardarbība un jācenšas aizsargāt un veicināt **dzimumu līdztiesību un sieviešu un meiteņu** tiesības saskaņā ar Sieviešu tiesību ceļvedi ²⁷, Dzimumu līdztiesības stratēģiju ²⁸, ES Dzimumu līdztiesības rīcības plāniem, **tostarp ES rīcības plānu attiecībā uz sievietēm, mieru un drošību**, attiecīgajiem Padomes secinājumiem un starptautiskajām konvencijām, tostarp Stambulas konvenciju par vardarbību pret sievietēm ²⁹. Savienības ārējā darbībā stiprinot dzimumu līdztiesību un [...] pilnvērtīgu iespēju nodrošināšanu **visām sievietēm un meitenēm** un pastiprinot centienus sasniegt ES Dzimumu līdztiesības rīcības plānos norādītos snieguma minimālos standartus, būtu jāpanāk [...] **dzimumvērīga** un pārmaiņas veicinoša pieeja, **ar ko** visā Savienības ārējā darbībā un starptautiskajā sadarbībā **tiek pievērsta uzmanība dzimumu nelīdztiesības pamatcēloņiem**. Dzimumu līdztiesības un pilnvērtīgu iespēju nodrošināšanas sievietēm un meitenēm aspekti būtu jāiekļauj Instrumentā un pienācīgi jāatspoguļo visās darbībās. **Instrumentam būtu jāatbalsta un jāpiemēro ES Dzimumu līdztiesības rīcības plāna mērķi, tostarp attiecīgie mērķrādītāji.**

²⁷ Komisijas paziņojums Eiropas Parlamentam, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai “Sieviešu tiesību ceļvedis” (COM/2025/97 *final*).

²⁸ Komisijas paziņojums Eiropas Parlamentam, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai [...] “Dzimumu līdztiesības stratēģija [...] **2026.– [...]2030. gadam**” ([...]COM(2026)113 *final*).

²⁹ “Eiropas Padomes Konvencija par vardarbības pret sievietēm un vardarbības ģimenē novēršanu un apkarošanu” (CETS Nr. 210) stājās spēkā 2014. gada 1. augustā, [https://www.coe.int/en/web/conventions/full-list?module=treaty-detail&\[...\]treaty-num=210](https://www.coe.int/en/web/conventions/full-list?module=treaty-detail&[...]treaty-num=210).

- (48) Instrumentam būtu jāatbalsta bērni un jaunieši kā nozīmīgi pārmaiņu veicinātāji, īpašu uzmanību pievēršot viņu **tiesībām**, vajadzībām un pilnvērtīgu iespēju nodrošināšanai saskaņā ar ANO Bērna tiesību konvenciju ³⁰. Attiecīgā gadījumā darbībās, kas skar bērnus un sociālo iekļaušanu, būtu jāvadās arī pēc ES stratēģijas par bērna tiesībām ³¹, Eiropas sociālo tiesību pīlāra ³² un Eiropas Garantijas bērniem ³³. Ar to būtu jācenšas novērst un apkarot [...] **multipla un intersekcionālo diskrimināciju, tostarp diskrimināciju** vecuma, etniskās izcelsmes, dzimuma, reliģijas un pārliecības, invaliditātes vai seksuālās orientācijas dēļ, lai nodrošinātu uz cilvēktiesībām balstītu pieeju nevienlīdzības novēršanai. Tam būtu jāveicina personu ar invaliditāti tiesības saskaņā ar ANO Konvenciju par personu ar invaliditāti tiesībām ³⁴.
- (49) Atzīstot, ka planētas trīskāršā krīze, ko rada klimata **pārmaiņas**, bioloģiskās daudzveidības izzušana un piesārņojums, **kā arī ūdens trūkums**, pēdējo desmit gadu laikā ir pasliktinājušies un Savienība viena pati to nevar atrisināt, Instrumentam, atbalstot starptautisko sadarbību, vajadzētu būt izšķirošai lomai, lai sasniegtu klimata un vides mērķus, par kuriem panākta daudzpusēja vienošanās. [...] Savienībai būtu **jāturpina** atbalstīt visneaizsargātākās valstis, jo īpaši [...] **vismazāk attīstītās valstis**, mazās salu jaunattīstības valstis un [...] **jaunattīstības valstis bez izejas uz jūru**.

³⁰ Konvencija par [...] **bērna tiesībām** stājās spēkā [...] **1990. gada 2. septembrī**, [https://\[...\]www.ohchr.\[...\]org/en/instruments- \[...\]mechanisms/instruments/convention-rights-child](https://[...]www.ohchr.[...]org/en/instruments- [...]mechanisms/instruments/convention-rights-child).

³¹ **ES stratēģija par bērna tiesībām un Eiropas Garantija bērniem – Eiropas Komisija.**

³² **Eiropas sociālo tiesību pīlārs – taisnīgākas un iekļaujošākas Eiropas Savienības veidošana – Nodarbinātība, sociālās lietas un iekļautība.**

³³ **Eiropas Garantija bērniem – Nodarbinātība, sociālās lietas un iekļautība.**

³⁴ **Konvencija par personu ar invaliditāti tiesībām (CRPD), stājās spēkā 2008. gada 3. maijā, <https://social.desa.un.org/issues/disability/crpd/convention-on-the-rights-of-persons-with-disabilities-crpd#Fulltext>.**

- (50) Ņemot vērā to, cik svarīgi ir pret klimata pārmaiņām cīnīties atbilstoši Savienības saistībām īstenot Parīzes nolīgumu un Kuņminas-Monreālas globālo biodaudzveidības satvaru un sasniegt [...] **IAM**, Instrumentam būtu jāpalīdz [...] Savienības politikā integrēt klimatrīcību **un vides aizsardzību saskaņā ar Regulu (ES, Euratom) [XXX] [Snieguma regula] un sasniegt tajā noteikto izdevumu mērķrādītāju**. Attiecīgās darbības būtu jānosaka Instrumenta īstenošanas gaitā, un kopējais ieguldījums no Instrumenta būtu jāiekļauj attiecīgos uzraudzības, izvērtēšanas un pārskatīšanas procesos. Instrumentam būtu jāpalīdz apturēt un apvērst biodaudzveidības zuduma tendenci, pamatojoties uz savstarpējām saiknēm starp klimata un biodaudzveidības mērķiem.

(51) Savienības rīcībai klimata pārmaiņu un biodaudzveidības jomā būtu jāatbalsta taisnīga pārkārtošanās uz klimatneitrālu, klimatnoturīgu, resursefektīvu aprites ekonomiku. **Instrumentam būtu jāatbalsta partnervalstis, lai tās taisnīgi, sakārtoti un godīgi varētu virzīties prom no fosilajām degvielām energosistēmās.** Tai jo īpaši būtu jāatbalsta Parīzes nolīguma, ANO Vispārējās konvencijas par klimata pārmaiņām, ANO Konvencijas par bioloģisko daudzveidību, ANO Konvencijas par cīņu pret pārtuksnešošanu un Nolīguma par jūras biodaudzveidības saglabāšanu un ilgtspējīgu izmantošanu teritorijās, kas ir ārpus valstu jurisdikcijas, ievērošana un īstenošana. Jo īpaši finansējumam, kas piešķirts saistībā ar Instrumentu, vajadzētu būt saskaņīgam ar Parīzes nolīguma ilgtermiņa mērķi – vidējās temperatūras pieaugumu pasaulē noturēt krietni zem 2° C atzīmes salīdzinājumā ar pirmsindustriālā laikmeta līmeni un turpināt centienus temperatūras kāpumu ierobežot līdz 1,5° C. Instrumentam vajadzētu būt saskaņīgam ar mērķi palielināt spēju pielāgoties klimata pārmaiņu negatīvajai ietekmei, samazināt neaizsargātību, veicināt noturību pret klimata pārmaiņām un censties pieskaņoties Kuņminas-Monreālas globālā biodaudzveidības satvara mērķiem, **vienlaikus atzīstot arī ūdens izšķirošo nozīmi savstarpēji saistītu problēmu risināšanā un ilgtspējīgu risinājumu veicināšanā.** Saskaņā ar **Apvienoto Nāciju Organizācijas Jūras tiesību konvenciju un Eiropas Okeāna paktu** ³⁵ Instrumentam būtu jāveicina okeāna saglabāšana un jāstiprina starptautiskā noteikumos balstīta okeāna pārvaldība, **tostarp, izmantojot zinātnisko sadarbību.** Īpaša uzmanība būtu jāpievērš darbībām, kas rada papildu ieguvumus un atbilst vairākiem mērķiem, tai skaitā klimata, biodaudzveidības un vides jomā.

³⁵ Komisijas paziņojums Eiropas Parlamentam, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai “Eiropas Okeāna pakts” (COM/2025/281 *final*).

- (52) [Regulas (ES, *Euratom*) 2024/2509 33. panta 2. punkta d) apakšpunktā ir noteikts, ka programmas un darbības, ja tas ir iespējams un lietderīgi, ir jāīsteno, neradot būtisku kaitējumu Regulas (ES) 2020/852 ³⁶ 9. pantā noteiktajiem vides mērķiem (princips “nenodarīt būtisku kaitējumu”). Lai nodrošinātu minētā principa konsekventu īstenošanu visā budžeta kontekstā, Instrumentam būtu jāpiemēro princips “nenodarīt būtisku kaitējumu” saskaņā ar kopīgajiem noteikumiem, kas paredzēti Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (ES, *Euratom*) [XXX] [Snieguma regula], un ievērojot vienotos tehniskos norādījumus (princips “nenodarīt būtisku kaitējumu”).]
- (53) Instrumentam būtu jāveicina digitālā sadarbība ar partnervalstīm un to digitālā pārkārtošanās saskaņā ar Starptautisko Eiropas Savienības digitālo stratēģiju ³⁷ un Konkurētspējas kompasu ³⁸.
- (54) Saskaņā ar LESD 210. pantu Savienībai un tās dalībvalstīm būtu jāpalielina to kopējā ietekme, cik vien iespējams apvienojot savus attiecīgos resursus un spējas.

³⁶ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2020/852 (2020. gada 18. jūnijs) par regulējuma izveidi ilgtspējīgu ieguldījumu veicināšanai un ar ko groza Regulu (ES) 2019/2088 (OV L 198, 22.6.2020., 13.–43. lpp., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2020/852/oj>).

³⁷ Kopīgs paziņojums Eiropas Parlamentam un Padomei “Starptautiska Eiropas Savienības digitālā stratēģija” (JOIN/2025/140 *final*).

³⁸ Komisijas paziņojums Eiropas Parlamentam, Eiropadomei, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai “ES Konkurētspējas kompass” (COM/2025/30 *final*).

- (55) Savienības un dalībvalstu starptautiskās sadarbības politikai būtu jādarbojas saskaņā ar **pastiprinātu** Eiropas komandas pieeju³⁹, tādējādi vienai otru papildinot un pastiprinot, lai uzlabotu to kolektīvās palīdzības efektivitāti, ietekmi un pievienoto vērtību, **tostarp partnervalstu līmenī. Šajā kontekstā Savienības un tās dalībvalstu sadarbībai vajadzētu būt iekļaujošai un balstīties uz to attiecīgo pieredzi, spējām un salīdzinošajām priekšrocībām, lai maksimāli palielinātu Savienības kolektīvās rīcības pievienoto vērtību un efektivitāti. Īpaši svarīgas ir apspriešanās un bieža informācijas apmaiņa uz vietas starp Savienības delegācijām un dalībvalstu diplomātiskajām pārstāvniecībām, tostarp koordinācija ar tām dalībvalstīm, kas nav pārstāvētas partnervalstī. Tam būtu jāietver arī informācijas apmaiņa par ārkārtas palīdzības pasākumiem.**
- (55.a) Komisijai būtu pienācīgi jāinformē Padome par attiecīgo informācijas apmaiņu citos forumos, tostarp “Eiropa pasaulē” komitejā un “Eiropa pasaulē” Investīciju padomē.
- (56) **Izmantojot Eiropas komandas pieeju, Savienībai, [...] tostarp Komisijas dienestiem un Eiropas Ārējās darbības dienestam (EĀDD), dalībvalstīm, dalībvalstu īstenošanas aģentūrām un finanšu iestādēm, tai skaitā attīstības finanšu iestādēm un dalībvalstu eksporta kredīta aģentūrām, Eiropas Investīciju bankai (“EIB”) un Eiropas Rekonstrukcijas un attīstības bankai (“ERAB”) būtu jācenšas atbalstīt partnervalstis un Savienības stratēģiskās intereses ārpus Savienības, izmantojot kopīgi identificētas un īstenotas darbības. Šai pieejai vajadzētu būt iekļaujošai un atvērtai **sadarbībai ar** līdzīgi domājošiem partneriem un ieinteresētajām personām, **tostarp starptautiskajām finanšu iestādēm**, lai apvienotu resursus un kopīgi veicinātu kopīgu mērķu sasniegšanu, tai skaitā izmantojot budžeta garantiju un finansējuma apvienošanu.**

³⁹ Komisijas kopīgs paziņojums Eiropas Parlamentam, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai, Reģionu komitejai un Eiropas Investīciju bankai “Eiropas komanda ilgtspējīgu starptautisko partnerību veidošanai” (JOIN(2024) 25 *final*).

(57) **Pilnībā ievērojot dalībvalstu kompetences jomas**, Savienībai būtu jāatbalsta konstruktīva iesaiste **mobilitātē un** visos migrācijas un piespiedu pārvietošanas aspektos, veltot centienus, lai nodrošinātu, ka migrācija notiek drošā un labi regulētā veidā un [...] ka piespiedu kārtā pārvietotām personām un viņu uzņēmējkopienām tiek sniegti **ilgtspējīgi risinājumi, vienlaikus arī novēršot iespējamu pārvietošanu ar atbalstu izcelsmes valstīm, reģioniem un kopienām**. Ir būtiski vēl vairāk pastiprināt sadarbību migrācijas jomā ar partnervalstīm [...], izmantojot priekšrocības, ko sniedz sakārtota, droša, atbilstīga un atbildīga migrācija, un efektīvi risinot neatbilstīgas migrācijas jautājumu, **tostarp ar visaptverošu partnerību palīdzību**. Šādai sadarbībai būtu jāpalīdz mazināt piespiedu pārvietošanas ietekmi, nodrošināt piekļuvi starptautiskajai aizsardzībai, pievērsties neatbilstīgas migrācijas un piespiedu pārvietošanas pamatcēloņiem, uzlabot robežu pārvaldību un īstenot centienus novērst neatbilstīgu migrāciju, cīnīties pret cilvēku tirdzniecību, [...] migrantu kontrabandu **un migrācijas instrumentālizāciju** un attiecīgos gadījumos gādāt par cieņpilnu un paliekošu atgriešanu, atpakaļuzņemšanu un reintegrāciju, pamatojoties uz savstarpēju pārskatatbildību un pilnībā ievērojot humanitārās un cilvēktiesību saistības saskaņā ar starptautiskajiem un Savienības tiesību aktiem, un sadarbojoties ar diasporām un atbalstot likumīgus migrācijas ceļus. Tādējādi partnervalstu efektīvai sadarbībai ar Savienību šajā jomā vajadzētu būt Instrumenta sastāvdaļai. **Sadarbībai ar partnervalstīm un to atbalstam saskaņā ar Instrumentu vajadzētu būt daļai no plašāka politikas dialoga, tostarp migrācijas jomā. Šajā kontekstā atgriešana un atpakaļuzņemšana ir būtiski elementi visaptverošā un efektīvā pieejā migrācijai, un ar novērtējumu par partnervalstu sadarbību atpakaļuzņemšanas jomā būtu jāatbalsta plašāki centieni nodrošināt efektīvu migrācijas pārvaldību un stiprināt Savienības migrācijas politikas ārējo dimensiju. Šajā sakarā no Instrumenta finansētajām darbībām, kas veicina OAP mērķa sasniegšanu, būtu jāatbilst attiecīgajiem ESAO/APK principiem un kritērijiem. Apsverot iespējamās izmaiņas ar migrāciju saistītā finansējuma piešķiršanā, ir jāņem vērā saistības un standarti, kas noteikti starptautiskajās humanitārajās tiesībās, starptautiskajās cilvēktiesībās un starptautiskajās bēgļu tiesībās, kas ir daļa no partnervalstu politikas, kas saistīta ar migrāciju.** Ir svarīga lielāka saskaņotība starp migrācijas, patvēruma, atgriešanas politiku un ārpolitikas jomām, lai nodrošinātu, ka ar Savienības ārējo palīdzību partnervalstīm sniedz atbalstu efektīvākai migrācijas pārvaldīšanai virzībā uz ilgtspējīgu attīstību. Instrumentam būtu jāsekmē koordinēta, holistiska un strukturēta pieeja migrācijai, maksimāli palielinot sinerģijas un izmantojot vajadzīgos ietekmes līdzekļus.

(58) Instrumentam būtu jādod Savienībai iespējas sadarbībā **un koordinācijā** ar dalībvalstīm visaptveroši reaģēt uz problēmām, vajadzībām un iespējām saistībā ar migrāciju un piespiedu pārvietošanu, tādā veidā, kas ir saskaņots ar Savienības migrācijas un patvēruma politiku un papildina to , **un sniedz ieguldījumu partnervalstu ilgtspējīgā attīstībā.** Instrumenta atbalstītām ar migrāciju saistītām darbībām būtu jāpalīdz efektīvi īstenot Savienības nolīgumus un dialogus migrācijas jomā ar partnervalstīm, veicinot sadarbību, kuras pamatā ir elastīga stimulējoša pieeja un kuru atbalsta ar Instrumentā paredzēto koordinācijas mehānismu. Saskaņā ar Instrumentu koordinācijas mehānismam būtu jāļauj risināt pašreizējās un jaunās problēmas migrācijas un piespiedu pārvietošanas jomā, izmantojot visus attiecīgos komponentus ar elastīga finansējuma starpniecību, vienlaikus ievērojot tajā paredzētos finanšu līdzekļus un balstoties uz to elastīgu īstenošanu. [...]

Instrumentam būtu arī jāveicina droša, cieņpilna, ilgtspējīga un efektīva atgriešana, atpakaļuzņemšana un reintegrācija, kā arī inovatīvi risinājumi, tostarp neatbilstīgas migrācijas novēršanai un apkarošanai saskaņā ar Savienības un starptautiskajām tiesībām. Visas saskaņā ar Instrumentu paredzētās ar migrāciju saistītās darbības būtu jāīsteno, pilnībā ievērojot starptautiskās tiesības, tostarp starptautiskās cilvēktiesības, starptautiskās humanitārās tiesības un bēgļu tiesības, Savienības un valstu kompetences jomas. Īstenojot saskaņā ar Instrumentu paredzētās ar migrāciju saistītās darbības, Komisijai būtu jāņem vērā pārredzams cilvēktiesību riska novērtējums, pārraudzība un pārbaude un jāziņo Padomei. Instrumentam būtu redzami jāveicina darbības, ar ko atbalsta migrācijas un piespiedu pārvietošanas vadību un pārvaldību atbilstoši Instrumenta mērķiem un saskaņā ar Padomes politiskajām un stratēģiskajām norādēm.

- (59) [...] ⁴⁰. [...]
- (60) [Instrumenta finansējums būtu jāizmanto, lai finansētu darbības programmas “Erasmus+” starptautiskajā dimensijā, tostarp saskaņā ar “Prasmju savienību” ⁴¹. Programmas “Erasmus+” starptautiskās dimensijas daudzgadu plānošana saskaņā ar šo instrumentu būtu jāīsteno atbilstoši procedūrām, kas noteiktas Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (ES) [XXX] [Erasmus+ regula] ⁴².]
- (60.a) Daudzgadu indikatīvo programmu vidusposma un *ad hoc* pārskatīšana pēc izmaiņām politikas satvarā vai mainītām politikas prioritātēm būtu jāveic savlaicīgi un būtu jāņem vērā Padomes ieteikumi.**

⁴⁰ [...]

⁴¹ Komisijas paziņojums Eiropas Parlamentam, Eiropadomei, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai “Prasmju savienība” (COM/2025/90 *final*).

⁴² Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) [XXX], ar ko izveido programmu “Erasmus+” laikposmam no 2028. līdz 2034. gadam un atceļ Regulas (ES) 2021/817 un (ES) 2021/888 (OV L... lpp.).

- (61) Instrumentam būtu jāpalīdz **veicināt** [...] starptautiskās kultūras attiecības, **tostarp, atbalstot materiālā un nemateriālā kultūras mantojuma kā ilgtspējīgas attīstības virzītāj spēka popularizēšanu partnervalstīs, un būtu** [...] jāatzīst kultūras nozīme Savienības vērtību popularizēšanā.
- (62) Instrumentam piemēro Regulu (ES, *Euratom*) 2024/2509. Tajā ir paredzēti noteikumi par Eiropas Savienības vispārējā budžeta izveidi un izpildi, tai skaitā noteikumi par dotācijām, godalgām, nefinanšu ziedojumiem, iepirkumu, netiešo pārvaldību, finansiālo palīdzību, finanšu instrumentiem un budžeta garantijām.
- (63) Gada vai daudzgadu rīcības plāniem un pasākumiem, kas minēti šajā regulā, būtu jāveido darba programmas Regulas (ES, *Euratom*) 2024/2509 nozīmē. Gada vai daudzgadu rīcības plāniem būtu jāietver virkne pasākumu, kas sagrupēti vienā dokumentā.

(64) **Instrumenta attiecināmības noteikumiem būtu jāļauj Savienībai īstenot un aizsargāt savas stratēģiskās intereses, ņemot vērā īstenošanas partneru ierobežojumus un tirgus realitāti.** Noteikumus par faktisku iedibināšanu vai valstspiederību, vai par dalībnieku veidu atbalsta piešķiršanas procedūrās, tai skaitā attiecībā uz to tiešu un netiešu kontroli, ko veic partnervalsts subjekti, kā arī par produktu izcelsmi, var ierobežot, tai skaitā tad, ja šādi ierobežojumi ir Savienības stratēģiskajās interesēs. **Stratēģiskās intereses jo īpaši varētu būt saistītas ar Savienības stratēģisko autonomiju, piegādes ķēžu noturību, rūpniecības konkurētspēju vai nepieciešamību novērst inovācijas plaisu.** Šādus ierobežojumus attiecīgā gadījumā varētu [...] piemērot arī augsta riska piegādātājiem, kā definēts Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (ES, *Euratom*) [XXX] (Kiberdrošības akts). Subjektiem, kas saskaņā ar piemērojamiem valsts tiesību aktiem nav juridiskas personas, vajadzētu būt tiesīgiem piedalīties piešķiršanas procedūrās saskaņā ar Regulas (ES, *Euratom*) 2024/2509 200. panta 2. punkta c) apakšpunktu. Vajadzētu arī būt iespējai noteikt attiecināmības ierobežojumus īstenošanas partneriem netiešā pārvaldībā, tostarp, lai izmantotu attiecināmības noteikumus, kas piemērojami piešķiršanas procedūrām tiešā pārvaldībā. Savstarpīgumu var noteikt arī attiecībā uz atbalstu konkrētām partnervalstīm vai reģioniem uz ierobežotu laiku vai ar nosacījumu, ka attiecīgā valsts OAP ietvaros sniedz tāda līmeņa atbalstu, kas ir salīdzināms ar Savienības sniegto atbalstu.

- (64.a) Kad vien iespējams, būtu jāatbalsta dalībvalstu privātā sektora struktūru līdzdalība un mobilizēšana. Būtu jānodrošina vienlīdzīgi konkurences apstākļi dalībvalstu privātā sektora struktūrām, tostarp mazajiem un vidējiem uzņēmumiem (MVU), lai veicinātu to konkurētspēju, cita starpā plašāk izmantojot vērtējamus kritērijus un galveno uzmanību pievēršot vērtībai, kvalitātei un ilgtspējai, nevis tikai zemākajai cenai, un augstiem standartiem, noturības vai drošības kritērijiem, kā arī agrīnai iesaistei tirgū. Galvenajās stratēģiskajās nozarēs, piemēram, enerģētikā, digitālajā un kritiskajā infrastruktūrā, īpaša uzmanība būtu jāpievērš dalībvalstu privātā sektora struktūru pieejamībai, spējām, speciālajām zināšanām un produktiem.**
- (65) Ievērojot principu, ka Savienības budžets tiek noteikts katru gadu, ārējais svārstīgums prasa saglabāt elastību, kas jau ir atļauta ar Regulu (ES) 2021/947 attiecībā uz apropriāciju pārvešanu. Atkāpjoties no Regulas (ES, *Euratom*) 2024/2509 12. panta 4. punkta, lai nodrošinātu Savienības līdzekļu efektīvu izmantošanu gan attiecībā uz Savienības pilsoņiem, gan partnervalstīm, tādējādi maksimāli palielinot Savienības līdzekļu apjomu, kas kļūtu pieejami Savienības ārējās darbības intervencēm, no Instrumenta izrietošajām pārnestajām apropriācijām vajadzētu būt pieejamām atkārtotai izmantošanai saskaņā ar šo instrumentu. [Atkāpjoties no Regulas (ES, *Euratom*) 2024/2509 212. panta 3. punkta, ieņēmumiem, atmaksājumiem un atgūtajām summām no finanšu instrumentiem, kas izveidoti ar ārējās darbības programmām saskaņā ar šo vai iepriekšējām daudzgadu finanšu shēmām, vajadzētu būt pieejamiem atkārtotai izmantošanai saskaņā ar šo instrumentu.] Tādējādi kļūs pieejami nepieciešamie resursi, lai finansētu aktuālākās ES ārējo attiecību papildu vajadzības.

- (66) [Lai palielinātu Instrumentam pieejamos resursus, piešķirot tam pārpalikumus, kas saistīti ar Garantiju fondu ārējām darbībām, kurš izveidots ar Regulu (EK, *Euratom*) Nr. 480/2009, Eiropas Fondu ilgtspējīgai attīstībai (EFIA), kurš izveidots ar Regulu (ES) 2017/1601⁴³, Eiropas Fondu ilgtspējīgai attīstībai plus (EFIA+), kurš izveidots ar Regulu (ES) 2021/947, Ukrainas garantiju, kura izveidota ar Regulu (ES) 2024/792, finansiālo palīdzību aizdevumu veidā, kas noteikta saskaņā ar Regulām (ES) 2024/1449 un (ES) 2025/535, un budžeta garantiju un finansiālo palīdzību saskaņā ar šo instrumentu, vajadzīgas atkāpes no Regulas (ES, *Euratom*) 2024/2509 216. panta 4. punkta a) apakšpunkta un Regulas (ES) 2021/947 31. panta 8. punkta.] Tādējādi kļūs pieejami nepieciešamie resursi, lai finansētu aktuālākās ES ārējo attiecību papildu vajadzības.
- (67) [Lai nodrošinātu elastību, Regulas (ES, *Euratom*) 2024/2509 114. panta 2. punkta trešā daļa nebūtu jāpiemēro daudzgadu darbībām saskaņā ar šo instrumentu.]
- (68) Finansēšanas veidi un apgūšanas metodes saskaņā ar šo regulu būtu jāizvēlas, pamatojoties uz to iespēju sasniegt konkrētos darbību mērķus un gūt rezultātus, jo īpaši ņemot vērā kontroles izmaksas, administratīvo slogu un sagaidāmo neatbilstības risku. Veicot minēto izvēli, būtu jāapsver iespēja izmantot fiksētas summas, vienības izmaksas un vienotas likmes finansējumu, kā arī finansējumu, kas nav saistīts ar attiecīgās darbības izmaksām, kā minēts Regulas (ES, *Euratom*) 2024/2509 125. panta 1. punkta a) apakšpunktā. Savienībai vajadzētu būt iespējai uzticēt budžeta izpildes uzdevumus saskaņā ar Regulas (ES) 2024/2509 62. panta 1. punkta c) apakšpunkta viii) daļu Eiropas Savienības Drošības izpētes institūtam un Eiropas Drošības un aizsardzības koledžai, lai īstenotu darbības saskaņā ar Instrumentu.

⁴³ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2017/1601 (2017. gada 26. septembris), ar ko izveido Eiropas Fondu ilgtspējīgai attīstībai (EFIA), EFIA garantiju un EFIA garantiju fondu (OV L 249, 27.9.2017., 1.–16. lpp., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2017/1601/oj>).

- (69) Atkāpjoties no Regulas (ES, *Euratom*) 2024/2509 [...] **198. panta un papildus tajā uzskaitītajiem gadījumiem**, Savienībai vajadzētu būt iespējai elastīgi un savlaicīgi sniegt atbalstu dotāciju veidā bez nepieciešamības izsludināt uzaicinājumu iesniegt priekšlikumus, piemēram, sarežģītos apstākļos un ārkārtas un krīzes gadījumos, lai atbalstītu cilvēktiesību aizstāvjus un citus pilsoniskās sabiedrības dalībniekus, **ņemot vērā ārējās darbības specifiku**. Saskaņā ar Regulā (ES, *Euratom*) 2024/2509 izklāstītajiem nosacījumiem no Instrumenta finansētās dotācijas varētu piešķirt arī pilsoniskās sabiedrības organizācijām un citiem subjektiem, kas saskaņā ar piemērojamiem valsts tiesību aktiem nav juridiskas personas.
- (70) Neskarot konkursa procedūru izmantošanu attiecīgā gadījumā saskaņā ar Regulas (ES, *Euratom*) 2024/2509 192. panta 1. punktu, dotācijas privāttiesību subjektiem no dalībvalsts varētu piešķirt bez nepieciešamības izsludināt uzaicinājumu iesniegt priekšlikumus, ja attiecīgais projekts ir Savienības stratēģiskajās interesēs un atbalsta Instrumenta mērķus. Šāda tieša piešķiršana varētu būt pamatota, piemēram, lai dotu iespēju veikt investīcijas vai finansēt priekšizpēti tādās stratēģiskās jomās kā kritiski svarīgās izejvielas, noturība pret klimata pārmaiņām vai digitālā un cita infrastruktūra, jo īpaši kā daļa no integrētām paketēm, lai uzlabotu Savienības stratēģisko autonomiju. **Šādai piešķiršanai vajadzētu būt ārkārtas gadījumam, un tā būtu jāgarantē tikai vajadzības un pienācīgi pamatotos gadījumos. Šāda piešķiršana būtu jāattiecina tikai uz projektiem, kas varētu piesaistīt ievērojamas privātā sektora investīcijas, un uz situācijām, kad dalībvalstu subjektiem netiek nodrošināta godīga konkurence un vienlīdzīgi konkurences apstākļi. Kad vien iespējams, priekšroka būtu jādod atmaksājama veida atbalstam.** Saskaņā ar Regulu (ES, *Euratom*) 2024/2509 jebkurā šādā piešķirumā būtu jāievēro dotācijām piemērojamie vispārīgie principi [...], tas būtu pienācīgi jāpamato piešķiršanas lēmumā **un tam nevajadzētu radīt nepamatotas priekšrocības atsevišķiem ekonomikas dalībniekiem vai citādi izkropļot konkurenci iekšējā tirgū.**

- (71) Saskaņā ar Eiropas komandas pieeju darbības netiešā pārvaldībā, **tostarp attiecībā uz tehnisko sadarbību**, būtu vēlams uzticēt EIB, ERAB vai dalībvalsts organizācijai Regulas (ES, *Euratom*) 2024/2509 nozīmē. **Izvēloties īstenošanas partnerus, būtu jāņem vērā to spēja un gatavība vajadzības gadījumā piemērot attiecināmības ierobežojumus.**
- (72) Netiešā pārvaldībā ar partnervalstīm vai to norīkotām struktūrām, kurā Komisija saglabā finanšu pārvaldības pienākumus saskaņā ar Regulas (ES, *Euratom*) 2024/2509 157. panta 7. punkta otrās daļas a) apakšpunktu, Komisijai, veicot maksājumus līgumslēdzēju iestāžu vārdā tieši to saņēmējiem, vajadzētu būt iespējai pēc tam atgūt saistītās summas tieši no līgumslēdzēju iestāžu saņēmējiem. Tāpat arī netiešas pārvaldības gadījumos, kad partnervalstis vai to izraudzītās struktūras nespēj vai kļūst nespējīgas veikt uzticētos budžeta izpildes uzdevumus, Komisijai vajadzētu būt iespējai uz laiku rīkoties to vietā un to vārdā, kā arī to uzdevumā – netiešas pārvaldības gadījumā.
- (73) Saskaņā ar Padomes Lēmuma (ES) 2021/1764 85. panta 1. punktu fiziskās personas un subjekti no aizjūras zemēm un teritorijām ir tiesīgi saņemt finansējumu atbilstoši programmā noteiktajiem mērķiem un iespējamajiem režīmiem, kas piemērojami dalībvalstī, ar kuru attiecīgā aizjūras zeme vai teritorija ir saistīta. **Aizjūras zemes un teritorijas ir būtiski Savienības stratēģiskie partneri, kam pamatā ir savstarpējas saistības, universālo vērtību ievērošana un ilgtspējīgas attīstības veicināšana. Tāpēc būtu jāveicina sadarbība starp partnervalstīm un reģioniem un aizjūras zemēm un teritorijām, tostarp izmantojot iniciatīvas, ko kopīgi finansē no Instrumenta un Padomes Lēmuma (ES) 2021/1764.** Lai uzlabotu Savienības darbības efektivitāti un ietekmi, kopīgu interešu jomās būtu jāveicina sadarbība starp partnervalstīm un aizjūras zemēm un teritorijām, kā arī Savienības tālākiem reģioniem saskaņā ar LESD 349. pantu, **tostarp izmantojot stratēģiju *Global Gateway*.**

- (74) Instrumentam būtu jādod iespēja sniegt atbalstu budžeta garantiju un finansiālas palīdzības veidā. Uzkrājumi un saistības, kas izriet no minētajām darbībām, un finansiālā palīdzība būtu jāatbalsta ar apropriācijām saskaņā ar Instrumentu. **Tehniskajai sadarbībai, tostarp publiskā sektora speciālajām zināšanām, arī turpmāk vajadzētu būt būtiskam instrumenta “Eiropa pasaulē” rīkkopas aspektam. Tehniskajai sadarbībai vajadzētu vēl vairāk veicināt ilgtspējīgu attīstību, atbildību par starptautisko sadarbību un tās efektivitāti, nestabilitātes pamatcēloņu novēršanu un to, lai tiktu radīta labāka investīciju vide un augstāki standarti. Tai būtu jāsniedz arī mērķtiecīgs atbalsts kandidātvalstu un potenciālo kandidātu reformām, kuru mērķis ir panākt atbilstību Savienības *acquis*.**
- (75) Lai nodrošinātu konsekveci, budžeta garantija un finanšu instrumenti, tai skaitā apvienojumā ar neatmaksājamu atbalstu finansējuma apvienošanas darbībās un finansiālo palīdzību saskaņā ar Instrumentu, būtu jāīsteno saskaņā ar Regulas (ES, *Euratom*) 2024/2509 X sadaļu un tehnisko kārtību, noteikumiem un nosacījumiem, ko Komisija noteikusi tās piemērošanas nolūkā.
- (76) Pēc EFIA 2017.–2020. gadam un EFIA+ 2021.–2027. gadam šī ir trešā daudzgadu finanšu shēma, kurā budžeta garantiju izmanto ārējo darbību atbalstam. Budžeta garantija ir kļuvusi par standarta instrumentu Savienības finanšu instrumentu kopumā, un tās galvenie noteikumi un procedūras ir noteiktas ar Regulu (ES, *Euratom*) 2024/2509. Šajā regulā ir paredzēti tikai īpaši noteikumi, kas piemērojami budžeta garantijai saskaņā ar Instrumentu. No otras puses, atzīstot, ka investīcijām, ko Savienība mobilizē partnervalstīs, var būt nepieciešams elastīgi izmantot un kombinēt dažādos Savienības finansējuma veidus, kas pieejami saskaņā ar Instrumentu, nav paredzēts īpašs režīms finansējuma apvienošanas darbībām un budžeta garantijai saskaņā ar īpašu fondu, piemēram, EFIA vai EFIA+.
- (77) Lai nodrošinātu paredzamību un elastību, ir jānosaka budžeta garantijas maksimālā summa un Savienības kopējo finanšu saistību maksimālā summa, kas sedz budžeta garantiju un finansiālo palīdzību aizdevumu veidā saskaņā ar Instrumentu.

- (78) Saskaņā ar Regulas (ES, Euratom) 2024/2509 214. panta 1. punktu šajā regulā būtu jāparedz uzkrājumu likmju pārskatīšana. Tādēļ vajadzētu būt paredzētai iespējai grozīt uzkrājumu likmes visā daudzgadu finanšu shēmas periodā pēc regulāras pārskatīšanas, kuras pamatā vajadzētu būt Komisijas riska pārvaldības sistēmai, ņemot vērā pareizu finanšu pārvaldību.
- (79) Lai izpildītu Regulas (ES, Euratom) 2024/2509 prasības, šajā regulā būtu jāparedz iespēja trešām personām un partnervalstīm veikt iemaksas budžeta garantijā. **Dalībvalstu, trešo personu un partnervalstu iemaksas varētu iezīmēt konkrētiem reģioniem, partnervalstīm vai nozarēm.**
- (80) Vajadzētu būt iespējai, ka budžeta garantija, kas atļautā saskaņā ar šo regulu, darbotos kā horizontāls īstenošanas instruments arī attiecībā uz Padomes Lēmumu (ES) 2021/1764 un Regulu (Euratom) [XXX] [INSC-D], lai sniegtu atbalstu no citām Savienības programmām saskaņā ar minētajās programmās noteiktajiem mērķiem un atbilstības kritērijiem. Šajā nolūkā attiecīgie uzkrājumi finanšu saistībām būtu jāveido no minēto citu programmu finansējuma.
- (81) Lai nodrošinātu pareizu finanšu pārvaldību un budžeta disciplīnu un ierobežotu nenokārtotos maksājumus, saistības par budžeta garantijas un finansiālās palīdzības uzkrājumiem nebūtu jāuzņemas pēc daudzgadu finanšu shēmas pēdējā gada beigām, un tie būtu jāveido līdz trešā gada beigām pēc daudzgadu finanšu shēmas beigām. Budžeta saistībās attiecībā uz minēto uzkrājumu veidošanu būtu jāņem vērā budžeta garantijas un finansiālās palīdzības piešķiršanas gaita. Uzkrājumu veidošanā būtu jāņem vērā virzība finansēšanas un investīciju darbību apstiprināšanā un parakstīšanā, kā arī finansiālās palīdzības izmaksāšanā.

- (82) Lai veicinātu atbilstīgo īstenošanas subjektu un partneru no partnervalstīm, kas gūst labumu no budžeta garantijas vai finanšu instrumentiem, dalību, atkāpjoties no Regulas (ES, Euratom) 2024/2509 211. panta 5. punkta, no partnervalsts nebūtu jāprasa veikt iemaksas budžeta garantijā vai finanšu instrumentos. Turklāt, lai nodrošinātu elastību, palielinātu pievilcību attiecībā uz privāto sektoru un maksimāli palielinātu investīciju ietekmi, būtu jāparedz atkāpe no Regulas (ES, Euratom) 2024/2509 62. panta 1. punkta c) apakšpunkta un 211. panta 5. punkta, ļaujot struktūrām, uz kurām attiecas privāttiesības un kuras sniedz pietiekamu pārlicību par savām finansiālajām spējām un kuras nav publisko tiesību subjekts vai publiskā un privātā sektora partnerības īstenošanas, būt atbilstīgiem īstenošanas subjektiem un partneriem. **Inovatīvas finanšu iniciatīvas, institucionālo ieguldītāju finansējuma atraisīšana un riska mazināšana privātajām investīcijām palielinātu Savienības sviras efektu un ietekmi un veicinātu attīstības finansēšanas iestāžu, eksporta kredītu aģentūru un privāto struktūru turpmāku iesaisti.**
- (83) Finansējuma apvienošanai un budžeta garantijām ir būtiska nozīme Savienības investīciju stratēģijā partnervalstīs. **Finansējuma apvienošana un budžeta garantijas var atbalstīt arī pārreģionālas riska mazināšanas iniciatīvas.** Tāpēc ir lietderīgi izveidot instrumenta “Eiropa pasaulē” Investīciju padomi, kas sniegtu Komisijai stratēģiskus un operatīvus norādījumus par īstenošanu. **Investīciju padomei būtu jānodrošina stratēģisks dialogs par prioritātēm, kas saistītas ar budžeta garantijas un finansējuma apvienošanas īstenošanu, kā arī par pienācīgu un diversificētu ģeogrāfisko un tematisko tvērumu.** Lai apliecinātu pieskaņotību noteiktajām prioritātēm, Komisijai būtu regulāri jāinformē Investīciju padome par progresu, kas panākts budžeta garantijas un finansējuma apvienošanas darbību īstenošanā. Investīciju padomei būtu jāņem vērā pieredze, kas gūta saistībā ar EFIA+ stratēģiskajām un darbības padomēm un Rietumbalkānu investīciju satvaru.

- (84) Ir lietderīgi organizēt finansiālo palīdzību saskaņā ar Regulas (ES, *Euratom*) 2024/2509 224. pantā paredzēto diversificēto finansēšanas stratēģiju, kas tajā noteikta kā vienota finansēšanas metode, kura, paredzams, uzlabos Savienības parāda vērtspapīru likviditāti un Savienības vērstpapīru emisijas pievilcību un rentabilitāti.
- (85) [Komisija varētu sniegt finansiālu palīdzību partnervalstīm uz politiku balstītu aizdevumu veidā. Šādu uz politiku balstītu aizdevumu pamatmērķim vajadzētu būt atbalstīt partnervalstu reformu programmas un veicināt investīcijas. Tiem būtu jāpalīdz sasniegt valsts politikas mērķus un risināt globālas problēmas. Nosacījumi, kas piemērojami uz politiku balstītiem aizdevumiem, attiecīgā gadījumā būtu jāsaskaņo ar budžeta atbalsta nosacījumiem saskaņā ar Regulas (ES, *Euratom*) 2024/2509 241. panta 1. punktu. Pirms jebkura aizdevuma apstiprināšanas būtu jāveic parāda analīze. Šajā analīzē būtu jānovērtē valsts spēja saglabāt parāda līmeni atmaksājamā līmenī aizdevuma termiņa laikā.]
- (86) Nebūtisku šīs regulas elementu grozīšanai būtu jādeleģē Komisijai pilnvaras pieņemt aktus saskaņā ar LESD 290. pantu, lai grozītu [...] budžeta garantijas maksimālās summas un uzkrājumu likmes. Ir īpaši būtiski, lai Komisija, veicot sagatavošanas darbus, rīkotu atbilstīgas apspriešanās, tostarp ekspertu līmenī, un lai minētās apspriešanās tiktu rīkotas saskaņā ar principiem, kas noteikti 2016. gada 13. aprīļa Iestāžu nolīgumā par labāku likumdošanas procesu⁴⁴. Jo īpaši, lai deleģēto aktu sagatavošanā nodrošinātu vienādu dalību, Eiropas Parlaments un Padome visus dokumentus saņem vienlaicīgi ar dalībvalstu ekspertiem, un minēto iestāžu ekspertiem ir sistemātiska piekļuve Komisijas ekspertu grupu sanāksmēm, kurās notiek deleģēto aktu sagatavošana.

⁴⁴ Iestāžu nolīgums starp Eiropas Parlamentu, Eiropas Savienības Padomi un Eiropas Komisiju par labāku likumdošanas procesu (OV L 123, 12.5.2016., 1.–14. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_interinstit/2016/512/oj).

(87) Sadarbība ar partnervalstīm, uz kurām attiecas Eiropas pīlārs, notiek īpašu attiecību ar Savienību kontekstā, tostarp, attiecīgā gadījumā sagatavojot kandidātvalstis un potenciālās kandidātes turpmākajai [...] **dalībai Savienībā**. Šādai sadarbībai ir nepieciešams izveidot īpašus nosacījumus, kas atspoguļo šīs ļoti vērienīgās attiecības **un nodrošina paredzamību partnervalstīm**. Šajā nolūkā, kas attiecas uz paplašināšanās un austrumu kaimiņreģiona partneriem Eiropas pīlārā, būtu jānosaka īpaši noteikumi, kas saistīti ar attiecīgajiem sniegtajiem balstītajiem plāniem, kuri uzskatāmi par pamatu plānošanai, saskaņā ar attiecīgajiem vērienīgajiem mērķiem savstarpējās attiecībās starp partnervalstīm un Savienību. [...] **Ir svarīgi nodrošināt vienotus nosacījumus šādas iesaistes īstenošanai [...]. Tas ietver arī īstenošanas kārtību, kas izstrādāta, lai sagatavotos tādu iekšējo fondu pārvaldībai kā struktūrfondi, lauksaimniecības un lauku attīstības un pārrobežu sadarbības fondi, tostarp attiecīgā gadījumā – netiešai pārvaldībai, ko veic partnervalstis [...].**⁴⁵ Ja notikumu attīstība to liek darīt, vienotie nosacījumi būtu jāgroza. **Ņemot vērā to, ka sniegtajiem balstītajiem plāniem valstīm, kas pievienojas, kandidātvalstīm un potenciālajām kandidātēm ģeopolitiskajā kontekstā ir politiski ļoti nozīmīgi, kā arī ņemot vērā Padomes centrālo lomu paplašināšanās procesā un nepieciešamību nodrošināt saskaņotību ar minēto procesu, īstenošanas pilnvaras izņēmuma kārtā būtu jāpiešķir Padomei. Tām būtu jāattiecas arī uz Komisijas pozitīvā novērtējuma apstiprināšanu, kuru tā sniedz valstīm, kas pievienojas, kandidātvalstīm un potenciālajām kandidātēm par sniegtajiem balstītajiem plāniem vai attiecīgā gadījumā – par to grozījumiem.**

⁴⁵ [...]

- (87.a) Ievērojot to, cik svarīga ir Ukrainai ar Instrumentu īstenotā atbalsta finansiālā ietekme, cik liels ir tā apjoms un cik svarīgas sekas ir dažiem attiecībā uz Instrumenta īstenošanu pieņemamiem lēmumiem, ņemot vērā konkrēto situāciju Ukrainā un Krievijas pret Ukrainu vērsta agresijas kara sekas, īstenošanas pilnvaras izņēmuma kārtā būtu jāpiešķir Padomei attiecībā uz to, lai konstatētu, vai ir apmierinoši izpildīti nosacījumi maksājumiem, kas paredzēti uz sniegumu balstītajā plānā Ukrainai. Minētie Padomes lēmumi neskar Komisijas pilnvaras izpildīt budžetu saskaņā ar šo regulu un Regulu (ES, Euratom) 2024/2509.
- (88) Saistībā ar palīdzību, ko Eiropas pīlāra satvarā sniedz paplašināšanās un austrumu kaimiņreģiona partneriem, sadarbībai būtu jābalstās uz pieredzi, kas gūta, pārvaldot un īstenojot iepriekšējo palīdzību un uz sniegumu balstītus mehānismus, tostarp saistībā ar attiecīgajiem sniegumā balstītajiem plāniem, nosacījumiem, kas saistīti ar tiesiskuma principiem, **demokrātiju** un cilvēktiesībām, sniegumu, struktūrām [...], kontroles sistēmām **un tehniskās sadarbības nodrošināšanu**, kas jāizveido, gatavojoties pievienošanās procesam. Attiecīgā gadījumā partnervalstīm, kuras īsteno sniegumā balstītus plānus, var piešķirt finansiālu palīdzību uz politiku balstīta aizdevuma veidā.
- (89) Lai nodrošinātu vienotus nosacījumus instrumenta īstenošanai ar attiecīgajiem īstenošanas aktiem, būtu jāpiešķir īstenošanas pilnvaras Komisijai. Šīs pilnvaras būtu jāīsteno saskaņā ar Regulu (ES) Nr. 182/2011. **Ņemot vērā šīs regulas specifiku un Savienības ārējām attiecībām piešķirto īpašo nozīmi, Komisijai nebūtu jāpieņem īstenošanas akta projekts, ja komiteja nesniedz atzinumu par minēto aktu. Minētajā gadījumā komitejas priekšsēdētājs var iesniegt minētā akta grozītu versiju.** Komisija var pieņemt nekavējoties piemērojamus īstenošanas aktus, ja tas nepieciešams nenovēršamu steidzamu iemeslu dēļ pienācīgi pamatotos gadījumos, kas saistīti ar krīzēm vai tūlītējiem draudiem mieram, demokrātijai, tiesiskumam, cilvēktiesībām vai pamatbrīvībām.

- (90) [Instrumentam būtu jāpalīdz stiprināt informētību, izpratni un uztveri par Savienību, izmantojot Eiropas komandas pieeju partnervalstīs. Mērķim vajadzētu būt tādam, ka Savienība tiktu pozicionēta kā uzticams partneris, kas būtu samērojami ar Savienības politisko saistību un ilgtspējīgu investīciju mērogu, darbības jomu un vērienīgumu. Tas būtu jāpanāk ar ietekmīgu stratēģisko komunikāciju un saskaņā ar Regulu (ES, *Euratom*) [XXX] [Snieguma regula] ⁴⁶.]
- (91) Instruments jāīsteno saskaņā ar Regulu (ES, *Euratom*) [XXX] [Snieguma regula], ar ko paredz noteikumus par budžeta izdevumu apsekošanas un snieguma satvaru, **tostarp iznākuma rādītājus un rezultātu rādītājus, un arī** noteikumiem par Regulas (ES, *Euratom*) 2024/2509 33. panta 2. punkta attiecīgi d) un f) apakšpunktā minēto būtiska kaitējuma nenodarīšanas principa un dzimumu līdztiesības principa vienveidīgu piemērošanu, noteikumiem par Savienības programmu un darbību snieguma uzraudzību un ziņošanu par to, noteikumiem par Savienības finansējuma portāla izveidi, [...] **klimate un vides izdevumu mērķiem**, programmu izvērtēšanas noteikumiem, kā arī citiem visām Savienības programmām piemērojamiem horizontāliem noteikumiem, piemēram, par informāciju, komunikāciju un pamanāmību. **Šajā satvarā gada ziņojumos būtu jāiekļauj informācija par Instrumenta īstenošanas līmeni, kā arī par progresu tā mērķu sasniegšanā.**
- (91.a) Saskaņā ar šo regulu izveidotās komitejas kompetencē vajadzētu būt Padomes Regulas (EK) Nr. 389/2006 ⁴⁷ 3. panta īstenošanai.

⁴⁶ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. [XXX], ar ko paredz noteikumus par budžeta izdevumu apsekošanas un snieguma satvaru un citus horizontālus noteikumus Savienības programmām un darbībām. (OV [...], [...], [...]. lpp.).

⁴⁷ **Padomes Regula (EK) Nr. 389/2006 (2006. gada 27. februāris), ar ko izveido finansiāla atbalsta instrumentu, lai veicinātu Kipras turku kopienas ekonomisko attīstību, un ar ko groza Padomes Regulu (EK) Nr. 2667/2000 par Eiropas Rekonstrukcijas aģentūru (OV L 65, 7.3.2006., 5. lpp.).**

- (92) Lēmuma 2010/427/ES 9. pantā sniegtās atsauces uz Savienības ārējās palīdzības instrumentiem, ar šo regulu izveidotā Instrumenta priekšgājējiem, būtu uzskatāmas par atsaucēm uz šo regulu. Komisijai būtu jānodrošina, ka šī regula tiek īstenota saskaņā ar minētajā lēmumā paredzēto [...] EĀDD uzdevumu.
- (92.a) Ņemot vērā to, ka šīs regulas mērķus nevar pietiekami labi sasniegt atsevišķās dalībvalstīs, bet tos var labāk sasniegt Savienības līmenī, Savienība var pieņemt pasākumus saskaņā ar LES 5. pantā noteikto subsidiaritātes principu. Saskaņā ar minētajā pantā noteikto proporcionalitātes principu šajā regulā paredz vienīgi tos pasākumus, kas ir vajadzīgi minēto mērķu sasniegšanai.**

(93) Saskaņā ar Regulu (ES, *Euratom*) 2024/2509, Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu Nr. 883/2013⁴⁸, Padomes Regulu (*Euratom*, EK) Nr. 2988/95⁴⁹, Padomes Regulu (*Euratom*, EK) Nr. 2185/96⁵⁰ un Padomes Regulu (ES) 2017/1939⁵¹ Savienības finanšu intereses ir jāaizsargā, piemērojot samērīgus pasākumus, tostarp pārkāpumu un krāpšanas gadījumu novēršanu, konstatēšanu, labošanu un izmeklēšanu, zaudēto, kļūdaini izmaksāto vai nepareizi izmantoto līdzekļu atgūšanu un – attiecīgā gadījumā – administratīvu sodu uzlikšanu. Konkrētāk, saskaņā ar Regulu (ES, *Euratom*) Nr. 883/2013 un Regulu (*Euratom*, EK) Nr. 2185/96 Eiropas Birojs krāpšanas apkarošanai (*OLAF*) var veikt izmeklēšanu, tostarp pārbaudes un apskates uz vietas, lai noteiktu, vai ir notikusi krāpšana, korupcija vai jebkāda cita nelikumīga darbība, kas ietekmē Savienības finanšu intereses. Saskaņā ar Regulu (ES) 2017/1939 Eiropas Prokuratūra (*EPPO*) var veikt izmeklēšanu un kriminālvajāšanu par krāpšanu un citām nelikumīgām darbībām, kas skar Savienības finanšu intereses, kā paredzēts Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā (ES) 2017/1371⁵². Saskaņā ar Regulu (ES, *Euratom*) 2024/2509 jebkurai personai vai subjektam, kas saņem Savienības līdzekļus, pilnībā jāsadarbjas Savienības finanšu interešu aizsardzībā, jāpiešķir Komisijai, *OLAF*, *EPPO* un Eiropas Revīzijas palātai nepieciešamās tiesības un piekļuve un jānodrošina, lai visas trešās personas, kuras iesaistītas Savienības līdzekļu īstenošanā, piešķirtu līdzvērtīgas tiesības.

⁴⁸ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES, *Euratom*) Nr. 883/2013 (2013. gada 11. septembris) par izmeklēšanu, ko veic Eiropas Birojs krāpšanas apkarošanai (*OLAF*), un ar ko atceļ Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 1073/1999 un Padomes Regulu (*Euratom*) Nr. 1074/1999 (OV L 248, 18.9.2013., 1. lpp., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2013/883/2021-01-17>).

⁴⁹ Padomes Regula (EK, *Euratom*) Nr. 2988/95 (1995. gada 18. decembris) par Eiropas Kopienu finanšu interešu aizsardzību (OV L 312, 23.12.1995., 1. lpp., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/1995/2988/1995-12-23>).

⁵⁰ Padomes Regula (*Euratom*, EK) Nr. 2185/96 (2. gada 11. novembris) par pārbaudēm un apskatēm uz vietas, ko Komisija veic, lai aizsargātu Eiropas Kopienu finanšu intereses pret krāpšanu un citām nelikumībām (OV L 292, 15.11.1996., 2. lpp., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/1996/2185/oj>).

⁵¹ Padomes Regula (ES) 2017/1939 (2017. gada 12. oktobris), ar ko īsteno ciešāku sadarbību Eiropas Prokuratūras (*EPPO*) izveidei (OV L 283, 31.10.2017., 1. lpp., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2017/1939/2021-01-10>).

⁵² Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2017/1371 (2017. gada 5. jūlijs) par cīņu pret krāpšanu, kas skar Savienības finanšu intereses, izmantojot krimināltiesības (OV L 198, 28.7.2017., 29. lpp., ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2017/1371/oj>).

(94) Instruments aizstāj programmas, kas izveidotas ar Regulām (ES) 2021/947, (ES) 2021/1529, (ES) 2024/792, (ES) 2024/1449 un (ES) 2025/535 [...],

IR PIENĒMUŠI ŠO REGULU.

I sadaļa

Vispārīgi noteikumi

1. pants

Priekšmets

Ar šo regulu izveido instrumentu “Eiropa pasaulē” (“Instruments”) [2028.–2034. gada] daudzgadu finanšu shēmas laikposmam.

Tajā ir izklāstīti Instrumenta mērķi **un principi**, budžets [laikposmam no 2028. gada līdz 2034. gadam], Savienības finansējuma veidi un šāda finansējuma piešķiršanas noteikumi.

2. pants

Definīcijas

Šajā regulā piemēro šādas definīcijas:

- 1) “valsts indikatīvā programma” ir indikatīva programma, kas aptver vienu partnervalsti;
- 2) “daudzvalstu indikatīvā programma” ir indikatīva programma, kas aptver vairāk nekā vienu partnervalsti;
- 3) “reģionāla indikatīvā programma” ir daudzvalstu indikatīvā programma, kas aptver vairāk nekā vienu partnervalsti vienā un tajā pašā ģeogrāfiskajā apgabalā, kā minēts 3. panta 1. punktā;

- 4) “pārreģionāla indikatīvā programma” ir daudzvalstu indikatīvā programma, kas aptver vairāk nekā vienu partnervalsti no dažādiem ģeogrāfiskiem apgabaliem, kā minēts 3. panta 1. punktā;
- 4.a) “plānojamas darbības” ir darbības, kuru pamatā parasti ir daudzgadu indikatīvā plānošana valsts, daudzvalstu, reģionālā, pārreģionālā vai globālā līmenī;
- 4.b) “neplānojamas darbības” ir darbības, kas elastīgi reaģē uz problēmām un iespējām un papildina plānojamās darbības;
- 5) [...]
- 6) [...]⁵³, [...]
- 7) “ārējā pārrobežu sadarbība” ir sadarbība starp: a) dalībvalstīm[...] **un** vienu vai vairākām partnervalstīm, kas izvietotas gar Savienības ārējām sauszemes un jūras robežām, **aptverot pārrobežu sadarbību, transnacionālo sadarbību plašākās teritorijās vai ap jūras baseiniem, kā arī starpreģionālo sadarbību, kā paredzēts Regulā (ES, Euratom) [XXX 2025/0238] [Eiropas Reģionālās attīstības fonds un Kohēzijas fonds]**; b) divām vai vairākām [...] **kandidātvalstīm** vai potenciālajām kandidātēm, uz kurām attiecas šīs regulas 3. panta 1. punkta a) apakšpunktā minētais Eiropas pīlārs [...];

⁵³ [...]

- 7.a) “tālāko reģionu sadarbība” ir sadarbība starp tālākajiem reģioniem saskaņā ar **LESD 349. pantu un ar to kaimiņos esošajām partnervalstīm vai reģionālās integrācijas un sadarbības organizācijām, lai veicinātu to reģionālo integrāciju un harmonisku attīstību to kaimiņvalstīs;**
- 8) “pilsoniskās sabiedrības organizācijas” ir plašs spektrs dalībnieku ar daudzveidīgām funkcijām un pilnvarām, kuras var mainīties laika gaitā un atšķirties dažādās iestādēs un valstīs, un kas ietver visas [...] nevalstiskās, bezpeļņas, **neatkarīgās** un nevardarbīgās struktūras, kurās cilvēki apvienojas, lai censtos sasniegt kopīgus, tostarp politiskus, kultūras, reliģiskus, vides, sociālus vai ekonomiskus, [...] mērķus un ideālus, un kuras darbojas vietējā, valsts, reģionālā vai starptautiskā līmenī, un kuras ietver pilsētu un lauku, oficiālas un neoficiālas organizācijas;
- 9) “vietējā iestāde” ietver publiskas iestādes, kurām ir juridiskas personas statuss, kuras ir valsts struktūras sastāvdaļas un ir zemākā līmenī par centrālo valdību, piemēram, ciemats, pašvaldība, rajons, apgabals, province vai reģions, **vai to grupas**, un kuras ir atbildīgas pilsoņu priekšā un parasti sastāv no tieši vai netieši ievēlētās vai vietējā līmenī izraudzītās konsultatīvas vai politikas veidošanas struktūras, piemēram, padomes vai asamblejas, un izpildstruktūras, piemēram, mēra vai citas izpildvaras amatpersonas;
- 10) “partnervalsts” ir jebkura trešā valsts vai teritorija;
- 11) “faktiski iedibināts valstī vai teritorijā” nozīmē, ka juridiskās personas statūtos noteiktais birojs, centrālā administrācija vai galvenā darījumdarbības vieta atrodas konkrētajā valstī vai teritorijā. Tomēr gadījumā, ja tikai tiesību subjekta juridiskā adrese atrodas šādā valstī vai teritorijā, tam jābūt iesaistītam darbībā, kas faktiski un pastāvīgi saistīta ar konkrētās valsts vai teritorijas tautsaimniecību;
- 12) “kopīgi finansēts” ir tad, ja darbības kopējās izmaksas sadala starp vairākiem subjektiem, un līdzekļus apvieno tā, ka vairs nav iespējams noteikt finansējuma avotu katrai atsevišķai aktivitātei, kuru veic kā darbības daļu[...];

- 12.a) “OAP” ir oficiālā attīstības palīdzība, ko izveidojusi Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācijas Attīstības palīdzības komiteja;
- 13) “jaunattīstības valstis un teritorijas” ir OAP saņēmējas, kas iekļautas Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācijas Attīstības palīdzības komitejas publicētajā sarakstā.

3. pants

Darbības joma un struktūra

1. [Instrumentu veido šādi pīlāri:
- a) Eiropa;
 - b) Tuvie Austrumi, Ziemeļāfrika un Persijas līcis;
 - c) Subsahāras Āfrika;
 - d) Āzija un Klusā okeāna reģions;
 - e) Ziemeļamerika, Dienvidamerika un Karību jūras reģions;
 - f) pārējā pasaule.]

Pirmās daļas a)–e) apakšpunkts var attiekties uz jebkuru no I pielikumā uzskaitītajām partnervalstīm.

Pirmās daļas a) apakšpunkts ietver atbalstu valstīm, kas pievienojas, kandidātvalstīm un potenciālajām kandidātēm.

Pirmās daļas f) apakšpunkts var attiekties uz visām partnervalstīm, kā arī uz aizjūras zemēm un teritorijām, kas saistītas ar kādu dalībvalsti, kā noteikts LESD II pielikumā.

2. Pīlāri, kas minēti 1. punkta pirmās daļas a)–e) apakšpunktā, ietver:
- a) plānojamas darbības valsts, daudzvalstu, reģionālā un pārreģionālā līmenī;
 - b) neplānojamas darbības valsts, daudzvalstu, reģionālā un pārreģionālā līmenī, kurās tiek izmantoti šādi komponenti:
 - i) humānā palīdzība;
 - ii) makrofinansiālā palīdzība;
 - iii) noturība;
 - iv) konkurētspēja;
 - v) krīzes pārvarēšanas, miera nodrošināšanas un ārpolitikas vajadzības.
3. Pīlāri, kas minēti 1. punkta pirmās daļas f) apakšpunktā, ietver:
- a) plānojamas darbības globālā līmenī;
 - b) neplānojamas darbības globālā līmenī, kurās tiek izmantoti šādi komponenti:
 - i) humānā palīdzība;
 - ii) noturība;
 - iii) konkurētspēja; un
 - iv) krīzes pārvarēšanas, miera nodrošināšanas un ārpolitikas vajadzības.
4. Darbības saskaņā ar Instrumentu galvenokārt īsteno saskaņā ar vienu vai vairāku pīlāriem, kas minēti 1. punkta pirmās daļas a)–e) apakšpunktā, **izmantojot plānojamas darbības.**

Darbības, ko īsteno saskaņā ar 1. punkta pirmās daļas f) apakšpunktā minēto pīlāru, atbalsta globālas iniciatīvas un papildina darbības, ko finansē saskaņā ar 1. punkta pirmās daļas a)–e) apakšpunktu.

Neplānojamas darbības papildina plānojamas darbības, un tās izstrādā un īsteno tā, lai attiecīgā gadījumā nodrošinātu nepārtrauktību saskaņā ar plānojamām darbībām.

5. [Humānās palīdzības darbības, ko finansē no Instrumenta], īsteno saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 1257/96, **pilnībā ievērojot tā uz vajadzībām balstīto raksturu un cilvēceības, neitralitātes, objektivitātes un neatkarības principus.**
6. **Makrofinansiālās palīdzības darbības saskaņā ar Instrumentu īsteno atbilstīgi LESD 212. un 213. pantam.**

4. pants

Instrumenta mērķi

1. Instrumenta vispārīgie mērķi ir:
 - a) atbalstīt un veicināt Savienības vērtības, principus un intereses pasaulē, lai īstenotu Savienības ārējās darbības mērķus un principus, kā noteikts LES 3. panta 5. punktā un 8. un 21. pantā, **tādējādi veicinot nabadzības mazināšanu un – ilgtermiņā – tās izskaušanu; konsolidēt, atbalstīt un veicināt demokrātiju, tiesiskumu un cilvēktiesību, tostarp dzimumu līdztiesības, ievērošanu; veicināt ilgtspējīgu attīstību un cīņu pret klimata pārmaiņām un biodaudzveidības zudumu; risināt neatbilstīgas migrācijas un piespiedu pārvietošanas problēmu, tostarp to pamatcēloņus;**

- b) palīdzēt veicināt **efektīvu** multilaterālismu un noteikumos balstītu starptautisko kārtību, **kuras centrā ir Apvienoto Nāciju Organizācija**, pildīt starptautiskās saistības un sasniegt mērķus, par kuriem Savienība ir vienojusies, jo īpaši **Programmu 2023. gadam un tās ilgtspējīgas attīstības mērķus**, [...] **Seviļas saistības**, Parīzes nolīgumu un Kuņminas-Monreālas globālo biodaudzveidības satvaru;
- c) veicināt spēcīgākas savstarpēji izdevīgas partnerības ar partnervalstīm, **tostarp ar dienviņu un austrumu kaimiņreģionu valstīm, un reģionālām organizācijām**, vienlaikus stimulējot partnervalstu ilgtspējīgu attīstību un Savienības stratēģiskās intereses [...], **tostarp īstenojot stratēģiju *Global Gateway***;
- d) **atbalstīt kandidātvalstis un potenciālās kandidātes to sagatavošanā turpmākajai integrācijai ES, paātrinot to pieskaņošanas Savienības vērtībām, tiesību aktiem, noteikumiem, standartiem, politikai un praksei (“*acquis*”), kā arī reģionālo ekonomisko integrāciju, pakāpenisku integrāciju Savienības vienotajā tirgū un sociālekonomisko konvergenci ar Savienību, tostarp, pieņemot un īstenojot reformas;**
- e) **atbalstīt Ukrainu, ņemot vērā Krievijas agresijas kara sekas, jo īpaši nodrošināt Ukrainas valsts nepārtrauktu darbību, tās reformēšanu, rekonstrukciju un modernizāciju saskaņā ar tās pievienošanās ceļu, kā arī pārskatatbildības centienus, tostarp saistībā ar pārejas tiesiskumu;**
- f) **nodrošināt humāno palīdzību saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 1257/96;**
- g) **uzlabot Savienības konkurētspēju un ekonomisko drošību un veicināt iekļaujošu un ilgtspējīgu izaugsmi partnervalstīs, stimulējot publiskās un privātās investīcijas un tādējādi stiprinot savienojamību, samazinot stratēģisko atkarību un stiprinot Savienības vērtības ķēdes ar partneriem.**

2. Instrumenta konkrētie mērķi ir izklāstīti II pielikumā.

[...]

5. pants

Konsekvence, saskaņotība, sinerģija un papildināmība

1. Īstenojot Instrumentu, nodrošina konsekvenci, saskaņotību, sinerģiju un papildināmību ar visām Savienības ārējās darbības jomām, tostarp citiem ārējās finansēšanas instrumentiem, un citām attiecīgajām Savienības politikas jomām un programmām, **kā arī politikas saskaņotību attīstībai.**

[...] **Lai** nodrošinātu politikas saskaņotību ilgtspējīgai attīstībai, **Savienība** ņem vērā visu iekšpolitikas un ārpolitikas jomu ietekmi uz ilgtspējīgu attīstību un veicina lielāku sinerģiju un papildināmību, jo īpaši ar tirdzniecību un investīcijām, ekonomisko sadarbību, **drošību, migrāciju, rīcību klimata jomā, pētniecību** un citu nozaru sadarbību.

2. Instruments var sniegt ieguldījumu darbībās, kas izveidotas un īstenotas saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulām (ES) [XXX] [Eiropas Konkurētspējas fonds], (ES) [XXX] [“Apvārsnis Eiropa”]⁵⁴ un (ES) [XXX] [Eiropas infrastruktūras savienošanas instruments], ja minētās darbības atbilst šīs regulas 4. pantam. **Ieguldījumus šādās darbībās iekļauj OAP mērķa novērtējumā, kā noteikts 6. panta 5. punktā.**

⁵⁴ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. [XXX], ar ko izveido pētniecības un inovācijas pamatprogrammu “Apvārsnis Eiropa” 2028.–2034. gadam, nosaka tās dalības un rezultātu izplatīšanas noteikumus un atceļ Regulu (ES) Nr. 2021/695 (OV L., ... lpp.).

3. Darbība, kas saņēmusi Savienības iemaksu no citas programmas, var saņemt iemaksu arī saskaņā ar šo instrumentu. Attiecīgajai iemaksai piemēro konkrētās Savienības programmas noteikumus, vai arī visām iemaksām var piemērot vienotu noteikumu kopumu – tādā gadījumā ir iespējams noslēgt vienotas juridiskas saistības. Ja Savienības iemaksas pamatā ir attiecināmās izmaksas, kumulatīvais no Savienības budžeta piešķirtais atbalsts nepārsniedz darbības kopējās attiecināmās izmaksas, un to var aprēķināt proporcionāli saskaņā ar dokumentiem, kuros paredzēti atbalsta nosacījumi.

6. pants

[Budžets

1. Kopējais indikatīvais finansējums Instrumenta īstenošanai no 2028. gada 1. janvāra līdz 2034. gada 31. decembrim ir 200 309 000 000 EUR faktiskajās cenās. To veido šādas indikatīvas summas:
- a) Eiropa: 43 174 000 000 EUR;
 - b) Tuvie Austrumi, Ziemeļāfrika un Persijas līcis: 42 934 000 000 EUR;
 - c) Subsahāras Āfrika: 60 531 000 000 EUR;
 - d) Āzija un Klusā okeāna reģions: 17 050 000 000 EUR;
 - e) Ziemeļamerika, Dienvidamerika un Karību jūras reģions: 9 144 000 000 EUR;
 - f) Globālais pīlārs: 12 668 000 000 EUR.

2. Turklāt finanšu resursus Ukrainai dara pieejamus, izmantojot Instrumentu saskaņā ar Padomes Regulas [(ES, *Euratom*) 20XX/XXX* [DFS regula] 6. pantu.

Finansiālais atbalsts Ukrainai aizdevumu veidā, izmantojot Instrumentu, ir pieejams par summu līdz 100 000 000 000 EUR laikposmam no 2028. gada 1. janvāra līdz 2034. gada 31. decembrim. Nosakot Ukrainai izmaksāto aizdevumu kopējo summu, ņem vērā summas, kas darītas pieejamas, ievērojot pirmo daļu, un summu, kas minēta trešajā daļā.

Resursu summa, kas darīta pieejama saskaņā ar pirmo un otro daļu, laikposmam no 2028. gada 1. janvāra līdz 2034. gada 31. decembrim nepārsniedz 100 000 000 000 EUR.

Finanšu resursus, kas minēti pirmajā daļā, attiecīgā gadījumā var izmantot, lai sniegtu atbalstu saskaņā ar Regulu (*Euratom*) [XXX] (*INSC-D*) vienīgi Ukrainas izdevumu finansēšanai. Minēto līdzekļu izmantošanai piemēro Regulu (*Euratom*) [XXX] (*INSC-D*).

3. Jaunām problēmām un prioritātēm paredzētā rezerve 14 808 000 000 EUR apmērā palielina šā panta 1. punktā minētās summas saskaņā ar 7. pantu.

4. Šā panta 1. punktā minēto finansējumu un 2. punktā minētos Ukrainai paredzētos finanšu resursus, kas darīti pieejami saskaņā ar Padomes Regulas [(ES, *Euratom*) 20XX/XXX* [DFS regula] 6. pantu, var izmantot arī tehniskajai un administratīvajai palīdzībai Instrumenta īstenošanai, piemēram, sagatavošanas, uzraudzības, kontroles, revīzijas un izvērtēšanas darbībām, informācijas un komunikācijas darbībām, tai skaitā korporatīvajai komunikācijai par Savienības politiskajām prioritātēm ārējo darbību jomā, korporatīvajām informācijas tehnoloģiju sistēmām un platformām, un visai citai tehniskajai un administratīvajai palīdzībai, tai skaitā personāla un ar personālu saistīto izdevumu finansēšanai, kas Komisijai rodas, pārvaldot Instrumentu galvenajā mītnē un Savienības delegācijās.

5. Vismaz 90 % no izdevumiem saskaņā ar šo Instrumentu atbilst OAP kritērijiem (“OAP mērķis”), tādējādi veicinot OAP kolektīvo saistību izpildi, tai skaitā attiecībā uz vismazāk attīstītajām valstīm. Ja partnervalsts zaudē atbilstīgumu OAP Instrumenta īstenošanas periodā, izdevumus, kas radušies par labu šai partnervalsti pēc atbilstīguma zaudēšanas, izslēdz no OAP mērķa novērtējuma. Šā panta 2. punktā minētos izdevumus izslēdz no OAP mērķa novērtējuma.]
6. [...]
7. Dalībvalstis, Savienības iestādes, struktūras un aģentūras, partnervalstis, starptautiskās organizācijas, starptautiskās finanšu iestādes vai citas trešās personas Instrumentā var veikt papildu finanšu iemaksas vai iemaksas natūrā. Papildu finanšu iemaksas ir ārējie piešķirtie ieņēmumi Regulas (ES, Euratom) 2024/2509 21. panta 2. punkta a), d) vai e) apakšpunkta vai 21. panta 5. punkta nozīmē.

7. pants

Rezerve jaunām problēmām un prioritātēm

1. Regulas 6. panta 3. punktā minēto summu izmanto tur, kur tas visvairāk vajadzīgs un tiek pienācīgi pamatots[...] šādiem mērķiem:
- a) lai nodrošinātu [...] **savlaicīgu un** atbilstīgu Savienības reakciju neparedzētu apstākļu gadījumos;
 - b) lai apmierinātu jaunas vajadzības vai risinātu jaunas problēmas, [...] **tostarp** tās, kas rodas pie Savienības vai tās kaimiņu robežām saistībā ar dabas vai cilvēka izraisītām [...] **krīzēm**, vardarbīga konflikta un pēckrīzes situācijām vai migrācijas spiediena un piespiedu pārvietošanas dēļ[...].
 - c) [...]

- 1.a Komisija vismaz divas reizes gadā apmainās viedokļiem ar Padomi, īpaši pirms tam, kad iecerēts mobilizēt rezerves jaunām problēmām un prioritātēm, un ņem vērā Padomes paustos viedokļus.
2. **Autonomu pārvietojumu gadījumā, kā minēts Regulas (ES, Euratom) 2024/2509 30. panta 1. punkta c) apakšpunktā, Komisija detalizēti informē Eiropas Parlamentu un Padomi par paredzēto finanšu līdzekļu būtību, mērķiem un apjomu, pirms [...] paziņošanas par līdzekļiem rezervei jaunām problēmām un prioritātēm vai šādu līdzekļu mobilizēšanas, un [...] ņem vērā to apsvērumus [...] un ierosinājumus.**
3. Par minēto līdzekļu izmantojumu lemj saskaņā ar procedūrām, kas noteiktas [...] **attiecīgi 17. un 19. pantā, vai – humānās palīdzības gadījumā – saskaņā ar Regulā (EK) Nr. 1257/96 noteiktajām procedūrām.**

8. pants

Politikas satvars

- 1. **Saskaņā ar LES 16. pantu Padome veic politikas veidošanas un koordinēšanas funkcijas.**

Instrumenta īstenošanas pamatā ir LES 21. pantā izklāstītie Savienības ārējās darbības principi un mērķi.

1. Šī Instrumenta īstenošanas vispārējo politikas satvaru **Savienības ārējās darbības ietvaros** veido Savienības politika, kas noteikta asociācijas nolīgumos, partnerības un sadarbības nolīgumos, daudzpusējos nolīgumos, kuros Savienība ir līgumslēdzēja puse, un citos nolīgumos, ar kuriem izveido juridiski saistošas attiecības starp Savienību un partnervalstīm, kā arī Eiropadomes secinājumos, Padomes secinājumos, samitu deklarācijās vai secinājumos, kas pieņemti sanāksmēs ar partnervalstīm valstu vai to valdību vadītāju vai ministru līmenī, **partnerības prioritātēs, paplašināšanās politikas satvarā**, Eiropas Parlamenta rezolūcijās, Komisijas un Savienības Augstā pārstāvja paziņojumos.
 - 1.a **Komisija ar Augstā pārstāvja palīdzību, pamatojoties uz stratēģisku ziņojumu, katru gadu savlaicīgi ierosina Padomei Savienības ārējās darbības galvenās politikas prioritātes, lai nodrošinātu informāciju stratēģiskām debatēm. Minētās stratēģiskās debates sagatavo par katru pīlāru attiecīgajā Padomes darba sagatavošanas struktūrā. Instrumenta īstenošanā, tostarp plānošanā, Komisija ņem vērā Padomes ieteikumus, tostarp par iespējamu pārskatīšanu un izmaiņām politikas prioritātēs.**
2. Komisija [...] **katru gadu informē Eiropas Parlamentu un Padomi [...] par Instrumenta īstenošanas līmeni un par progresu tā mērķu sasniegšanā saskaņā ar Regulas (ES, Euratom) [XXX] [Snieguma regula] 9. panta 2. punktu.** Eiropas Parlaments var regulāri apmainīties ar viedokļiem par savām palīdzības programmām ar Komisiju.

Papildus tam Komisija regulāri informē Padomi par Instrumenta īstenošanu, tostarp par plānošanu, un pēc vienas vai otras iestādes iniciatīvas rīko viedokļu apmaiņu. Šāda apmaiņa var aptvert visu Instrumenta komponentu īstenošanu, tostarp rezerves jaunām problēmām un prioritātēm mobilizēšanu, jo īpaši stratēģiskos un ar politiku saistītos aspektus. Padome, tostarp tās attiecīgās darba sagatavošanas struktūras, var arī pieprasīt viedokļu apmaiņu, pamatojoties uz informāciju, kas darīta pieejama saskaņā ar 32. panta 3. punktu 32. panta 7.a punktu. Komisija ņem vērā Padomes paustos viedokļus.

9. pants

Vispārēji principi

- 1. **Savienība cenšas veicināt, attīstīt un nostiprināt demokrātijas, labas pārvaldības, tiesiskuma un cilvēktiesību un pamatbrīvību ievērošanas principus, kas ir tās pamatā, jo īpaši izmantojot dialogu un sadarbību ar partnervalstīm, reģioniem un pilsonisko sabiedrību, tostarp ar darbībām daudzpusējos forumos, jo īpaši Apvienoto Nāciju Organizācijā.**
 1. Savienība koncentrē savus līdzekļus tur, kur tie var panākt vislielāko pārveidojošo ietekmi, lai atbalstītu ilgtspējīgu attīstību un tiktu ņemtas vērā Savienības stratēģiskās intereses, **tostarp vismazāk attīstītajās valstīs.**
 2. Savienība turpina iesaistīties situācijās, kurās ir [...] augsts nestabilitātes līmenis, konfliktu zonās un citos sarežģītos apstākļos, **lai mazinātu nestabilitāti, novērstu tās pamatcēloņus un iesaistītos konfliktu novēršanā, mediācijā un stabilizācijā.**

3. Krīzes, pēckrīzes vai ārkārtējas nestabilitātes situācijās pienācīgi ņem vērā attiecīgo [...]valstu[...], reģionu **vai kopienu** iedzīvotāju īpašās vajadzības **un piemēro dzimumvērīgu un uz kontekstuālu konflikta izpratni balstītu pieeju**. Ja partnervalstis vai reģioni ir tieši iesaistīti vai skarti krīzes, pēckrīzes vai ļoti nestabilā situācijā, īpašu uzsvāru liek uz atbalstu un koordinācijas pastiprināšanu starp visiem attiecīgajiem dalībniekiem, lai sekmētu pāreju no ārkārtas situācijas uz ilgtspējīgu attīstību un stabilu mieru, nodrošinot konsekveci starp [...] **attīstības** sadarbību [...], humāno palīdzību **un miera veidošanu** atbilstīgi [...] **trīskāršajai** saiknei, **vienlaikus pilnībā ievērojot cilvēcības, neitralitātes, objektivitātes un humānās palīdzības neatkarības principus**.
3. [...]
4. [...] Instruments piemēro [...] uz tiesībām balstītu pieeju, kas aptver visas cilvēktiesības, **tostarp pilsoniskās un politiskās vai ekonomiskās, sociālās un kultūras tiesības, lai integrētu cilvēktiesību principus, atbalstītu tiesību subjektus savu tiesību īstenošanā, liekot uzsvāru uz personām neaizsargātās situācijās, tostarp personām ar invaliditāti, un lai palīdzētu partnervalstīm īstenot to starptautiskās saistības cilvēktiesību jomā**. Minētās pieejas pamatā ir principi “nevienu neatstāt novārtā”, līdztiesība[...] **un** visu veidu diskriminācijas aizliegums[...].
5. Instruments veicina dzimumu līdztiesību un [...] **meiteņu un sieviešu tiesības, un pilnvērtīgu iespēju nodrošināšanu sievietēm un meitenēm, un viņu pilnīgu, vienlīdzīgu un jēgpilnu līdzdalību visās sociālās, ekonomiskās, politiskās un sabiedriskās dzīves jomās un novērš un apkāro [...] visu veidu seksuālu un ar dzimumu saistītu vardarbību, tostarp bruņotu konfliktu kontekstā**. Tas īpašu uzmanību velta arī bērnu tiesībām un aizsardzības un pilnvērtīgu iespēju nodrošināšanai jauniešiem.

6. Instrumentu īsteno, pilnībā ievērojot Savienības apņemšanos veicināt, aizsargāt un īstenot visas cilvēktiesības, kā arī pilnībā un efektīvi īstenot Pekinas deklarāciju un Starptautiskās konferences par iedzīvotājiem un attīstību Rīcības platformu ⁵⁵ un to pārskatīšanas konferenču iznākumus, šajā kontekstā saglabājot apņemšanos veicināt seksuālo un reproduktīvo veselību un tiesības. Ar Instrumentu tiek atbalstīta Savienības apņemšanās veicināt, aizsargāt un īstenot ikvienas personas tiesības bez jebkādas diskriminācijas, piespiešanas un vardarbības pilnībā pārvaldīt jautājumus, kas saistīti ar seksualitāti un seksuālo un reproduktīvo veselību, un brīvi un atbildīgi lemt par tiem. Ar to arī atbalsta nepieciešamību nodrošināt, ka seksuālās un reproduktīvās veselības jomā ir vispārēji pieejama kvalitatīva un izmaksu ziņā pieejama visaptveroša informācija, izglītība, tostarp visaptveroša dzimumaudzināšana, un veselības aprūpes pakalpojumi.
7. Savienība vajadzības gadījumā atbalsta to, ka tiek īstenota divpusēja, reģionāla un daudzpusēja sadarbība un dialogs, asociācijas un tirdzniecības nolīgumi un partnerības nolīgumi.

Savienība sekmē **efektīvu** multilaterālismu un noteikumus balstītu pieeju vispārējam sabiedriskajam labumam un problēmām, **tostarp, mazinot klimata pārmaiņas un pielāgojoties tām, aizsargājot biodaudzveidību un atbalstot globālo veselību un vienlīdzīgu piekļuvi veselības aprūpes pakalpojumiem**, un sadarbojas ar dalībvalstīm, partnervalstīm, starptautiskajām organizācijām un citiem līdzekļu devējiem.

Attiecībās ar partnervalstīm **attiecīgā gadījumā** ņem vērā to rezultātus saistību, starptautisko nolīgumu, [...] **tostarp, ievērojot Apvienoto Nāciju Organizācijas Statūtu principus, kā arī** līgumattiecību ar Savienību īstenošanā.

⁵⁵ Pekinas deklarācija un Rīcības platforma – https://www.unwomen.org/sites/default/files/Headquarters/Attachments/Sections/CSW/PFA_E_Final_WEB.pdf.

8. Sadarbība starp Savienību un tās dalībvalstīm, no vienas puses, un partnervalstīm, no otras, ir balstīta uz efektīvas attīstības principiem un attiecīgos gadījumos sekmē tos visās izpausmēs, proti, partnervalstu pašu atbildība par attīstības prioritātēm, koncentrēšanās uz rezultātiem, iekļaujošas attīstības partnerības, **tostarp vietējā līmenī**, pārredzamība un savstarpēja pārskatatbildība. Savienība veicina efektīvu un lietderīgu resursu mobilizāciju un izmantojumu.
9. Saskaņā ar iekļaujošas partnerības[...] **un pārredzamības** principu Komisija **attiecīgā gadījumā** nodrošina, **ka** ar [...] **visām** attiecīgajām partnervalstu ieinteresētajām personām, tostarp pilsoniskās sabiedrības organizācijām un vietējām iestādēm, notiek [...] **aktīva** apspriešanās un tām laikus ir nodrošināta piekļuve attiecīgajai informācijai, tādējādi ļaujot tām pienācīgi iesaistīties un ieņemt nozīmīgu vietu programmu izstrādē, īstenošanā un ar to saistītos uzraudzības procesos un darbībās saskaņā ar Instrumentu.
10. Komisija **turpina dialogu un** regulāri veic informācijas apmaiņu ar pilsonisko sabiedrību Savienībā.
11. Komisija arī nodrošina, ka tiek turpināts pastiprināts dialogs ar privāto sektoru, **tostarp par veidiem, kā mobilizēt privātās investīcijas partnervalstīs.**

10. pants

[Integrēšana

Programmās un darbībās saskaņā ar šo instrumentu tiek integrēta cīņa pret klimata pārmaiņām, vides aizsardzība un dzimumu līdztiesība saskaņā ar Regulu (ES, *Euratom*) [XXX] [Snieguma regula]. Minētās prioritātes ņem vērā, izstrādājot un īstenojot darbības saskaņā ar Instrumentu, lai radītu līdzīgumus un saskaņotā veidā sasniegtu vairākus mērķus.]

Eiropas komandas pieeja

1. [...] **Savienība un tās dalībvalstis** [...] cieši koordinē savas darbības [...], **izmantojot līdzdalīgu un iekļaujošu Eiropas komandas pieeju, tostarp partnervalstu līmenī. Tās nodrošina efektivitāti un lietderīgumu**, novērš dublēšanos un [...] uzlabo saskaņotību un papildināmību starp palīdzību, ko sniedz saskaņā ar šo Instrumentu, un jebkādu citu palīdzību, ko sniedz dalībvalstis, to īstenošanas aģentūras, attīstības finanšu iestādes un eksporta kredīta aģentūras, kā arī EIB un ERAB.
2. **Savienība un tās dalībvalstis** [...] nodrošina, savlaicīgu **un iekļaujošu** apspriešanos un biežu informācijas apmaiņu [...] **citai ar citu, tostarp partnervalstu līmenī, agrīnā posmā un visos** dažādajos īstenošanas cikla posmos, [...] **tostarp plānošanas laikā. Tās cenšas kopīgi noteikt, apspriest un īstenot darbības, tostarp informācijas, komunikācijas un pamanāmības ziņā.**
3. [...] **Savienība** un dalībvalstis, rīkojoties saskaņā ar Eiropas komandas pieeju, cenšas sadarboties ar līdzīgi domājošiem partneriem un ieinteresētajām personām, tostarp **attiecīgā gadījumā** apvienot resursus, lai kopīgi veicinātu kopīgu mērķu sasniegšanu.

Migrācija un piespiedu pārvietošana

1. Savienība sadarbojas ar partnervalstīm, pamatojoties uz visaptverošu **un savstarpēji izdevīgu** pieeju migrācijai, **tostarp, izstrādājot un ieviešot jaunus veidus**, jo īpaši, lai novērstu neatbilstīgu migrāciju [...] un piespiedu pārvietošanu [...]. Šī pieeja ietver to pamatcēloņu **novēršanu, attiecīgā gadījumā nodrošinot piekļuvi starptautiskajai aizsardzībai, veicinot drošu, cieņpilnu, ilgtspējīgu un efektīvu atgriešanu, atpakaļuzņemšanu un reintegrāciju un sekmējot likumīgu migrācijas ceļu vecināšanu, kā arī ievērojot valstu kompetences jomas.**
2. Šī pieeja maksimāli palielina sinerģijas un veido visaptverošas partnerības, īpašu uzmanību pievēršot izcelsmes, tranzīta un izbraukšanas valstīm, izmantojot vienotu visa maršruta pieeju. Tādējādi, izmantojot elastīgu **stimulējošu** pieeju, apvieno visus attiecīgos instrumentus un nepieciešamo sviras efektu ar šajā kontekstā atbilstīgām iespējamām izmaiņām ar **migrāciju** saistītā finansējuma piešķiršanā, **lai partnervalstis stimulētu pievērsties ES prioritātēm migrācijas jomā** saskaņā ar šī Instrumenta mērķiem un plānošanas principiem, kā izklāstīts 4. un 14. pantā, **un – attiecīgā gadījumā – 19. pantā minēto procedūru.** Tajā ņem vērā efektīvu sadarbību un Savienības nolīgumu, pasākumu un dialogu migrācijas jomā īstenošanu. Minētās darbības īsteno, pilnībā ievērojot starptautiskās tiesības, tostarp starptautiskās **humanitārās** tiesības, cilvēktiesības un bēgļu tiesības, Savienības un valstu kompetences jomas.
3. [...] Ja **migrācijas pārvaldības kontekstā tiek konstatēti nopietni trūkumi** [...] partnervalstī, kas saistīti ar **starptautiskajās tiesībās noteikto** pienākumu uzņemt atpakaļ savus [...] valstspiederīgos [...] **vai citiem starptautiskajās tiesībās noteiktiem pienākumiem,** Komisija [...] var **pilnībā vai daļēji** apturēt maksājumus vai [...] **vienas vai vairāku** darbību īstenošanu. Šāda apturēšana[...] nekādā gadījumā neietekmē humāno palīdzību.

4. Lai [...] **konstatētu**, vai pastāv 3. punktā minētie [...] nopietnie trūkumi, un pēc apspriešanās ar **attiecīgo partnervalsti** Komisija paļaujas uz novērtējumiem, kas veikti saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 810/2009 ⁵⁶ 25.a pantu un Regulas (ES) 2018/1806 ⁵⁷ 8. pantu, [...] **konsultējoties ar EĀDD un pamatojoties jo īpaši uz dalībvalstu sniegto informāciju.**
- 4.a **Pirms pieņemt jebkādu apturēšanas lēmumu saskaņā ar 3. punktu, Komisija apspriežas ar Padomi par tā politisko piemērotību un maksimāli ņem vērā Padomes paustos viedokļus. Apsverot šādu lēmumu, ņem vērā Savienības un dalībvalstu vispārējās attiecības ar attiecīgo partnervalsti, tostarp migrācijas jomā, kā arī proporcionalitātes principu un pasākumu iespējamās sekas, jo īpaši attiecībā uz pamatpakalpojumu sniegšanu, cilvēktiesībām un demokrātiju un pilsoniskās sabiedrības organizācijām.**
5. **Komisija regulāri pārskata saskaņā ar 3. punktu veiktos pasākumus un informē Padomi.** Ja Komisija uzskata, ka iemesli, kas pamato [...] **minētos pasākumus**, vairs nepastāv, Komisija **pilnībā vai daļēji atceļ maksājumu vai darbību apturēšanu. Pirms šāda lēmuma pieņemšanas Komisija apspriežas ar Padomi par tā politisko piemērotību un maksimāli ņem vērā Padomes paustos viedokļus.**

⁵⁶ [...]

⁵⁷ [...]

II sadaļa Instrumenta īstenošana

I nodaļa Vispārīgi plānošanas noteikumi

13. pants

Vispārēja plānošanas pieeja

1. Darbību saskaņā ar 3. panta 2. punkta a) apakšpunktu un 3. panta 3. punkta a) apakšpunktu pamatā ir plānošana.
2. Pamatojoties uz 8. pantu, plānošanas dokumenti nodrošina saskaņotu sistēmu sadarbībai starp Savienību, partnervalstīm vai reģioniem, kā arī citiem partneriem saskaņā ar šīs regulas **4. pantā un II pielikumā izklāstītajiem mērķiem**, tās vispārējo nolūku, darbības jomu [...] un principiem.

Komisija attiecīgā gadījumā apspriežas ar citiem līdzekļu devējiem un dalībniekiem, tostarp vietējām iestādēm un pilsoniskās sabiedrības un privātā sektora pārstāvjiem [...], **tostarp, lai nodrošinātu, ka plānošanas dokumenti ir pielāgoti vietējam kontekstam.**

Komisija [...] **sniedz savlaicīgu informāciju** Eiropas Parlamentu un Padomi par otrajā daļā paredzētās apspriešanās iznākumu.

- 2.a **Visā plānošanas procesā, ievērojot šo nodaļu, Komisija regulāri informē Padomi par aktuālo stāvokli attiecībā uz plānošanu un ņem vērā Padomes paustos viedokļus, tostarp tos, kas pausti 8. panta 1.a punktā minētajās ikgadējās stratēģiskajās debatēs.**

3. [Instrumenti sekmē darbības, kas noteiktas Regulā (ES) [XXX] [Erasmus+]. Saskaņā ar šo regulu daudzgadu finanšu shēmas darbības laikā izstrādā vienotu plānošanas dokumentu. Minētajiem līdzekļiem piemēro Regulu (ES) [XXX] [Erasmus+].]

14. pants

Ģeogrāfiskās plānošanas principi

1. Plānošana saskaņā ar 3. panta 2. punkta a) apakšpunktu balstās uz šādiem principiem:
- a) darbību pamatā [...] ir **agrīns un iekļaujošs** dialogs starp Savienību [...] **un** dalībvalstīm, **izmantojot Eiropas komandas pieeju, un, cik vien iespējams,** [...] ar attiecīgajām partnervalstīm, tostarp valsts, reģionālajām un vietējām iestādēm, un iesaistot pilsonisko sabiedrību;
 - b) plānošanā var paredzēt sadarbības pasākumus, ko finansē no dažādiem piešķirumiem, kas paredzēti 6. panta 1. punktā, un no citām Savienības programmām atbilstīgi attiecīgajiem tiesību aktiem.
2. Plānošana saskaņā ar 3. panta 1. punkta pirmās daļas a)–e) apakšpunktu nodrošina konkrētu, īpaši pielāgotu sadarbības satvaru, kura pamatā attiecīgā gadījumā ir šādi elementi:
- a) partnervalstu un reģionu prioritātes, kas noteiktas, pamatojoties uz 1. punktā minēto dialogu, ņemot vērā arī valsts vai reģionālo stratēģiju un plānu;
 - b) partnerība ar Savienību, tostarp savstarpēju interešu un kopīgu prioritāšu veicināšana, kā arī kopīgi saskaņotu mērķu vērienīguma līmenis;

- c) attiecībā uz kandidātvalstīm, potenciālajām kandidātēm un partnervalstīm austrumu kaimiņreģionā – rezultāti tādās jomās kā politiskās reformas, ekonomiskā un sociālā attīstība un konverģence ar ES *acquis*, **īpašu uzmanību pievēršot tiesiskumam un pamattiesībām, demokrātijas institūcijām un valsts pārvaldes reformai;**
- d) partnervalstu un reģionu spējas un apņemšanās veicināt kopīgas vērtības un principus un atbalstīt daudzpusējas alianses un noteikumos balstītu starptautisko [...] **kārtību;**
- e) partnervalstu un reģionu attīstības līmenis, **vajadzības un to** [...] apņemšanās novērst nestabilitātes [...] virzītājspēkus;
- ea) **partnervalstu un reģionu apņemšanās novērst neatbilstīgas migrācijas un piespiedu pārvietošanas virzītājspēkus un pamatcēloņus;**
- f) partnervalstu un reģionu spēja mobilizēt un efektīvi izmantot vietējos resursus, kā arī piekļūt citu dalībnieku finanšu resursiem, ietverot privāto sektoru;
- g) partnervalstu un reģionu absorbcijas spēja un Savienības finansējuma iespējamā ietekme partnervalstīs un reģionos, **attiecīgā gadījumā ņemot vērā vismazāk attīstīto valstu, mazo salu jaunattīstības valstu un jaunattīstības valstu bez izejas uz jūru konkrētās problēmas un vajadzības.**

15. pants

Ģeogrāfiskās plānošanas dokumenti

1. Attiecībā uz darbībām saskaņā ar 3. panta 2. punkta a) apakšpunktu Instrumentu īsteno, izmantojot daudzgadu valsts, daudzvalstu, reģionālās vai pārreģionālās indikatīvās programmas.

2. Šā panta 1. punktā minētajās daudzgadu indikatīvajās programmās nosaka prioritārās jomas, kas izvēlētas Savienības finansējumam, konkrētos mērķus un attiecīgā gadījumā **īstenošanas metodes. Izņemot pienācīgi pamatotus gadījumus, daudzgadu indikatīvajās programmās nosaka arī indikatīvos finanšu piešķirumus gan kopumā, gan katrai prioritārajai jomai[...].**
3. Šo daudzgadu indikatīvo programmu pamatā ir:
 - a) valsts vai reģionāla stratēģija, kuru Komisija attiecīgās daudzgadu indikatīvās programmas pieņemšanas laikā ir akceptējusi kā šādas programmas pamatu; Attiecībā uz paplašināšanās un austrumu kaimiņreģiona partneriem, uz kuriem attiecas 3. panta 1. punkta pirmās daļas a) apakšpunkts, [...] šis dokuments var būt sniegtā balstīta plāna veidā un atbilst īstenošanas noteikumiem, kas izklāstīti saskaņā ar šīs regulas 31. pantu[...];
 - b) pamatdokuments, kurā noteikta Savienības politika attiecībā uz attiecīgo partneri vai partneriem, tai skaitā Savienības un dalībvalstu kopīgs dokuments;
 - c) Savienības un attiecīgā partnera vai partneru kopīgs dokuments, kurā izklāstītas kopējās prioritātes un savstarpējās saistības.

16. pants

Vispārējie plānošanas dokumenti

1. Attiecībā uz darbībām saskaņā ar 3. panta 3. punkta a) apakšpunktu Instrumentu īsteno, izmantojot daudzgadu indikatīvās programmas.
2. Šā panta 1. punktā minētajās daudzgadu indikatīvajās programmās izklāsta Savienības stratēģiju, Savienības finansējumam izraudzītās prioritātes, konkrētos mērķus un indikatīvos finanšu piešķirumus.

Attiecīgā gadījumā paredz līdzekļus un intervences prioritātes dalībai globālās iniciatīvās.

Daudz gadu indikatīvo programmu pieņemšana un grozīšana

1. Komisija ar īstenošanas aktiem pieņem 15. un 16. pantā minētās daudz gadu indikatīvās programmas. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar pārbaudes procedūru, kas minēta 32. panta 2. punktā. Minēto procedūru piemēro arī šā panta [...] **1.a un 2. punktā** minētajai pārskatīšanai, ja tās rezultātā tiek būtiski grozīts daudz gadu indikatīvās programmas saturs. **Sagatavojot daudz gadu indikatīvās programmas, Komisija ņem vērā Padomes paustos viedokļus, tostarp tos, kas pausti 8. panta 1.a punktā minētajās ikgadējās stratēģiskajās debatēs.**
- 1.a **Saistībā ar īstenošanas ziņojumu par programmu “Eiropa pasaulē”, kas minēts Regulas (ES, Euratom) [XXX] [Snieguma regula] 10. panta 2. punktā, attiecībā uz daudz gadu indikatīvajām programmām tiek veikta vidusposma pārskatīšana. Pārskatīšanā ņem vērā arī informāciju, ko Komisija katru gadu sniedz Eiropas Parlamentam un Padomei saskaņā ar [Snieguma regulas] 9. panta 2. punktu, kā arī viedokļus, ko Padome paudusi viedokļu apmaiņā par aktuālo stāvokli attiecībā uz plānošanu, kā minēts šīs regulas 13. panta 2.a punktā.**
2. Daudz gadu indikatīvās programmas var arī tikt **savlaicīgi** pārskatītas uz *ad hoc* pamata, ja tas vajadzīgs efektīvas īstenošanas nolūkā, jo īpaši, ja ir būtiskas izmaiņas 8. pantā minētajā politikas satvarā, **stratēģiskas izmaiņas, kas ietekmē Savienības ārējo darbību attiecībā uz kādu partnervalsti vai reģionu, vai krīzes, vai pēckrīzes situācijā.**

3. Pienācīgi pamatotu nenovēršamu un steidzamu iemeslu dēļ, piemēram, krīzes vai **Savienības attiecību ar partnervalsti pasliktināšanās gadījumā, ko izraisījis tiešs apdraudējums mieram, demokrātijai, tiesiskumam, cilvēktiesībām vai pamatbrīvībām**, Komisija saskaņā ar procedūru, kas minēta 32. panta 5. punktā, var grozīt 15. un 16. pantā minētās daudzgadu indikatīvās programmas, pieņemot nekavējoties piemērojamus īstenošanas aktus. **Pēc minēto īstenošanas aktu pieņemšanas piemēro Regulas (ES) Nr. 182/2011 8. panta 3. un 4. punktu.**
4. **Grozot daudzgadu indikatīvās programmas saskaņā ar 2. un 3. punktu, Komisija ņem vērā Padomes ieteikumus.**

II nodaļa

Rīcības plāni, pasākumi un īstenošanas principi

18. pants

Rīcības plāni un pasākumi

1. Komisija pieņem gada vai daudzgadu rīcības plānus un pasākumus. Pasākumi var būt atsevišķi pasākumi, īpaši pasākumi, atbalsta pasākumi vai ārkārtas palīdzības pasākumi. Rīcības plānos un pasākumos ņem vērā konkrēto kontekstu un katrai darbībai precizē sasniedzamos mērķus, gaidāmos rezultātus un attiecīgās aktivitātes, īstenošanas, **uzraudzības un izvērtēšanas metodes saskaņā ar Regulu (ES, Euratom) [XXX] [Snieguma regula]**, kā arī budžetu un visus iespējamus atbalsta izdevumus.
2. No plānojamām summām finansētu darbību pamatā ir plānošanas dokumenti. Rīcības plānus sagatavo iekļaujoši, pārredzami un savlaicīgi. **Izņemot pienācīgi pamatotus gadījumus, rīcības plānus apspriež kopīgi ar dalībvalstīm saskaņā ar Eiropas komandas pieeju.**

3. Vajadzības gadījumā darbību var pieņemt kā atsevišķu pasākumu pirms vai pēc rīcības plānu pieņemšanas. Atsevišķi pasākumi, ko finansē no plānojamām summām, balstās uz plānošanas dokumentiem, izņemot pienācīgi pamatotus gadījumus.
4. Neparedzētu vajadzību vai apstākļu gadījumā un ja finansējums no piemērotākiem avotiem nav iespējams, Komisija var pieņemt īpašus pasākumus, kas nav paredzēti plānošanas dokumentos.
5. Komisija var pieņemt ārkārtas palīdzības pasākumus krīzes pārvarēšanas, miera nodrošināšanas un ārpolitikas vajadzībām.

Ārkārtas palīdzības pasākuma ilgums ir līdz 18 mēnešiem, un to var pagarināt divas reizes uz papildu laiku līdz sešiem mēnešiem līdz maksimālam kopējam ilgumam – 30 mēnešiem, ja tā īstenošanu kavē objektīvi un neparedzēti šķēršļi.

Ilgstošas krīzes un konflikta gadījumā Komisija var pieņemt otru ārkārtas palīdzības pasākumu, kura ilgums var būt līdz 18 mēnešiem. Pienācīgi pamatotos gadījumos var pieņemt papildu pasākumus, ja ir svarīga Savienības darbības nepārtrauktība un to nevar nodrošināt ar citiem līdzekļiem.

6. Ja atbalsta izdevumi, kas minēti 6. panta 4. punktā, nav iekļauti rīcības plānos vai pasākumos, kas minēti šajā pantā, Komisija attiecīgā gadījumā pieņem atbalsta pasākumus.

19. pants

Rīcības plānu un pasākumu pieņemšana

1. Rīcības plānus un pasākumus pieņem ar īstenošanas aktiem. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar pārbaudes procedūru, kas minēta 32. panta 2. punktā.

2. Procedūru, kas minēta šā panta 1. punkta otrajā teikumā, nepiemēro:
- a) rīcības plāniem un atsevišķiem pasākumiem, kuriem piešķirtais Savienības finansējums nepārsniedz [...] **8 000 000** EUR;
 - b) īpašiem un atbalsta pasākumiem, **kā arī rīcības plāniem, kas pieņemti, lai īstenotu krīzes pārvarēšanas, miera nodrošināšanas un ārpolitikas vajadzībām nepieciešamās darbības**, kurām Savienības finansējums nepārsniedz [...] **16 000 000** EUR;
 - c) ārkārtas palīdzības pasākumiem, kuri minēti 18. panta 5. punktā [...] un kuriem Savienības finansējums nepārsniedz [...] **32 000 000** EUR;
 - d) rīcības plānu un pasākumu tehniskiem grozījumiem, ar noteikumu, ka šādi grozījumi būtiski neietekmē konkrētā rīcības plāna vai pasākuma **tvērumu vai mērķus**, piemēram, šādiem:
 - i) īstenošanas metodes maiņa;
 - ii) līdzekļu pārdale starp rīcības plānā ietvertajām darbībām;
 - iii) rīcības plānu un pasākumu budžeta palielinājums par ne vairāk kā 20 % no šā budžeta **un ne vairāk kā 16 000 000** EUR;
 - e) **atkāpjoties no Regulas (ES, Euratom) 2024/2509 223. panta 4. punkta e) apakšpunkta** – procentu likmju un aizņēmumu izmaksu subsīdijas, ko piešķir [...] partnervalstij saistībā ar finansiālo palīdzību, ja tas ir pienācīgi pamatots.

Ja rīcības plānus un pasākumus pieņem saskaņā ar šo punktu, par tiem, izņemot ārkārtas palīdzības pasākumus krīzes pārvarēšanas, miera nodrošināšanas un ārpolitikas vajadzībām, kā arī par tehniskajiem grozījumiem Komisija viena mēneša laikā pēc pieņemšanas paziņo Eiropas Parlamentam un dalībvalstīm ar attiecīgās 32. panta 1. punktā minētās komitejas starpniecību.

3. Pirms Komisija pieņem vai pagarina ārkārtas palīdzības pasākumus, kuri minēti 2. punkta pirmās daļas c) apakšpunktā, tā informē Eiropas Parlamentu un Padomi par šo pasākumu būtību un mērķiem un par plānoto finansējuma apjomu **un ņem vērā to apsvērumus un ierosinājumus**. Pirms Komisija veic nozīmīgus būtiskus grozījumus jau pieņemtajos ārkārtas palīdzības pasākumos, tā informē Eiropas Parlamentu un Padomi **un ņem vērā to apsvērumus un ierosinājumus**. Lai Savienības ārējā darbība būtu konsekventa, Komisija šādu pasākumu plānošanā un pēc tam to īstenošanā ņem vērā attiecīgo politikas pieeju.
4. Ja tas nepieciešams pienācīgi pamatotu nenovēršamu un steidzamu iemeslu dēļ, piemēram, krīzes, tostarp dabas vai cilvēka izraisītu katastrofu vai **Savienības attiecību ar partnervalsti pasliktināšanās gadījumā, ko izraisījis** tiešs apdraudējums demokrātijai, tiesiskumam, cilvēktiesībām vai pamatbrīvībām, Komisija saskaņā ar procedūru, kas minēta 32. panta 5. punktā, var pieņemt rīcības plānus un pasākumus vai grozījumus esošos rīcības plānos un pasākumos, izmantojot īstenošanas aktus, kas jāpieņem nekavējoties. **Pēc pieņemšanas vai grozīšanas piemēro Regulas 182/2011 8. panta 3. un 4. punktu.**
5. **Saskaņā ar Regulu (ES, Euratom) [XXX] [Snieguma regula] veic attiecīgus novērtējumus.**

Attiecināmības noteikumi

1. Ievērojot šā panta 10. un 11. punktu, dalībnieki iepirkuma, dotāciju un godalgu piešķiršanas procedūrās attiecībā uz darbībām, ko finansē saskaņā ar 3. panta 1. punkta pirmās daļas b)–e) apakšpunktu, ir valstspiederīgie vai ir faktiski iedibināti kādā no turpmāk minēto valstu kategorijām:
 - a) dalībvalsts, aizjūras zeme vai teritorija, kas saistīta ar kādu dalībvalsti, kā noteikts LESD II pielikumā, vai Eiropas Ekonomikas zonas dalībvalsts;
 - b) valsts, kas pievienojas, kandidātvalsts un potenciālā kandidāte;
 - c) jaunattīstības valsts vai teritorija, kas nav G20 valstu grupas locekle;
 - d) dienvidu kaimiņreģiona partnervalsts, kas ir uzskaitīta I pielikumā;
 - e) jebkura cita partnervalsts, ja tā ir saņēmēja darbībai, kas finansēta saskaņā ar šo instrumentu;
 - f) valsts, kurai Komisija ir noteikusi savstarpēju piekļuvi ārējam finansējumam, **pamatojoties uz saistībām vai pietiekamiem pierādījumiem par salīdzināmu tirgus un ārējā finansējuma atvērtību;**
 - g) Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācijas dalībvalsts gadījumā, ja līgumi tiek īstenoti vismazāk attīstītā valstī, kas iekļauta OAP saņēmēju sarakstā, **vai lielu parādu apgrūtinātās nabadzīgās valstīs, kas iekļautas Pasaules Bankas sarakstā.**

2. Ievērojot šā panta 10. un 11. punktu, dalībnieki iepirkuma, dotāciju un godalgu piešķiršanas procedūrās attiecībā uz darbībām, ko finansē saskaņā ar 3. panta 1. punkta pirmās daļas a) apakšpunktu, ir tādas valsts vai teritorijas valstspiederīgie vai faktiski iedibināti valstī vai teritorijā, kas minēta šā panta 1. punkta a), b), d), e) un f) apakšpunktā, vai partnervalstī austrumu kaimiņreģionā, kas uzskaitīta I pielikumā.

3. Ievērojot šā panta 10. punktu, dalība iepirkuma, dotāciju un godalgu piešķiršanas procedūrās attiecībā uz darbībām, ko finansē saskaņā ar 3. panta 1. punkta pirmās daļas f) apakšpunktu un 3. panta 2. punkta b) apakšpunkta v) punktu, ir atvērta bez ierobežojumiem.
4. Ievērojot šā panta 10. punktu, dalība iepirkumā, dotāciju un godalgu piešķiršanā ir atvērta arī starptautiskām organizācijām.
5. Ievērojot šā panta 10. punktu, visu saskaņā ar Instrumentu finansēto produktu izcelsme var būt jebkurā valstī vai teritorijā.
6. Ievērojot šā panta 10. punktu, šajā pantā paredzētos attiecināmības noteikumus nepiemēro attiecībā uz atbalsttiesīga darbuzņēmēja vai – attiecīgos gadījumos – atbalsttiesīga apakšuzņēmēja nodarbinātām fiziskām personām vai fiziskām personām, ar kurām tie ir noslēguši citu likumīgu līgumu, un saistībā ar šīm personām noteikumi nerada ierobežojumus attiecībā uz valstspiederību.
7. Ievērojot šā panta 10. punktu, attiecībā uz darbībām, ko tiešā vai netiešā pārvaldībā īsteno Regulas (ES, Euratom) 2024/2509 62. panta 1. punkta c) apakšpunkta ii)–ix) punktā minētie subjekti, valstis un teritorijas, kas saskaņā ar šādu subjektu noteikumiem ir tiesīgas piedalīties iepirkuma, dotāciju un godalgu piešķiršanas procedūrās, ir atbalsttiesīgas papildus valstīm un teritorijām, kas ir atbalsttiesīgas saskaņā ar šo pantu. Papildus valstīm un teritorijām, kas ir tiesīgas piedalīties iepirkuma, dotāciju un godalgu piešķiršanas procedūrās saskaņā ar šo pantu, produktu izcelsme ir valstīs un teritorijās, kas ir tiesīgas saņemt atbalstu saskaņā ar minēto subjektu noteikumiem.

Ievērojot šā panta 10. punktu attiecībā uz darbībām, ko īsteno subjekti, uz kuriem neattiecas iepriekšējās daļas noteikumi, ja šādas darbības tiek kopīgi finansētas ar trešām personām, kas nav saņēmuši saistībā ar šīm darbībām, minētie saņēmēji var nolemt, ka valstis un teritorijas, kas saskaņā ar minēto trešo personu noteikumiem ir tiesīgas piedalīties iepirkuma, dotāciju un godalgu piešķiršanas procedūrās, ir atbalsttiesīgas papildus valstīm un teritorijām, kas ir atbalsttiesīgas saskaņā ar šo pantu.

8. Ja trešā persona nodrošina finansējumu Komisijas izveidotam trasta fondam vai to dara, izmantojot ārējos piešķirtos ieņēmumus, piemēro attiecināmības noteikumus, kas paredzēti trasta fonda dibināšanas aktā vai – ārējo piešķirto ieņēmumu gadījumā – nolīgumā ar trešo personu.
9. Ievērojot 10. un 11. punktu, attiecībā uz darbībām, ko finansē saskaņā ar šo Instrumentu un citu Savienības programmu vai vairākiem šā instrumenta pīlāriem, piemēro attiecināmības noteikumus ar to iespējamiem ierobežojumiem un paplašinājumiem saskaņā ar jebkuru no minētajām programmām vai pīlāriem.
10. Šajā pantā paredzētos attiecināmības noteikumus vai piešķiršanas procedūru dalībnieku veidu, tostarp attiecībā uz to tiešo un netiešo kontroli, ko veic partnervalsts subjekti, var ierobežot, ja šādi ierobežojumi ir **Savienības stratēģiskajās interesēs vai ir nepieciešami darbības īpašā rakstura vai mērķu vai Savienības ierobežojošo pasākumu piemērošanas dēļ** vai ja minētie ierobežojumi ir nepieciešami darbības efektīvai īstenošanai [...]. Drošības apsvērumu dēļ augsta riska piegādātājiem piemēro attiecināmības ierobežojumus.

Šajā pantā paredzētos attiecināmības noteikumus var ierobežot arī Savienības atbildes pasākumi, kas pieņemti saskaņā ar Regulu par Savienības un tās dalībvalstu aizsardzību pret trešo valstu īstenotu ekonomisko piespiešanu un Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2022/1031 ⁵⁸.

Komisija ar 32. panta 1. punktā minētās instrumenta “Eiropa pasaulē” komitejas starpniecību regulāri informē dalībvalstis par lēmumiem ierobežot attiecināmību.

⁵⁸ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2022/1031 (2022. gada 23. jūnijs) par trešo valstu ekonomikas dalībnieku, preču un pakalpojumu piekļuvi Savienības publiskā iepirkuma un koncesiju tirgiem un par procedūrām, kas atbalsta sarunas par Savienības ekonomikas dalībnieku, preču un pakalpojumu piekļuvi trešo valstu publiskā iepirkuma un koncesiju tirgiem (Starptautiskā iepirkuma akts – *IPI*) (OV L 173, 30.6.2022., 1–16. lpp., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2022/1031/oj>).

11. Šajā pantā paredzētos attiecināmības noteikumus **izņēmuma kārtā** var paplašināt steidzamības gadījumā vai ja nav pieejami atbalsttiesīgi dalībnieki attiecīgo valstu vai teritoriju tirgos, vai citos pienācīgi pamatotos gadījumos, kad attiecināmības noteikumu piemērošana padarītu darbības īstenošanu neiespējamu vai pārmērīgi to apgrūtinātu vai kad šāda paplašināšana ir Savienības stratēģiskajās interesēs. **Komisija ar 32. panta 1. punktā minētās instrumenta “Eiropa pasaulē” komitejas starpniecību regulāri informē dalībvalstis par lēmumiem paplašināt attiecināmību.**
12. Lai sekmētu vietējās spējas, tirgus un pirkumus, priekšroku dod vietējiem un reģionāliem ekonomikas dalībniekiem, ja Regulā (ES, *Euratom*) 2024/2509 ir paredzēts līgumu piešķirt, pamatojoties uz vienu piedāvājumu. Visos pārējos gadījumos **dalībvalstīs faktiski iedibinātu ekonomikas dalībnieku un** vietējo un reģionālo ekonomikas dalībnieku dalību veicina saskaņā ar attiecīgajiem minētās regulas noteikumiem. Veicina ilgtspējas un pienācīgas rūpības kritērijus, **ņemot vērā uzņēmumu sociālo atbildību un atbildīgu uzņēmējdarbību.**

21. pants

Izslēgtās darbības

Savienības finansējums saskaņā ar Instrumentu neatbalsta darbības vai pasākumus, kas var izraisīt cilvēktiesību pārkāpumus partnervalstī **vai kas ir pretrunā principam “nenodarīt būtisku kaitējumu” saskaņā ar Regulas (ES, *Euratom*) [XXX] [Snieguma regula] 5. pantu.**

**[Apropriāciju pārvešana, ikgadējie maksājumi, atmaksājumi, ieņēmumi un atgūtās summas
no finanšu instrumentiem un budžeta garantijas pārpalikumi**

1. Atkāpjoties no Regulas (ES, *Euratom*) 2024/2509 12. panta 4. punkta, šā Instrumenta neizmantojamās saistību un maksājumu apropriācijas automātiski pārnes un tās var attiecīgi piešķirt un izmantot saskaņā ar šo Instrumentu attiecīgajā budžeta pozīcijā, kas norādīta attiecīgi 6. panta 1. punktā, līdz nākamā finanšu gada 31. decembrim. Nākamajā finanšu gadā vispirms izmanto pārnesto summu.

Komisija informē Eiropas Parlamentu un Padomi par pārnestām saistību apropriācijām saskaņā ar Regulas (ES, *Euratom*) 2024/2509 12. panta 6. punktu.

2. Budžeta saistības darbībām, kas ilgst vairāk par vienu finanšu gadu, var sadalīt gada maksājumos pa vairākiem gadiem saskaņā ar Regulas (ES, *Euratom*) 2024/2509 112. panta 2. punktu.

Šā punkta pirmajā daļā minētajām daudzgadu darbībām nepiemēro Regulas (ES, *Euratom*) 2024/2509 114. panta 2. punkta trešo daļu. Komisija automātiski atceļ jebkuru darbības budžeta saistību daļu, kura līdz 31. decembrim piektajā gadā pēc attiecīgās budžeta saistības gada nav izmantota priekšfinansējumam vai starpposma maksājumu veikšanai vai attiecībā uz kuru nav iesniegta neviena apstiprināta izdevumu deklarācija vai maksājumu pieprasījums.

3. Ja regula stājas spēkā pēc 2028. gada 1. janvāra: no 2028. gada 1. janvāra, atkāpjoties no Regulas (ES, *Euratom*) 2024/2509 212. panta 3. punkta pirmās, otrās un ceturtais daļas un neskarot Regulas (ES) 2024/792 12. panta 4. punktu, lai sniegtu Savienības atbalstu saskaņā ar šo regulu, var izmantot ieņēmumus, atmaksājumus un atgūtās summas no finanšu instrumentiem ārējai darbībai, kas izveidoti saskaņā ar pamataaktiem, kuri pieņemti pirms 2021. gada saskaņā ar Regulām (ES) 2021/1529, (ES) 2021/947 un (ES) 2024/792, kā arī saskaņā ar šo regulu.

Atkāpjoties no Regulas (ES, *Euratom*) 2024/2509 21. panta 3. punkta f) apakšpunkta un Regulas (ES) 2024/792 12. panta 4. punkta, pirmajā daļā minētos resursus piešķir Instrumenta izcelsmes budžeta pozīcijai un tie veido ārējos piešķirtos ieņēmumus Regulas (ES, *Euratom*) 2024/2509 21. panta 5. punkta nozīmē.

4. Ja regula stājas spēkā pēc 2028. gada 1. janvāra: no 2028. gada 1. janvāra, saskaņā ar Lēmuma (ES) 2022/1628 14. panta 3. punktu un atkāpjoties no Regulas (ES) 2021/947 31. panta 8. punkta, jebkuru uzkrājumu pārpalikumu Garantiju fondā ārējai darbībai, kas izveidots ar Regulu (EK, *Euratom*) Nr. 480/2009, var izmantot, lai sniegtu Savienības atbalstu saskaņā ar šo regulu.

Ja regula stājas spēkā pēc 2028. gada 1. janvāra: no 2028. gada 1. janvāra, atkāpjoties no Regulas (ES) 2024/2509 216. panta 4. punkta a) apakšpunkta un neskarot Regulas (ES) 2024/792 12. panta 5. punktu un Lēmuma (ES) 2022/1628 14. panta 3. punktu, jebkādu budžeta garantiju un finansiālās palīdzības uzkrājumu pārpalikumu, kas izveidots saskaņā ar Regulām (ES) 2017/1601, (ES) 2021/947, (ES) 2024/792, (ES) 2024/1449, (ES) 2025/535 un šo regulu, var izmantot, lai sniegtu Savienības atbalstu saskaņā ar šo regulu.

Atkāpjoties no Regulas (ES) 2024/792 12. panta 5. punkta, pirmajā daļā minētos resursus piešķir Instrumenta izcelsmes budžeta pozīcijai un tie veido ārējos piešķirtos ieņēmumus Regulas (ES) 2024/2509 21. panta 5. punkta nozīmē.]

III nodaļa

Īstenošanas instrumentu kopums

23. pants

Savienības finansējuma īstenošana un veidi

1. Instrumentu īsteno vai nu tieši, vai netieši, izmantojot jebkuru no Regulas (ES, *Euratom*) 2024/2509 62. panta 1. punkta c) apakšpunktā uzskaitītajiem subjektiem, tostarp tos, kas minēti c) apakšpunkta ix) punktā. Komisija budžeta izpildes uzdevumus var uzticēt arī Eiropas Savienības Drošības izpētes institūtam un Eiropas Drošības un aizsardzības koledžai saskaņā ar Regulas (ES, *Euratom*) 2024/2509 62. panta 1. punkta c) apakšpunkta viii) punktu.
2. Savienības finansējumu var sniegt, izmantojot Regulā (ES, *Euratom*) 2024/2509 noteiktos finansējuma veidus, tostarp iemaksas Komisijas izveidotajos trasta fondos saskaņā ar Regulas (ES, *Euratom*) 2024/2509 238. pantu, un tos, kas īpaši atļauti šajā Instrumentā. Budžeta garantiju, finanšu instrumentus, tai skaitā apvienojumā ar dotācijām vai citiem neatmaksājama atbalsta veidiem finansējuma apvienošanas darbībās, un finansiālo palīdzību saskaņā ar Instrumentu īsteno saskaņā ar Regulas (ES, *Euratom*) 2024/2509 X sadaļu.

3. Sadarbojoties ar pilsoniskās sabiedrības organizācijām un ieinteresētajām personām partnervalstīs, piemēram, ar vietējām iestādēm, Komisija, nosakot finansēšanas kārtību, ieguldījuma veidu, dotāciju piešķiršanas kārtību, līdzdalību, izvērtēšanas un piešķiršanas kārtību un dotāciju pārvaldības administratīvos noteikumus, ņem vērā to specifiku, tostarp to vajadzības un attiecīgo kontekstu, lai sasniegtu visplašāko iespējamo šādu ieinteresēto personu loku un pēc iespējas labāk reaģētu uz to. Vēlams izmantot konkrētus finansēšanas kārtības veidus saskaņā ar Regulu (ES, Euratom) 2024/2509, piemēram, finanšu partnerības pamatnolīgumus, finansiālu atbalstu trešām personām, dotācijas, kas piešķirtas bez uzaicinājuma iesniegt priekšlikumus, vai vienkāršotus finansējuma veidus, kas minēti Regulas (ES, Euratom) 2024/2509 125. panta 1. punktā.
4. Atkāpjoties no Regulas (ES, Euratom) 2024/2509 198. panta, dotācijas var piešķirt bez uzaicinājuma iesniegt priekšlikumus šādos gadījumos:
- a) mazas vērtības dotācijas cilvēktiesību aizstāvjiem nolūkā finansēt steidzamas aizsardzības darbības un vajadzības, tostarp, izmantojot mehānismus apdraudētu cilvēktiesību aizstāvju aizsardzībai, kā arī mediatoriem un citiem pilsoniskās sabiedrības dalībniekiem, kas iesaistīti ar krīzēm un bruņotiem konfliktiem saistītā dialogā, konfliktu risināšanā, izlīgumā un miera veidošanā, attiecīgā gadījumā bez līdzfinansējuma nepieciešamības;
 - b) dotācijas, attiecīgā gadījumā bez līdzfinansējuma nepieciešamības, lai finansētu darbības vissarežģītākajos apstākļos, kuros būtu nepiemēroti publicēt uzaicinājumu iesniegt priekšlikumus, tostarp situācijās, kurās ir būtisks pamatbrīvību trūkums, tostarp cilvēktiesību pārkāpumi, draudi demokrātijas institūcijām **un neatkarīgiem medijiem**, krīzes vai bruņota konflikta saasināšanās, kad cilvēku drošība ir visvairāk apdraudēta vai kad cilvēktiesību organizācijas un aizstāvji, mediatori un citi pilsoniskās sabiedrības dalībnieki, kas iesaistīti ar krīzēm un bruņotiem konfliktiem saistītā dialogā, izlīgumā un miera veidošanā, darbojas vissarežģītākajos apstākļos; šādas dotācijas nepārsniedz 1 000 000 EUR un to termiņš nepārsniedz 18 mēnešus, ko var pagarināt vēl par 12 mēnešiem, ja ir objektīvi un neparedzēti šķēršļi to īstenošanai;

- c) dotācijas Globālajam cilvēktiesību tīklam;
- d) mazas vērtības dotācijas pilsoniskās sabiedrības organizācijām, pēc iespējas izmantojot vienkāršotus finansējuma veidus saskaņā ar Regulas (ES, Euratom) 2024/2509 125. pantu[...];
- e) **izņēmuma kārtā un** ja tas ir nepieciešams un pienācīgi pamatots 18. pantā minētajos rīcības plānos un pasākumos, dotācijas privāttiesību subjektiem, kas faktiski iedibināti dalībvalstī, nolūkā veicināt investīcijas, kas ir Savienības stratēģiskajās interesēs un atbalsta Instrumenta mērķu sasniegšanu. **Komisija nosaka un dara publiski pieejamus šādu dotāciju piešķiršanas kritērijus un nosacījumus un ar 32. panta 1. punktā minētās instrumenta “Eiropas pasaulē” komitejas starpniecību informē dalībvalstis par piešķiršanas lēmumiem.**

5. Jomās, kas attiecas uz cilvēktiesību un demokrātijas aizsardzību un atbalstu pilsoniskās sabiedrības dalībniekiem, Savienība var sniegt palīdzību neatkarīgi no attiecīgo partnervalstu valdību un citu publisko iestāžu piekrišanas; šīs darbības galvenokārt atbalsta pilsoniskās sabiedrības dalībniekus, ņemot vērā šā panta 4. punktā minētos īstenošanas veidus un metodes.

6. Budžeta atbalsts, tostarp tāds, kas sniegts, izmantojot nozaru reformu izpildes līgumus, balstās uz valsts pašatbildību, savstarpēju pārskatatbildību un partnervalstu apņēmiību, ņemot vērā to iepriekšējo rīcību un progresu attiecībā uz universālām vērtībām, demokrātiju, cilvēktiesībām un tiesiskumu, un tā mērķis ir stiprināt partnerības starp Savienību un partnervalstīm. Tas ietver pastiprinātu politisko dialogu, spēju veidošanu un uzlabotu pārvaldību, papildinot partneru centienus savākt vairāk līdzekļu un tos tērēt labāk, lai atbalstītu ilgtspējīgu, iekļaujošu izaugsmi un pienācīgas kvalitātes darbvietu radīšanu, tostarp **sievietēm un jauniešiem, sociālo dialogu**, nabadzības izskaušanu, nevienlīdzības mazināšanu un lai veidotu un konsolidētu demokrātijas un miermīlīgas sabiedrības. Ar budžeta atbalstu arī veicina dzimumu līdztiesību.

Jebkuru lēmumu sniegt budžeta atbalstu pieņem, pamatojoties uz budžeta atbalsta politiku, par ko ir panākta vienošanās Savienībā, skaidriem attiecināmības kritērijiem, un risku un ieguvumu rūpīgu izvērtējumu.

Budžeta atbalstu diferencē tā, lai tas [...] **faktiski** atbilstu partnervalsts politiskajiem, ekonomiskajiem, sociālajiem un vides apstākļiem, ņemot vērā nestabilitātes situācijas.

Sniedzot budžeta atbalstu saskaņā ar Regulas (ES, Euratom) 2024/2509 241. pantu, Komisija skaidri definē un uzrauga budžeta atbalsta sniegšanas nosacījumu kritērijus, tostarp progresu reformu īstenošanā un pārredzamību, un atbalsta parlamentārās kontroles, valsts revīzijas spēju, lielākas pārredzamības un publiskās piekļuves informācijai pilnveidošanu.

Budžeta atbalsta izmaksāšanas pamatā ir rādītāji, kuri apliecina, ka ir panākts pietiekams progress ar partnervalsti saskaņoto mērķu īstenošanā.

7. Saskaņā ar Regulas (ES, *Euratom*) 2024/2509 196. panta 2. punkta otrās daļas a) apakšpunktu pienācīgi pamatotos gadījumos, kas precizēti rīcības plānos un pasākumos, kas minēti 18. pantā, saskaņā ar Instrumentu atbalstītās aktivitātes un ar tām saistītās izmaksas, kas radušās 2028. gadā, var uzskatīt par attiecināmām no 2028. gada 1. janvāra, pat ja minētās aktivitātes īstenotas un minētās izmaksas radušās pirms dotācijas pieteikuma iesniegšanas.
8. Darbību īstenošanu netiešā pārvaldībā, tostarp, izmantojot finanšu instrumentus, budžeta garantijas un finansējuma apvienošanas darbības saskaņā ar Instrumentu, kad vien iespējams un saskaņā ar Regulas (ES, *Euratom*) 2024/2509 157. panta 1. punkta pirmo daļu uztic EIB, ERAB vai dalībvalsts organizācijai, iespējams, apvienojumā ar citiem papildu finansiālā atbalsta veidiem gan no dalībvalstīm, gan trešām personām.
9. Par partnervalstu noteiktiem nodokļiem, nodevām un maksājumiem, kas rodas, īstenojot Savienības līdzekļus saskaņā ar šo regulu, var būt tiesības saņemt finansējumu saskaņā ar Instrumentu atbilstoši nosacījumiem, kas paredzēti Regulā (ES, *Euratom*) 2024/2509, izņemot nodokļus, nodevas un maksājumus, kas konkrēti paredzēti ārējās darbības finansēšanai.
10. Regulas (ES, *Euratom*) 2024/2509 153. panta 3. punkta vajadzībām vērtēšanas komisija daļēji vai pilnībā var sastāvēt no ārējiem ekspertiem.
11. Netiešas pārvaldības gadījumā ar partnervalstīm, to izraudzītām struktūrām vai partnervalstu organizācijām vai struktūrām reģionālajā vai globālajā līmenī, ja Komisija saglabā finanšu pārvaldības pienākumus saskaņā ar Regulas (ES, *Euratom*) 2024/2509 157. panta 7. punkta otrās daļas a) apakšpunktu, Komisija vajadzības gadījumā un neskarot līgumslēdzēju iestāžu pienākumus atgūst summas, kas pienākas no līgumslēdzēju iestāžu saņēmējiem saskaņā ar Regulas (ES, *Euratom*) 2024/2509 101.–106. pantu, izņemot tās 101. panta 7., 8. un 9. punktu, tostarp ar lēmumu, kas izpildāms saskaņā ar tiem pašiem nosacījumiem, kuri noteikti LESD 299. pantā. Finansēšanas nolīgumā iekļauj attiecīgus noteikumus.

Ja šāda partnervalsts, partnervalsts izraudzītā struktūra vai partnervalstu organizācija vai struktūra reģionālajā vai globālajā līmenī nepilda savus budžeta izpildes uzdevumus vai nepilda pienākumus, neievēro principus, mērķus un noteikumus, kas nosaka netiešās pārvaldības īstenošanu, Komisija var veikt visus vajadzīgos pasākumus, tostarp uz laiku vai galīgi ieņemt subjekta vietu un rīkoties tā vārdā un uzdevumā netiešā pārvaldībā. Tādā gadījumā Komisija par tai papildus radušos administratīvo slogu var saņemt finansiālu kompensāciju no resursiem, kas piešķirti attiecīgajai partnervalstij.

12. Kopīgu iepirkumu Regulas (ES, *Euratom*) 2024/2509 168. panta nozīmē, ko finansē saskaņā ar šo regulu, var veikt ar jebkuru partnervalsti.
- 12.a **Tehniskā sadarbība, tostarp publiskā sektora speciālo zināšanu mobilizēšana, joprojām ir būtisks instrumenta “Eiropa pasaulē” rīkkopas aspekts, kas veicina Instrumenta mērķu sasniegšanu, Eiropas komandas pieejas ietvaros izplatot Eiropas vērtības, standartus un publiskās politikas modeļus partnervalstīs.**
13. Sadarbība starp Savienību un tās partneriem var ietvert dalību struktūrās, kas izveidotas plānošanas saskaņošanai ar citiem līdzekļu devējiem, **tostarp trīspusējo sadarbību**, vai darbību īstenošanas pārvaldībai, kā arī kopīgu deklarāciju vai tādu paziņojumu sagatavošanu, kas paredzēti, lai uzlabotu Savienības ieguldījuma pamanāmību un nodrošinātu efektīvu budžeta izpildi un koordināciju, kā arī finansēšanas nolīgumus, kas noslēgti ar partnervalstu organizācijām vai struktūrām reģionālajā vai globālajā līmenī.

24. pants

Budžeta garantijas un finansiālā palīdzība – maksimālais Savienības atbalsts, finansējums un aizņēmumi

1. [Savienība var sniegt atbalstu budžeta garantijas veidā līdz maksimālajai summai 95 000 000 000 EUR faktiskajās cenās. Finansiālās palīdzības summas, ko īsteno kā makrofinansiālo palīdzību aizdevumu un uz politiku balstītu aizdevumu veidā, kā minēts 23. panta 2. punktā, kā arī aizdevumu summas, kas piešķirtas saskaņā ar Regulu (*Euratom*) [XXX] (*INSC-D*), samazina budžeta garantijas maksimālo summu.]
2. Šā panta 1. punktā minētās budžeta garantijas un finansiālās palīdzības uzkrājumu likme ir robežās no 9 % līdz 50 % atkarībā no darbību veida. Uzkrājumu likme ir 9 % finansiālajai palīdzībai un budžeta garantijai, kas sedz valsts parāda riskus, kas saistīti ar aizdevumu operācijām.
3. [Savienības atbalstu Ukrainai budžeta garantijas un finansiālās palīdzības veidā neieskaita šā panta 1. punktā minētajā maksimālajā summā.

Savienība var sniegt atbalstu Ukrainai budžeta garantijas veidā līdz 48 000 000 000 EUR faktiskajās cenās. Uzkrājumu likme budžeta garantijai Ukrainas garantijas operācijām sākotnēji ir noteikta 70 % apmērā.

Netiek veidoti uzkrājumi, un, atkāpjoties no Regulas (ES, *Euratom*) 2024/2509 214. panta 1. punkta, aizdevumiem Ukrainai uzkrājumu likmi nenosaka.]

4. Komisija katru gadu pārskata šā panta 2. un 3. punktā minētās uzkrājumu likmes saskaņā ar novērtējumu, kas minēts Regulas (ES, *Euratom*) 2024/2509 41. panta 5. punkta g) apakšpunktā, un saskaņā ar Komisijas riska pārvaldības sistēmu.

5. Komisija ir pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar 30. pantu, lai grozītu šā panta 2. un 3. punktu nolūkā pielāgot tajos noteiktās uzkrājumu likmes un palielināt šā panta 1. un 3. punktā minētās maksimālās summas attiecīgi līdz 20 % un 30 % no minētajām summām.
6. Neskarot 6. panta 7. punktu, īpašas iemaksas budžeta garantijā, finanšu instrumentos vai finansiālajā palīdzībā var veikt dalībvalstis, partnervalstis un citas trešās personas saskaņā ar Regulas (ES, *Euratom*) 2024/2509 211. panta 2. punktu un 221. panta 2. punktu. Šādas iemaksas budžeta garantijā vai finansiālajā palīdzībā rada budžeta garantijas vai finansiālās palīdzības papildu summu.
7. Ja 6. punktā minētās iemaksas tiek veiktas naudas līdzekļu veidā, tie ir ārējie piešķirtie ieņēmumi Regulas (ES, *Euratom*) 2024/2509 21. panta 2. punkta a), d) un e) apakšpunkta vai 21. panta 5. punkta nozīmē.
8. [Budžeta garantiju, kas noteikta saskaņā ar šā panta 1. un 3. punktu, šā panta 1. un 3. punktā minēto maksimālo summu robežās var izmantot, lai sniegtu atbalstu saskaņā ar Padomes Lēmumu (ES) 2021/1764 un Regulu (*Euratom*) [XXX] (*INSC-D*) atbilstoši minētajās programmās noteiktajiem mērķiem un attiecināmības kritērijiem. Šajā nolūkā uzkrājumus finansē no minēto citu Savienības programmu finansējuma.]
9. [Summas, kas minētas 6. panta 1. punkta a)–e) apakšpunktā, izmanto šā panta 1. punktā minētās budžeta garantijas un finansiālās palīdzības nodrošināšanai. Savienības atbalsta sniegšanu Ukrainai 3. punktā minētās budžeta garantijas veidā finansē no finanšu resursiem, kas darīti pieejami saskaņā ar 6. pantu Padomes Regulā [(ES, *Euratom*) 20XX/XXX * [DFS regula], kā minēts 6. panta 2. punktā, tostarp gadījumos, kad budžeta garantija tiek sniegta darbībām saskaņā ar Regulu (*Euratom*) [XXX] (*INSC-D*).]

10. Par šā panta 8. un 9. punktā minētajiem uzkrājumiem saistības uzņemas ne vēlāk kā daudzgadu finanšu shēmas pēdējā gada beigās.
11. Saskaņā ar Regulas (ES, Euratom) 2024/2509 214. panta 2. punktu šā panta 8. un 9. punktā minētos uzkrājumus veido trīs gadus pēc daudzgadu finanšu shēmas beigām, un tajos ņem vērā virzību finansēšanas un investīciju darbību apstiprināšanā un parakstīšanā vai finansiālās palīdzības izmaksāšanā, kā arī darbību riska profilu.
12. Komisija ir pilnvarota Savienības vārdā aizņemt nepieciešamos līdzekļus, lai īstenotu finansiālo palīdzību, ko sniedz saskaņā ar šo regulu. Komisija aizņemas līdzekļus kapitāla tirgos vai no finanšu iestādēm saskaņā ar Regulas (ES, Euratom) 2024/2509 224. pantu.

25. pants

Budžeta garantijas un finanšu instrumentu īstenošana

1. Budžeta garantiju izmanto, lai garantētu darījuma partneru suverēnās, subsuverēnās un privātās darbības. **EIB piešķir 24. panta 1. punktā minētās budžeta garantijas indikatīvu summu [XX] EUR apmērā un 24. panta 3. punktā minētās budžeta garantijas indikatīvu minimālo summu EUR [XX] apmērā.**
2. Ja partnervalstis veic iemaksas finanšu instrumentos vai budžeta garantijā, atbalsttiesīgi īstenošanas subjekti vai partneri no attiecīgajām valstīm arī var būt [...] **izraudzīti**. Atkāpjoties no Regulas (ES, Euratom) 2024/2509 211. panta 5. punkta trešās daļas, [...] **izraudzīti** var būt arī atbalsttiesīgi īstenošanas subjekti vai partneri no partnervalstīm, kas gūst labumu no budžeta garantijas vai finanšu instrumentiem.

3. Atkāpjoties no Regulas (ES, *Euratom*) 2024/2509 62. panta 1. punkta pirmās daļas c) apakšpunkta un 211. panta 5. punkta, ja finanšu instrumentus vai budžeta garantiju īsteno netiešā pārvaldībā **un ja tas ir nepieciešams un pienācīgi pamatots**, atbalsttiesīgas ir struktūras, kas sniedz pietiekamu pārlicību par savām finansiālajām spējām un kas ir privāttiesību subjekti tajā dalībvalstī, partnervalstī, kura gūst labumu no finanšu instrumentiem vai budžeta garantijas, vai partnervalstī, kas veikusi iemaksas finanšu instrumentos vai budžeta garantijā.
4. Komisija nodrošina, ka atbalsttiesīgi īstenošanas subjekti un partneri, tostarp maza un vidēja mēroga partneri, izmanto pieejamos resursus efektīvi, lietderīgi un taisnīgi, vienlaikus veicinot to savstarpēju sadarbību un pienācīgi ņemot vērā to spējas, pievienoto vērtību un pieredzi.
5. Lai nodrošinātu papildināmību, Komisija var pieprasīt no partneriem jebkādu attiecīgu informāciju par to darbībām, uz kurām neattiecas 24. pantā minētā budžeta garantija.
6. Instrumenta “Eiropa pasaulē” Investīciju padome (“Investīciju padome”) sniedz Komisijai stratēģiskus un operatīvus norādījumus par 24. pantā minētās budžeta garantijas īstenošanu un finansējuma apvienošanu. Investīciju padome [...] **veicina atbalsta, ko sniedz, izmantojot budžeta garantiju un finansējuma apvienošanu, pieskaņošanu Instrumenta mērķiem un politikas satvaram un tādējādi palīdz stiprināt Savienības ārējās darbības saskaņotību, efektivitāti, ietekmi un pamanāmību. Minētajā nolūkā tā sniedz norādes par investīciju prioritātēm, tostarp ģeogrāfisko, nozaru un tematisko ievirzi, kas saistītas ar suverēnām, subsuverēnām un privātām darbībām, budžeta garantijas un finansējuma apvienošanas darbību vispārējo riska profilu un finanšu instrumentu izmantošanu. Investīciju padome [...] īstenošanas līmenī atbalsta Komisiju reģionālo un nozaru investīciju mērķu definēšanā un kritēriju noteikšanā attiecībā uz darbībām, kuras var gūt labumu no atbalsta, ko sniedz, izmantojot budžeta garantiju un finansējuma apvienošanu.**

Investīciju padome pieņem savu reglamentu. Minētajā reglamentā cita starpā paredz noteikumus interešu konfliktu novēršanai un balsošanas kārtību. Investīciju padome rīko sanāksmi vismaz divas reizes gadā un, ja iespējams, vienprātīgi pieņem atzinumus. Investīciju padomes priekšsēdētājs jebkurā laikā vai pēc vienas trešdaļas tās locekļu pieprasījuma var rīkot papildu sanāksmes. Investīciju padome var sanākt dažādos formātos, tostarp formātos, kas atspoguļo 3. pantā noteiktos pīlārus.

Komisija vismaz reizi gadā ziņo Investīciju padomei par progresu, kas panākts saskaņā ar Instrumentu atbalstītās budžeta garantijas un finansējuma apvienošanas īstenošanā, tostarp, sniedzot pārskatu par riska pārvaldību un ģeogrāfisko un tematisko tvērumu. Investīciju padomi informē par iemaksām saskaņā ar 24. panta 6. punktu.

Investīciju padomi veido pārstāvji no Komisijas un Savienības Augstais pārstāvis, kā arī – **stratēģisku diskusiju gadījumā** – pārstāvji no visām dalībvalstīm un no EIB. Eiropas Parlamentam ir novērotāja statuss. Iemaksu veicējiem, atbalsttiesīgajiem īstenošanas subjektiem un partneriem, partnervalstīm, attiecīgajām reģionālajām organizācijām un citām ieinteresētajām personām attiecīgos gadījumos var piešķirt novērotāja statusu. Investīciju padomi kopīgi vada Komisija un Augstais pārstāvis.

26. pants

[Uz politiku balstītu aizdevumu īstenošana

1. Komisija ar īstenošanas aktiem pieņem lēmumus, ar kuriem uz politiku balstīto aizdevuma summu dara pieejamu partnervalstij un nosaka aizdevuma pieejamības periodu, kas nepārsniedz trīs gadus pēc daudzgadu finanšu shēmas beigām. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar pārbaudes procedūru, kas minēta 32. panta 2. punktā. Ja minētais lēmums ir daļa no rīcības plāna vai pasākuma, piemēro 18. un 19. pantu.

2. Papildus elementiem, kas noteikti Regulas (ES, *Euratom*) 2024/2509 223. panta 4. punktā, aizdevuma līgumos par uz politiku balstītiem aizdevumiem nosaka maksimālo aizdevuma summu, pieejamības periodu, katras aizdevuma izmaksas maksimālo ilgumu un sīki izstrādātus atbalsta noteikumus. Šādos līgumos var ietvert priekšfinansējuma summu un noteikumus par priekšfinansējuma maksājumu ieskaitu.]

27. pants

Kapitāla līdzdalība attīstības finanšu iestādēs

Summas, kas minētas 6. panta 1. punkta a)–e) apakšpunktā, var izmantot, lai veiktu iemaksas Eiropas un citu attīstības finansēšanas iestāžu kapitāla dotācijās.

28. pants

Ārējā pārrobežu sadarbība

1. **Ārējā** pārrobežu sadarbība aptver **pārrobežu** sadarbību uz ārējām kaimiņu zemes un jūras robežām, transnacionālo sadarbību plašākās transnacionālās teritorijās vai ap jūras baseiniem, kā arī starpreģionālo sadarbību.
2. Pīlāri, kas minēti 3. panta 1. punkta a) un b) apakšpunktā, var veicināt šā panta 1. punktā minēto **ārējo** pārrobežu sadarbību [...], ko līdzfinansē ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES, *Euratom*) [XXX] [Valstu un reģionu partnerību regula]. [Minēto programmu atbalstam indikatīvi var piešķirt līdz 3 % no 3. panta 1. punkta a) apakšpunktā minētajam [...]**pīlāram** paredzētā finansējuma.]
3. Iemaksas **ārējā** pārrobežu sadarbībā [...] nosaka un izmanto, ievērojot Regulas (ES, *Euratom*) [...] **2025/0238**] [...] **Eiropas Reģionālās [...]** **attīstības fonds un Kohēzijas fonds**] [...] 7. pantu.

[...]

[...]

29. pants

[...]Sadarbība ar aizjūras zemēm un teritorijām un tālākajiem reģioniem

1. [...]Uz aizjūras zemēm un teritorijām, kas saistītas ar kādu dalībvalsti, kā noteikts LESD II pielikumā, **attiecina plānojamas darbības reģionālā un pārreģionālā līmenī, ko finansē saskaņā ar šīs regulas 3. panta 1. punkta a), c), d) un e) apakšpunktu.**
2. Komisija var iekļaut konkrētu finanšu piešķirumu, lai palīdzētu partnervalstīm un reģioniem stiprināt sadarbību ar kaimiņos esošajiem Savienības tālākajiem reģioniem un ar aizjūras zemēm un teritorijām, kas saistītas ar kādu dalībvalsti, kā noteikts LESD II pielikumā. Minētajā nolūkā – attiecīgos gadījumos un pamatojoties uz savstarpīgumu un proporcionalitāti attiecībā uz finansējuma līmeni saskaņā ar Padomes Lēmumu (ES) 2021/1764 vai Regulu (ES, *Euratom*) [XXX] [Valstu un reģionu partnerības] – [...] **šīs regulas 3. panta 1. punkta b), c), d) un e) apakšpunktos minētie pīlāri** var sniegt ieguldījumu darbībās, kuras īsteno partnervalsts vai partnerreģions, vai jebkurš cits subjekts saskaņā ar šo regulu, vai valsts, teritorija vai jebkurš cits subjekts saskaņā ar Padomes Lēmumu (ES) 2021/1764, vai Savienības tālākais reģions kopīgu darbības programmu ietvaros vai starpreģionālas sadarbības programmās vai pasākumos, kas izveidoti un īstenoti saskaņā ar Regulu (ES, *Euratom*) [XXX] [Valstu un reģionu partnerības].

III.a sadaļa

Nobeiguma noteikumi

30. pants

Deleģēšanas īstenošana

1. Pilnvaras pieņemt deleģētos aktus Komisijai piešķir, ievērojot šajā pantā izklāstītos nosacījumus.
2. Pilnvaras pieņemt [...] **24. panta** [...] **5. punktā minētos** deleģētos aktus Komisijai piešķir uz šīs regulas darbības laiku.
3. Eiropas Parlaments vai Padome jebkurā laikā var atsaukt [...] **24. panta 5. punktā** minēto pilnvaru deleģēšanu. Ar lēmumu par atsaukšanu izbeidz tajā norādīto pilnvaru deleģēšanu. Lēmums stājas spēkā nākamajā dienā pēc tā publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī* vai vēlākā dienā, kas tajā norādīta. Tas neskar jau spēkā esošos deleģētos aktus.
4. Pirms deleģētā akta pieņemšanas Komisija apspriežas ar katras dalībvalsts ieceltajiem ekspertiem saskaņā ar principiem, kas noteikti 2016. gada 13. aprīļa Iestāžu nolīgumā par labāku likumdošanas procesu.
5. Tiklīdz Komisija pieņem deleģēto aktu, tā par to paziņo vienlaikus Eiropas Parlamentam un Padomei.

6. Saskaņā ar [...] **24. panta 5. punktu** pieņemts deleģētais akts stājas spēkā tikai tad, ja divos mēnešos no dienas, kad minētais akts paziņots Eiropas Parlamentam un Padomei, ne Eiropas Parlaments, ne Padome nav izteikuši iebildumus vai ja pirms minētā laikposma beigām gan Eiropas Parlaments, gan Padome ir informējuši Komisiju par savu nodomu neizteikt iebildumus. Pēc Eiropas Parlamenta vai Padomes iniciatīvas šo laikposmu pagarina par diviem mēnešiem.

31. pants

[...] Īstenošanas noteikumi attiecībā uz Eiropas pīlāru

1. Attiecībā uz paplašināšanās un austrumu kaimiņreģiona partneriem 3. panta 1. punkta a) apakšpunktā minētajā pīlārā [...] **Padome pēc Komisijas priekšlikuma** pieņem īstenošanas aktu, ar ko paredz vienotus **pamatnosacījumus** šīs regulas īstenošanai saistībā ar sniegumā balstītu plānu izstrādi [...], saturu, **iesniegšanu, novērtējumu un novērtējuma apstiprināšanu**, sniegumu, **maksājumu priekšnoteikumiem un noteikumiem**, struktūrām un kontroles sistēmām, kas jāizveido pievienošanās sagatavošanā, arī saistībā ar strukturālo, lauksaimniecības un pārrobežu sadarbības fondu pārvaldību. [...] **Padome ar kvalificētu balsu vairākumu var grozīt Komisijas priekšlikumu un grozīto priekšlikumu pieņemt ar īstenošanas aktu**[...].
2. **Komisijas pozitīvo novērtējumu par sniegumā balstītiem plāniem attiecībā uz valstīm, kas pievienojas, kandidātvalstīm un potenciālajām kandidātēm vai attiecīgā gadījumā to grozījumiem apstiprina ar Padomes īstenošanas aktiem pēc Komisijas priekšlikuma. Padome ar kvalificētu balsu vairākumu var grozīt Komisijas priekšlikumus un grozītos priekšlikumus pieņemt ar īstenošanas aktiem.**

Sniegumā balstīto plānu pozitīvo novērtējumu citām austrumu kaimiņreģiona partnervalstīm apstiprina ar Komisijas īstenošanas aktiem, kas pieņemti saskaņā ar 32. panta 2. punktā minēto pārbaudes procedūru.

- 3. Ja Komisija sniedz pozitīvu novērtējumu par to, ka ir apmierinoši izpildīti nosacījumi maksājumiem, kas paredzēti uz sniegumu balstītajā plānā Ukrainai, tā iesniedz Padomei priekšlikumus Padomes īstenošanas aktiem, kuros apstiprināts, ka minētie nosacījumi ir apmierinoši izpildīti. Padome ar kvalificētu balsu vairākumu var grozīt Komisijas priekšlikumus un grozītos priekšlikumus pieņemt ar īstenošanas aktiem.**

Pamatojoties uz pirmajā daļā minētajiem Padomes īstenošanas aktiem, Komisija pieņem lēmumus, ar ko atļauj maksājumu izmaksu.

- 4. Ja situācija Ukrainā ir mainījusies, Komisija attiecīgā gadījumā var iesniegt tiesību akta priekšlikumu regulai, ar ko groza šā panta 3. punktu, un priekšlikumu grozīt šā panta 1. punktā minēto Padomes īstenošanas aktu.**

32. pants

Komiteju procedūra

- 1. Komisijai palīdz [...]“Eiropa pasaulē” komiteja. Minētā komiteja ir komiteja Regulas (ES) Nr. 182/2011 nozīmē. Komiteja var sanākt dažādos formātos, tostarp, lai atspoguļotu šīs regulas 3. pantā noteiktos pīlārus, un tiek nodrošināta pienācīga koordinācija. Attiecībā uz humāno palīdzību Komisijai palīdz komiteja, kas izveidota ar Regulas (EK) Nr. 1257/96 17. pantu. Abas komitejas var sasaukt kopīgas sanāksmes.**

2. Ja ir atsauce uz šo punktu, piemēro Regulas (ES) Nr. 182/2011 5. pantu.
3. **Saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 182/2011 3. panta 3. punktu** Komitejas reglamentā paredz samērīgu termiņu, dodot komitejas locekļiem praktisku iespēju laikus izskatīt īstenošanas aktu projektus un izteikt savu viedokli[...]. **Izņemot pienācīgi pamatotus gadījumus, priekšsēdētājs sasauc sanāksmi ne agrāk kā 14 dienas pēc īstenošanas aktu projektu un darba kārtības projekta iesniegšanas komitejai.**
- 3.a **Saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 182/2011 3. panta 4. punktu** komitejas reglamentā paredz, ka komitejas locekļiem ir praktiska iespēja ierosināt grozījumus īstenošanas aktu projektos, ka priekšsēdētājs cenšas rast tādus risinājumus, kuriem ir visplašākais iespējamais atbalsts komitejā, un ka priekšsēdētājs informē komiteju par to, kādā veidā ir ņemtas vērā apspriedes un ierosinājumi grozījumu veikšanai, jo īpaši tie ierosinājumi, kuri saņēmuši plašu atbalstu komitejā.
- 3.b **Komisija vismaz reizi gadā iesniedz komitejai indikatīvu sarakstu ar gaidāmajiem īstenošanas aktiem, tostarp to plānoto darbības jomu.**
4. **Saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 182/2011 3. panta 5. punktu** pienācīgi pamatotos gadījumos priekšsēdētājs var saņemt komitejas atzinumu rakstiskā procedūrā. Ja komitejas atzinums ir jāsaņem rakstiskā procedūrā, minēto procedūru izbeidz bez rezultāta, ja atzinuma sniegšanai noteiktajā termiņā tā nolemj komitejas priekšsēdētājs vai ja to lūdz vienkāršs komitejas locekļu vairākums.
- 4.a **Ja komiteja atzinumu nesniedz, īstenošanas akta projektu var nepieņemt un tiek piemērota Regulas (ES) Nr. 182/2011 5. panta 4. punkta trešā daļa.**

5. Ja ir atsauce uz šo punktu, piemēro Regulas (ES) Nr. 182/2011 8. pantu saistībā ar tās 5. pantu.
6. Pieņemtais lēmums ir spēkā pieņemtā vai grozītā dokumenta, rīcības plāna vai pasākuma piemērošanas laikā.
7. Attiecīgā gadījumā EIB novērotājs [...] var tikt uzaicināts piedalīties komitejas sanāksmēs, kad tiek izskatīti ar EIB saistīti jautājumi. **EIB nepiedalās komitejas balsošanā.**
- 7.a Saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 182/2011 10. panta 4. punktu Komisija vienlaicīgi ar to nosūtīšanu komitejas locekļiem dara pieejamas Eiropas Parlamentam un Padomei komitejas sanāksmju darba kārtības, īstenošanas aktu projektus, kas iesniegti atzinuma saņemšanai, un īstenošanas aktu galīgos projektus pēc komitejas atzinuma, kā arī informē šīs iestādes par šādu dokumentu pieejamību.**
8. Dalībvalstis var pieprasīt izskatīt jebkuru citu jautājumu, kas attiecas uz Instrumenta īstenošanu.

33. pants

Eiropas Ārējās darbības dienesta klauzula

Šo regulu piemēro saskaņā ar Lēmumu 2010/427/ES, jo īpaši tā 3. un 9. pantu.

34. pants

Atcelšana un pārejas noteikumi

1. Regulas (ES) 2021/947, (ES) 2021/1529, (ES) 2024/792, (ES) 2024/1449 un Regulu (ES) 2025/535 atceļ no [2028. gada 1. janvāra].

2. Šī regula neskar tādu darbību turpināšanu vai grozīšanu, kas sāktas saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 1085/2006 ⁵⁹, Regulu (ES) Nr. 231/2014 ⁶⁰, Regulu (ES) 2021/1529, Regulu (ES) 2021/947, Regulu (ES) 2024/792, Regulu (ES) 2024/1449 un Regulu (ES) 2025/535, kuras minētajām darbībām turpina piemērot līdz to slēgšanai. Tomēr darbībām saskaņā ar Regulu (ES) 2021/1529 un Regulu (ES) 2021/947 piemēro šīs regulas 23. pantu, nevis Regulas (ES) 2021/947 26. un 27. pantu.
3. No Instrumenta finansējuma var segt arī izdevumus par tehnisko un administratīvo palīdzību, kas ir vajadzīga, lai nodrošinātu pāreju starp šo regulu un pasākumiem, kuri pieņemti saskaņā ar Regulām (ES) 2021/947, (ES) 2021/1529, (ES) **2024/792**, (ES) 2024/1449.
4. [No Instrumentam paredzētā finansējuma var segt darbības, kas saistītas ar jebkuras turpmākas saistītas regulas sagatavošanu.]
5. Lai varētu pārvaldīt darbības, kuras līdz 2034. gada 31. decembrim nebūs pabeigtas, 6. panta 4. punktā paredzēto izdevumu segšanai budžetā vajadzības gadījumā var iekļaut apropriācijas arī pēc 2034. gada.
6. Ar 6. panta 1. punkta a)–e) apakšpunktā minēto finansējumu un finanšu resursiem, kas darīti pieejami saskaņā ar 6. pantu Padomes Regulā [(ES, *Euratom*) 20XX/XXX * [DFS regula], kas minēta 6. panta 2. punktā, var finansēt saskaņā ar Regulu (ES) 2017/1601 un Regulu (ES) 2024/792 atļauto budžeta garantiju uzkrājumu papildināšanu, budžeta garantiju un finansiālās palīdzības, kas atļauta saskaņā ar Regulu (ES) 2021/947 un pamataktiem un kuras uzkrājumus reglamentē Regula (EK, *Euratom*) Nr. 480/2009, papildināšanu, kā arī finansiālo palīdzību, kas atļauta saskaņā ar Regulu (ES) 2024/1449 un Regulu (ES) 2025/535.

⁵⁹ Padomes Regula (EK) Nr. 1085/2006 (2006. gada 17. jūlijs), ar ko izveido Pirmspievienšanās palīdzības instrumentu (*IPA*) (OV L 210, 31.7.2006., 82.–93. lpp., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2006/1085/oj>).

⁶⁰ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 231/2014 (2014. gada 11. marts), ar ko izveido Pirmspievienšanās palīdzības instrumentu (*IPA II*) (OV L 77, 15.3.2014., 11.–26. lpp., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2014/231/oj>).

34.a pants

Vidusposma īstenošanas ziņojums

Komisija ne vēlāk kā četrus gadus pēc instrumenta “Eiropa pasaulē” īstenošanas sākuma saskaņā ar Regulas (ES, Euratom) [XXX] [Snieguma regula] 10. panta 2. punktu iesniedz īstenošanas ziņojumu par minēto instrumentu. Vajadzības gadījumā īstenošanas ziņojumā iekļauj ieteikumus. Tam vajadzības gadījumā pievieno tiesību aktu priekšlikumus, kuros nosaka nepieciešamos šīs regulas grozījumus.

35. pants

Stāšanās spēkā un piemērošana

Šī regula stājas spēkā dienā, kad to publicē *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

To piemēro no 2028. gada 1. janvāra.

Šī regula uzliek saistības kopumā un ir tieši piemērojama visās dalībvalstīs.

Briselē,

*Eiropas Parlamenta vārdā –
priekšsēdētāja*

*Padomes vārdā –
priekšsēdētājs/priekšsēdētāja*

I PIELIKUMS

Valstu un teritoriju saraksts

I.A pielikums. Eiropa

Paplašināšanās un austrumu kaimiņreģions

Armēnija

Azerbaidžāna

Bosnija un Hercegovina

Gruzija

Islande

Kosova ^{1*}

Melnkalne

Albānijas Republika

Moldovas Republika

Ziemeļmaķedonijas Republika

Serbijas Republika

Turcijas Republika

Ukraina

1 [...]

* Šis nosaukums neskar nostājas par statusu un atbilst ANO DP Rezolūcijai 1244/1999 un Starptautiskās Tiesas atzinumam par Kosovos neatkarības deklarāciju.

Pilnībā ievērojot Savienības ierobežojošos pasākumus, Savienības atbalsts, kas paredzēts šim reģionam, var sniegt labumu [...] arī **Krievijas un Baltkrievijas** neatkarīgajai pilsoniskajai sabiedrībai un neatkarīgajiem brīvajiem medijiem, kā arī **Baltkrievijas iedzīvotājiem un izglītības iestādēm, jo īpaši tām, kas turpina savu darbību trimdā.**

Citas Eiropas valstis

Andoras Firstiste

Lihtenšteinas Firstiste

Monako Firstiste

Norvēģijas Karaliste

Sanmarīno Republika

Šveices Konfederācija

Lielbritānijas un Ziemeļīrijas Apvienotā Karaliste

Vatikāna Pilsētvalsts

I.B pielikums. Tuvie Austrumi, Ziemeļāfrika un Persijas līča reģions

Dienvidu kaimiņreģions

Alžīrija

Ēģipte

Izraēla

Jordānija

Libāna

Lībija

Maroka

Okupētā palestīniešu teritorija

Sīrija

Tunisija

Citas valstis

Bahreina

Irāna

Irāka

Kuveita

Omāna

Katara

Saūda Arābija

Apvienotie Arābu Emirāti

Jemena

I.C pielikums. Subsahāras Āfrika

Angola

Benina

Botsvāna

Burkinafaso

Burundija

Kaboverde

Kamerūna

Centrālāfrikas Republika

Čada

PUBLIC

Komoras

Kongo

Kotdivuāra

Kongo Demokrātiskā Republika

Džibutija

Ekvatoriālā Gvineja

Eritreja

Svatini

Etiopija

Gabona

Gambija

Gana

Gvineja

Gvineja–Bisava

Kenija

Lesoto

Libērija

Madagaskara

Malāvija

Mali

Mauritānija

Maurīcija



Mozambika

Namībija

Nigēra

Nigērija

Ruanda

Santomē un Prinsipi

Senegāla

Seišelu Salas

Sjerraleone

Somālija

Dienvidāfrika

Dienvidsudāna

Sudāna

Tanzānija

Togo

Uganda

Zambija

Zimbabve

I.D pielikums. Āzija un Klusā okeāna reģions

Afganistāna

Austrālija

Bangladeša



Brunejas Darusalamas Valsts

Butāna

Kambodža

Ķīna (Tautas Republika)

Kuka Salas

Korejas Tautas Demokrātiskā Republika

Fidži

Indija

Indonēzija

Japāna

Kazahstāna

Kiribati

Kirgizstāna

Laosas Tautas Demokrātiskā Republika

Malaizija

Maldīvija

Māršala Salas

Mikronēzijas Federatīvās Valstis

Mongolija

Mjanma

Nauru

Nepāla



Jaunzēlande
Niue
Pakistāna
Palau
Papua–Jaungvineja
Filipīnas
Samoa
Singapūra
Zālamana Salas
Dienvīdkoreja
Šrilanka
Taivāna ²
Tadžikistāna
Taizeme
Austrumtimora
Tonga
Turkmenistāna
Tuvalu
Uzbekistāna



² Šo nosaukumu nevajadzētu interpretēt kā tādu, kas atspoguļo Eiropas Savienības oficiālo nostāju attiecībā uz Taivānas juridisko statusu.

Vanuatu

Vjetnama

I.E pielikums. Ziemeļamerika, Dienvidamerika un Karību jūras reģions

Antigva un Barbuda

Argentīna

Bahamu salas

Barbadosa

Beliza

Bolīvija

Brazīlija

Kanāda

Čīle

Kolumbija

Kostarika

Kuba

Dominika

Dominikānas Republika

Ekvadora

Salvadora

Grenāda

Gvatemala

Gajāna

Haiti

Hondurasa

Jamaika

Meksika

Nikaragva

Panama

Paragvaja

Peru

Sentkitsa un Nevisa

Sentlūsija

Sentvinsenta un Grenādīnas

Surinama

Trinidāda un Tobāgo

Amerikas Savienotās Valstis

Urugvaja

Venecuēla



II PIELIKUMS

Konkrētie mērķi

II.A pielikums. Eiropa

- 1) [...] **Valstu, kas pievienojas, atbalstīšana atbilstoši to statusam.** Kandidātvalstu un potenciālo kandidāšu **atbalstīšana to sagatavošanā turpmākajai integrācijai ES, tādējādi atzīstot paplašināšanās procesa nozīmi.**[...]
 - a) atbalstīt **uz nopelniem balstītu** paplašināšanās procesu, paātrinot pieskaņošanas Savienības vērtībām, tiesību aktiem, noteikumiem, standartiem, politikai un praksei (*acquis*), ko panāk, pieņemot un īstenojot reformas nolūkā valstij nākotnē kļūt par Savienības dalībvalsti, un izmantojot pakāpeniskas integrācijas procesu;
 - b) stiprināt paplašināšanās procesa pamatprincipus atbilstīgi paplašināšanās politikas satvaram, ietverot demokrātiju, tiesiskumu, **cilvēktiesības un pamatbrīvības**, ekonomiskos kritērijus, valsts pārvaldes reformu, neatkarīgu un efektīvu tiesu sistēmu[...], publisko iepirkumu, statistiku un finanšu kontroli, taisnīgumu, brīvību un drošību;
 - c) atbalstīt cīņu pret organizēto noziedzību, efektīvi [...] **stiprināt** migrācijas pārvaldību, **novērst un** apkarot neatbilstīgu migrāciju, **cīnīties pret migrantu kontrabandu un cilvēku tirdzniecību**, atbalstīt vīzu politikas saskaņošanu, kā arī efektīvu robežu pārvaldību un attiecīgā gadījumā sagatavoties, lai valsts pievienotos Šengenas zonai;
 - d) veicināt reģionālo ekonomisko integrāciju un pakāpenisku integrāciju Savienības vienotajā tirgū, tādējādi uzlabojot kaimiņattiecības, pozitīvi novērtējot integrāciju ar Savienību un samazinot [...] **partneru** un Savienības stratēģiskās atkarības;

- e) paātrināt kandidātvalstu un potenciālo kandidāšu sociālekonomisko un regulatīvo konvergenci ar Savienību un to pāreju uz ekonomiku, kas spēj izturēt Savienības vienotā tirgus konkurences spiedienu, jo īpaši, izmantojot tirdzniecības un investīciju plūsmu palielināšanu un noturīgas [...], ilgtspējīgas **un drošas** vērtības ķēdes, kas nodrošina pienācīgas darbvietas, un pāreju uz **ilgtspējīgu** digitālu un **mākslīgā intelekta (MI)**[...] ekonomiku;
- f) paātrināt **valstu, kas pievienojas**, kandidātvalstu un potenciālo kandidāšu pielāgošanos Savienības klimata un vides standartiem un atbalstīt to īstenošanu;
- g) stiprināt valsts pārvaldes efektivitāti, vietējo spēju veidošanu un ieguldījumus administratīvajā personālā [...] **valstīs, kas pievienojas, kandidātvalstīs un potenciālajās kandidātēs. Atbalstīt** pārredzamību, pārskatatbildību, strukturālās reformas un labu pārvaldību visos līmeņos, tai skaitā novēršot **un apkarojot** korupciju un [...] **stiprinot** publisko iestāžu un pilsoniskās sabiedrības dalībnieku iesaisti. Uzlabot valstu kontroles sistēmas saistībā ar pievienošanos, tai skaitā saistībā ar to uzraudzības un izmeklēšanas pilnvarām attiecībā uz publisko līdzekļu sadali un piekļuvi tiem, kā arī uz publisko finanšu pārvaldības, publiskā iepirkuma un valsts atbalsta kontroles jomu;
- h) atbalstīt teritoriālo kohēziju, pārrobežu sadarbību pāri sauszemes un jūras robežām, pievēršot uzmanību transporta savienojumiem Eiropas transporta tīklā, kas tiek paplašināti, lai ietvertu kaimiņvalstis, kā noteikts *TEN-T* regulā (Regula (ES) 2024/1679), **un papildinot attiecīgos transporta tīklus citos reģionos**, kā arī atbalstīt lauksaimniecību un lauku attīstību;
- i) īstenot virzību uz **valstu, kas pievienojas**, kandidātvalstu un potenciālo kandidāšu pilnīgu pieskaņošanos Savienības kopējai ārpolitikai un drošības politikai, tai skaitā Savienības ierobežojošajiem pasākumiem;

- j) uzlabot stratēģiskās komunikācijas spējas, tai skaitā nodrošināt sabiedrības atbalstu un izpratni par Savienības vērtībām un potenciālās dalības Savienībā priekšrocībām un pienākumiem, vienlaikus vēršoties pret ārvalstu īstenotu informācijas manipulāciju un iejaukšanos, kā arī dezinformāciju[...].
- 2) Veidot savstarpēji izdevīgas partnerības ar Savienības partneriem, tai skaitā kandidātvalstīm un potenciālajām kandidatēm, dodot ieguldījumu Savienības stratēģiskajās interesēs un veicinot Savienības vērtības un veidojot mierpilnu, stabilu, spēcīgu un vienotu Eiropu:
- a) veicināt spēcīgāku partnerību starp Savienību un Eiropas partnervalstīm, kā arī partnervalstu starpā;
- b) atbalstīt asociācijas nolīgumu vai citu spēkā esošu un turpmāku nolīgumu īstenošanu, lai atbalstītu visaptverošu partnerību noslēgšanu un īstenošanu, tai skaitā sniedzot finansiālu atbalstu atkarībā no rezultātu sasniegšanas, kas izklāstīti attiecīgajos uz sniegumu balstītajos plānos;
- c) **stiprināt demokrātiju, veicināt demokrātisko noturību un** stiprināt tiesiskumu, tai skaitā korupcijas apkarošanu un novēršanu[...]. **stiprināt** cilvēktiesību un pamatbrīvību ievērošanu [...] **un minoritāšu aizsardzību, kā arī stiprināt starptautisko tiesību, tostarp [...] starptautisko cilvēktiesību [...]normu un starptautisko humanitāro tiesību, ievērošanu.** Veicināt tiesu iestāžu sadarbību, bērnu tiesības un personu ar invaliditāti tiesības un piekļūstamību, stiprināt noziegumos cietušo tiesības un sekmēt [...]politisko stabilitāti;

- ca) **apkarot visu veidu diskrimināciju un veicināt dzimumu līdztiesību, sieviešu un meiteņu tiesības un pilnvērtīgu iespēju nodrošināšanu sievietēm un meitenēm, kā arī novērst un apkarot visu veidu seksuālu un ar dzimumu saistītu vardarbību, tostarp saistībā ar bruņotiem konfliktiem, atbalstot visu personu pilnīgu kontroli pār seksuālo un reproduktīvo veselību un ar to saistītajām tiesībām saskaņā ar 9. panta 6. punktu;**
- d) **veicināt labas kaimiņattiecības, izlīgumu un strīdu izšķiršanu, kā arī veicināt mieru, stabilitāti un drošību, tostarp jūras drošību, atbilstoši starptautiskajām tiesībām, tai skaitā ANO Jūras tiesību konvencijai;**
- e) **sagatavoties krīzēm, jauna veida krīzēm un pēckrīzes situācijām un efektīvi reaģēt uz tām; atbalstīt [...]miera veidošanu, mediāciju, stabilitāti un konfliktu novēršanu, veicināt sieviešu pilnīgu, vienlīdzīgu un jēgpilnu līdzdalību visos miera procesus, konfliktu novēršanas un pēckonfliktu rekonstrukcijas līmeņos, šajā sakarā īstenojot programmu sieviešu, miera un drošības jomā;**
- f) **vairojot stabilitāti un drošību; pastiprināt sadarbību ar tiesu un tiesībsardzības iestādēm un finanšu ziņu vākšanas vienībām [...] transnacionālās organizētās noziedzības, terorisma un organizētās noziedzības finansēšanas un nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas novēršanas, cīņas pret terorismu, radikalizācijas un vardarbīga ekstrēmisma, kiberdraudu, cīņas pret nesodāmību un korupcijas novēršanas jomā;**
- g) **veicināt reģionālo ekonomisko sadarbību un attiecīgā gadījumā pozitīvi novērtēt integrāciju ar Savienību un mazināt Savienības un partnervalstu stratēģisko atkarību, tai skaitā ilgtspējīgas enerģijas, transporta maršrutu, kritisko izejvielu un resursu jomā, un veicināt veselības drošību;**

- h) atbalstīt ilgtspējīgu un iekļaujošu izaugsmi, privātā sektora iesaisti, **tostarp MVU iesaisti**, tirdzniecību, **publisko un privāto** [...] investīciju **mobilizēšanu** būtiskajā infrastruktūrā, kā arī pētniecībā un inovācijā; īstenot virzību uz digitālo pārkārtošanos, lai pavērtu sociālās un ekonomiskās iespējas gan privātajā, gan publiskajā sektorā; veicināt prasmju attīstību un pienācīgas kvalitātes darbvietas;
- i) veicināt sociālo, **izglītības** un kultūras pārrobežu iekļaušanu, saglabājot un popularizējot kultūras un dabas mantojumu, piedāvāt atbalstu kultūras un radošajām nozarēm un industrijām, kā arī sportam;
- j) veicināt Savienības vienotās valūtas izmantošanu tirdzniecībā, finanšu pakalpojumiem un investīcijām reģionā un attiecībā uz Savienību;
- k) sniegt ieguldījumu partnervalstu noturībā, atbalstot un stiprinot darbības, ar kurām pievēršas humānās palīdzības, attīstības un miera saiknei, **pretmīnu pasākumiem**, nestabilitātes problēmām, kā arī pievēršas rekonstrukcijas vajadzībām un [...] **makroekonomikas stabilitātei**;
- l) atbalstīt Savienības konkurētspēju un elastīgi reaģēt uz ekonomikas problēmām un iespējām;
- m) attīstīt digitālo ekonomiku un sabiedrību, [...] **pilnībā ievērojot cilvēktiesības un pamatbrīvības. Īpašu uzmanību** [...] pievērst drošas un uzticamas, **cilvēkcentrētas** digitālās infrastruktūras izvēršanas atbalstam, datu un MI ekonomikas attīstīšanai, atbalstot MI fabriku izveidi un veidojot **cilvēkcentrētu** MI, lai nodrošinātu demokrātisko vērtību saglabāšanu un kultūras daudzveidības aizsargāšanu, veicināt attiecīgas digitālās publiskās infrastruktūras un e-pārvaldības risinājumus, piemēram, privātuma saglabājošus digitālās identitātes satvarus, stiprināt kiberdrošību un kiberaizsardzības spējas;

- n) sekmēt **ilgtspējīgu** enerģētikas pārkārtošanu un veicināt **ilgtspējīgu** enerģētisko drošību; veikt investīcijas energosavienojamībā un atjaunojamos energoresursos; veicināt tīras **un ilgtspējīgas** enerģijas avotu izmantošanu rūpniecībā un transportā; veicināt Savienības vērtības ķēdes integrāciju;
- o) stiprināt vides aizsardzību, **tostarp cīņu pret piesārņojumu**, palielināt noturību pret klimata pārmaiņām, paātrināt pāreju uz [...] **klimatneitralitāti**, pozitīvu biodaudzveidību **un** iekļaujošu, ilgtspējīgu zaļo, zilo un aprites ekonomiku, stiprināt cīņu pret noziegumiem pret vidi, **tostarp jūrā**;
- p) stiprināt ekonomisko un sociālo attīstību un iekļaušanu, īpašu uzmanību pievēršot sievietēm, bērniem [...], jauniešiem **un personām ar invaliditāti**, tai skaitā novēršot intelektuālā darbaspēka emigrāciju, atbalstot neaizsargātas kopienas, veicinot līdztiesību, kultūras iekļaušanu, kvalitatīvu izglītību, **tostarp visaptverošu dzimumaudzināšanu**, apmācību, pārkvalifikāciju un prasmju pilnveidi, un atbalstot nodarbinātības politiku, darba tiesības, **starptautiskos darba standartus, tostarp SDO darba pamatstandartus, un starptautiskos vides standartus, kā arī uzņēmējdarbības un cilvēktiesību principus** un efektīvas sociālās aizsardzības sistēmas;
- q) stiprināt partnerības jautājumos par labi pārvaldītu un drošu migrāciju un mobilitāti, **atbalstīt visaptverošu pieeju likumīgai migrācijai un mobilitātei un to īstenošanu un pievērsties neatbilstīgai migrācijai, tostarp**, izmantojot strukturētu apspriešanu [...]. Attiecīgā gadījumā un pastāvot apstākļiem, kas vajadzīgi, lai īstenotu labi pārvaldītu un drošu mobilitāti, attīstīt un atbalstīt spēkā esošo bezvīzu režīmu īstenošanu, dialogus par vīzu režīma liberalizāciju un divpusējus vai reģionālus nolīgumus un kārtību ar partnervalstīm. **Veicināt sadarbību attiecībā uz migrantu drošu, cieņpilnu, ilgtspējīgu un efektīvu atgriešanu, atpakaļuzņemšanu un reintegrāciju, kā arī bēgļu un uzņēmējkopienu pastāvīgu piekļuvi aizsardzībai un atbalstam valstīs, kas uzņem ievērojamu skaitu bēgļu;**

- r) veicināt cilvēku savstarpējo partnerību izveidi, pamatojoties uz kopīgām interesēm, un veicināt sadarbību izglītības, kultūras, sporta, pētniecības un inovācijas jomā, kā arī savstarpēji izdevīgu cilvēku mobilitāti;
- s) **sadarboties ar pilsonisko sabiedrību un nodrošināt tai pilnvērtīgas iespējas, veicināt tās jēgpilnu ieguldījumu demokrātiskā pārvaldībā un ilgtspējīgā attīstībā un stiprināt tās spēju reformu īstenošanas uzraudzībā, atbalstīt pilsoniskās sabiedrības organizācijām labvēlīgas vides radīšanu, veicināt un stiprināt brīvu un neatkarīgu plašsaziņas līdzekļu plurālismu, neatkarību un profesionalitāti, atvieglot piekļuvi uzticamai informācijai, kā arī uzlabot digitālo un medijpratību;**
- t) palīdzēt mazināt problēmas, ko rada Krievijas agresijas karš pret Ukrainu un **visimēģinājumi destabilizēt partnervalstis, apkarot pret partnervalstu suverenitāti, demokrātiskajiem procesiem un iestādēm, kā arī pret Savienību un tās vērtībām vērstu dezinformāciju, hibrīddraudus un kiberdraudus, un ārvalstu, jo īpaši Krievijas, īstenotu informācijas manipulāciju un iejaukšanos;**
- u) stiprināt apzināšanos, izpratni un uztveri par Eiropas Savienību partnervalstīs, izmantojot stratēģisku komunikāciju[...];
- v) **mobilizēt privāto finansējumu ilgtspējīgai attīstībai, klimatiskās pārkārtošanās procesam un enerģētikas pārkārtošanai, tostarp, attīstot un palielinot inovatīvu finansējumu;**
- w) **atbalstīt iniciatīvas saskaņā ar ES stratēģisko pieeju Melnās jūras reģionam, kā arī Austrumu partnerību.**
- 3) Atbalstīt Ukrainu, ņemot vērā Krievijas agresijas kara sekas:
- a) palīdzēt saglabāt Ukrainas makrofinansiālo stabilitāti un mazināt tai ārējā un iekšējā finansējuma ierobežojumus, lai [...] **atbalstītu** pastāvīgu Ukrainas valsts darbību;

- b) atbalstīt Ukrainas **reformēšanu**, atvaseļošanu, rekonstrukciju un modernizāciju saskaņā ar tās pievienošanās ceļu, pievērsties sociālajām, ekonomiskajām, drošības un vidiskajām sekām, ko rada Krievijas agresijas karš Ukrainā, un palīdzot **stiprināt demokrātijas institūcijas un** atjaunot vitāli svarīgu infrastruktūru, ietverot **ilgtspējīgas enerģētikas, pretmīnu pasākumu**, transporta, **sociālo** un digitālo infrastruktūru, tādējādi veicinot sociālo kohēziju, noturību un brīvas, kultūras ziņā dinamiskas Ukrainas sabiedrības atvaseļošanu pēc kara, tai skaitā atbalstot kultūru un kultūras mantojumu un radot sociālos un ekonomiskos apstākļus, lai iekšzemē pārvietotās personas un personas, kurām ir pagaidu aizsardzība, varētu **brīvprātīgi** atgriezties Ukrainā, tiklīdz apstākļi to ļaus[...], un reintegrēt kara veterānus[...];
- c) atbalstīt pārskatatbildības centienus saistībā ar Krievijas agresijas karu, tai skaitā palīdzību Ukrainā un pret Ukrainu pastrādāto starptautisko noziegumu izmeklēšanā un vainīgo saukšanā pie atbildības par tiem, jo īpaši saistībā ar agresijas noziegumiem, un tiesiskuma un pārskatatbildības mehānismiem pārejas posmā, tai skaitā **Starptautisko Prasību komisiju Ukrainai un Īpašo tribunālu agresijas noziegumam pret Ukrainu**.

II.B pielikums. Tuvie Austrumi, Ziemeļāfrika un Persijas līcis

- 1) Stratēģisko partnerību stiprināšana reģionālajā un valstu līmenī:
- a) padziļināt partnerības ar Tuvajiem Austrumiem, Ziemeļāfriku un Persijas līča reģionu, izmantojot stingrākas politiskās apņemšanās, lai Vidusjūras reģionā izveidotu kopēju miera, labklājības un stabilitātes telpu;
- b) attīstīt savstarpēji izdevīgas un pielāgotas partnerības, tai skaitā izmantojot oficiālus divpusējus nolīgumus un veidojot divpusējus un reģionālus dialogus **un satvarus**, pamatojoties uz Savienības ietekmi un vietējo atbildību, veicinot Savienības stratēģiskās intereses un Savienības vērtības;

- c) atbalstīt asociācijas nolīgumu vai citu spēkā esošu un turpmāku nolīgumu un dokumentu, par kuriem panākta kopīga vienošanās ar dienvidu kaimiņreģiona valstīm, kas uzskaitītas I pielikumā, īstenošanu;
- d) stiprināt apzināšanos, izpratni un uztveri par Eiropas Savienību partnervalstīs, izmantojot stratēģisku komunikāciju[...];
- e) **atbalstīt Vidusjūras reģiona pakta un citu reģionam svarīgu stratēģiju īstenošanu.**
- 2) Drošības, miera, noturības, **konfliktu novēršanas**, rekonstrukcijas un sagatavotības stiprināšana:
- a) atbalstīt un veicināt mieru, stabilitāti, drošību, reaģētspēju krīzes situācijās, konfliktu novēršanu, stabilizāciju, mediāciju, politiskas pārkārtošanas un izlīguma centienus;
- b) atbalstīt vajadzības, kas saistītas ar sociālekonomisko atveseļošanu, rehabilitāciju un pēckonfliktu rekonstrukciju **un kultūru dialogu**;
- c) sniegt ieguldījumu partnervalstu noturībā, atbalstot un stiprinot darbības, ar kurām pievēršas humānās palīdzības, attīstības un miera saiknei, **pretmīnu pasākumiem**, nestabilitātes problēmām, kā arī pievēršas rekonstrukcijas vajadzībām un [...] **makroekonomikas stabilitātei**;
- d) atbalstīt drošību kopīgu interešu jomās, piemēram, tādās kā veselības[...], jūras **un kritiskās infrastruktūras** drošība, cīņa pret organizēto noziedzību, cīņa pret terorismu, kā arī **atbalsts** kiberspēju veidošanai;
- e) stiprināt sadarbību terorisma un organizētās noziedzības finansēšanas un nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas novēršanas jomā, tiesu iestāžu sadarbību, **tiesībaizsardzību un** cīņu pret **terorismu**, radikalizāciju[...], vardarbīgu ekstrēmismu, hibrīddraudiem un kiberdraudiem, [...] nesodāmību, korupciju [...] **un** organizēto noziedzību[...];

- f) palīdzēt novērst Savienības ierobežojošo pasākumu apiešanu[...];
- g) **veicināt sieviešu pilnīgu, vienlīdzīgu un jēgpilnu līdzdalību visos miera procesus, konfliktu novēršanas un pēckonfliktu rekonstrukcijas līmeņos, šajā sakarā īstenojot programmu sieviešu, miera un drošības jomā.**
- 3) Demokrātijas, tiesiskuma, cilvēktiesību, **dzimumu līdztiesības**, labas pārvaldības, cilvēces attīstības un tiešu personisku attiecību veicināšana un aizsardzība:
- a) stiprināt publiskās iestādes un ekonomikas/demokrātiskās pārvaldības sistēmas, tai skaitā korupcijas un ārvalstu iejaukšanās apkarošanas pārraudzību, izpildi un novēršanu; atbalstīt publisko finanšu efektivitāti, pārredzamību un pārskatatbildību;
- b) **sadarboties ar pilsonisko sabiedrību un veicināt tās jēgpilnu ieguldījumu demokrātiskā pārvaldībā, tostarp ar parlamentārās asamblejas starpniecību, un ilgtspējīgā attīstībā;** aizsargāt pilsoniskās sabiedrības, pilsonisko un nevalstisko dalībnieku un neatkarīgo plašsaziņas līdzekļu telpu **un atvieglot piekļuvi uzticamai informācijai;** atbalstīt **demokrātisko noturību, tostarp cīņu pret ārvalstu īstenotu informācijas manipulāciju un iejaukšanos un pret dezinformāciju,** atbalstīt vietējās un reģionālās spējas cilvēktiesību aizsardzības jomā, ietverot valsts cilvēktiesību iestādes;
- ba) **aizsargāt un veicināt cilvēktiesības. Stiprināt starptautisko tiesību, tostarp starptautisko cilvēktiesību un starptautisko humanitāro tiesību, ievērošanu, īpašu uzmanību pievēršot visneaizsargātākajās situācijās esošo grupu aizsardzībai;**
- c) aizsargāt un veicināt [...]dzimumu līdztiesību, [...] **bērnu tiesības, personu ar invaliditāti tiesības, apkarot visu veidu seksuālu un ar dzimumu saistītu vardarbību** un cīnīties pret bērnu darbu un jebkāda veida diskrimināciju; **atbalstīt un aizsargāt visu personu pilnīgu kontroli pār seksuālo un reproduktīvo veselību un ar to saistītajām tiesībām saskaņā ar 9. panta 6. punktu;**

- d) uzlabot izglītības, veselības aprūpes un **vienlīdzīgas** piekļuves veselības produktiem, **veselības pakalpojumiem** un sociālās aizsardzības sistēmām kvalitāti un atbilstību; veicināt vispārēju veselības apdrošināšanu;
- e) veicināt cilvēku savstarpējo partnerību izveidi, **tostarp ar vietējo iestāžu un pilsoniskās sabiedrības organizāciju starpniecību**, pamatojoties uz kopīgām interesēm, un stiprināt prasmju attīstību, sadarbojoties izglītības, jaunatnes, **kultūras**, pētniecības un inovācijas jomā;
- f) nodrošināt pilnvērtīgas iespējas jauniešiem, radīt pienācīgas kvalitātes darbvietas, **atbalstīt starptautiskos darba standartus, tostarp SDO darba pamatstandartus, un starptautiskos vides standartus, kā arī uzņēmējdarbības un cilvēktiesību principus**, atbalstīt kopējas mācīšanās telpas izveidi, prasmju savienošanu, profesionālo izglītību un apmācību, **visaptverošu dzimumaudzināšanu**, augstāko izglītību, pētniecību un inovāciju;
- g) veicināt savstarpēju sapratni ar kultūras, plašsaziņas līdzekļu, sporta un tūrisma palīdzību;
- h) veicināt kultūras un kultūru dialoga nozīmi, kultūru daudzveidību visās tās izpausmēs, mobilitāti un sadarbības stiprināšanu kultūras mantojuma aizsardzības, saglabāšanas un uzlabošanas jomā.
- 4) Atbalsts iekļaujošai un ilgtspējīgai izaugsmei, tirdzniecībai un investīcijām būtiskajā **ilgtspējīgā** infrastruktūrā, **tostarp, izmantojot privātā sektora investīcijas:**
- a) atbalstīt Savienības tirdzniecības politiku[...], tirdzniecības un ieguldījumu nolīgumus un to īstenošanu **un reģiona iekšējo tirdzniecību**;
- b) radīt apstākļus ES uzņēmumu dalībai reģionālajos tirgos, likvidējot šķēršļus un mazinot risku, atbalstot regulatīvās izmaiņas;
- c) veicināt uzņēmējdarbības un investīciju iespējas, **jo īpaši**[...] Eiropas Savienības uzņēmumiem[...], privātā sektora attīstību, **tostarp MVU attīstību**, regulējuma konvergenci ar Savienības standartiem, ekonomisko integrāciju, kā arī ilgtspējīgas vietējās un reģionālās vērtības ķēdes **drošību** un dažādošanu;

- d) uzlabot reģiona kritiski svarīgo izejvielu un resursu ražošanas un eksporta jaudu, **būtisku uzmanību pievēršot ilgtspējai, vietējās vērtības pievienošanai un piegādes drošībai;**
- e) īstenot virzību uz digitālo pārkārtošanos, lai pavērtu sociālās un ekonomiskās iespējas gan privātajā, gan publiskajā sektorā. Drošas un uzticamas **cilvēkcentrētas** digitālās infrastruktūras veicināšana, lai atbalstītu būtisko ekonomikas un kritiski svarīgo nozaru turpmāko attīstību. Attīstīt datu un MI ekonomiku, tai skaitā, atbalstot **cilvēkcentrētas** MI inovācijas ekosistēmas. Atbalstīt darbības, kuru mērķis ir novērst digitālo plaisu un nodrošināt piekļūstamus, cenas ziņā pieejamus, iekļaujošus un drošus digitālās savienojamības risinājumus[...];
- f) veicināt Savienības vienotās valūtas izmantošanu tirdzniecībā, finanšu pakalpojumiem un investīcijām reģionā un attiecībā uz Savienību;
- g) stiprināt ilgtspējīga autotransporta, **gaisa** un jūras transporta un ostu izmantošanu; veicināt viedu un ilgtspējīgu mobilitāti, atbalstot ilgtspējīgu transporta degvielu izmantošanu;
- h) sekmēt **ilgtspējīgu** enerģētikas pārkārtošanu un veicināt **ilgtspējīgu** enerģētisko drošību; veikt investīcijas energosavienojamībā un atjaunojamos energoresursos; veicināt Savienības vērtības ķēdes integrāciju ar partnervalstu noturīgām tīro tehnoloģiju rūpniecības ķēdēm;
- i) atbalstīt Savienības konkurētspēju un stabilitāti un elastīgi reaģēt uz ekonomikas problēmām un iespējām[...];
- j) **mobilizēt privāto finansējumu ilgtspējīgai attīstībai, klimatiskās pārkārtošanās procesam un enerģētikas pārkārtošanai, tostarp, attīstot un palielinot inovatīvu finansējumu.**
- 5) Veselīgu ekosistēmu veicināšana, **biodaudzveidības zuduma tendences apvēršana** un klimata pārmaiņu novēršana **ar mazināšanas un pielāgošanās pasākumu palīdzību**
- a) Uzlabot pielāgošanos klimata pārmaiņām un to mazināšanas spēju; palīdzēt veicināt klimatnoturīgas investīcijas;

- b) attīstīt ilgtspējīgu zaļo un zilo ekonomiku; atbalstīt **taisnīgu** pāreju uz mazemisiju, resursefektīviem un aprites ekonomikas modeļiem un veicināt ilgtspējīgas ražošanas un vērtības ķēžu attīstību, atbalstot zaļos [...]projektus;
- c) nodrošināt vides un biodaudzveidības aizsardzību[...], saglabāšanu **un noturību** un ekosistēmu, tai skaitā ūdens sistēmu, zemes, mežu un okeāna atjaunošanos un ilgtspējīgu pārvaldību. Veicināt cīņu pret piesārņojumu, **tostarp jūrā**, sekmēt biodaudzveidības saglabāšanu, ilgtspējīgu zivsaimniecību, **ilgtspējīgu akvakultūru** un pāreju uz ilgtspējīgām pārtikas **un uztura** sistēmām, galveno uzmanību pievēršot pieejai attiecībā uz ūdens, enerģijas, pārtikas un ekosistēmu saikni. Veicināt dabā balstītus risinājumus, jo īpaši ilgtspējīgai infrastruktūrai un zaļo un viedo pilsētu attīstībai.
- 6) Sadarbības uzlabošana visos migrācijas, mobilitātes un piespiedu pārvietošanas aspektos
- a) uzlabot sadarbību visos migrācijas un piespiedu pārvietošanas aspektos, ietverot ES aģentūru izmantošanu; stiprināt vietējās un starptautiskās partnerības migrācijas un piespiedu pārvietošanas jomā galvenajos migrācijas ceļos;
- b) stiprināt visus migrācijas **pārvaldības** un patvēruma lietu pārvaldības aspektus; uzlabot robežu pārvaldību, tai skaitā ceļošanas dokumentu un vīzu sistēmu kvalitāti; [...]cīnīties pret **migrantu** kontrabandu[...] un cilvēku tirdzniecību un veicināt sadarbību migrantu drošas, cieņpilnas[...], ilgtspējīgas **un efektīvas** atgriešanas, atpakaļuzņemšanas un reintegrācijas jomā, kā arī [...]novērst neatbilstīgu migrāciju un piespiedu pārvietošanu **un partnerībā ar attiecīgajām valstīm pievērsties to pamatcēloņiem**;
- c) atbalstīt visaptverošu pieeju likumīgai migrācijai un mobilitātei un to īstenošanu, tai skaitā izmantojot savstarpēji izdevīgas talantu partnerības un apmaiņu, ievērojot dalībvalstu kompetences;

- d) veicināt starptautiskās aizsardzības nodrošināšanu, tai skaitā piekļuvi **brīvprātīgai** pārmitināšanai un papildu ceļiem, un atbalstu bēgļiem, migrantiem, iekšzemē pārvietotām personām, uzņēmējkopienām un valstīm, kas uzņem ievērojamu skaitu bēgļu vai pārvietoto iedzīvotāju.

II.C pielikums. Subsahāras Āfrika

-1) **Cilvēces attīstības un dzimumu līdztiesības veicināšana**

- a) **atbalstīt labāku, iekļaujošu un vienlīdzīgu piekļuvi izglītībai, veselības aprūpes pakalpojumiem un veselības produktiem, tostarp seksuālās un reproduktīvās veselības pakalpojumiem un visaptverošai dzimumaudzināšanai, un uzlabot to kvalitāti, kā arī atbalstīt veselības drošību, pārtikas un uztura nodrošinājumu un veicināt piekļuvi klimatnoturīgiem un drošiem ūdensapgādes, sanitārijas un atkritumu apsaimniekošanas pakalpojumiem;**
- b) **veicināt sociālo iekļaušanu, sociālo aizsardzību, vispārēju veselības apdrošināšanu un cīņu pret nevienlīdzību, īpašu uzmanību pievēršot visneaizsargātākajās situācijās esošajām grupām;**
- c) **veicināt dzimumu līdztiesību, sieviešu un meiteņu tiesības un pilnvērtīgu iespēju nodrošināšanu sievietēm un meitenēm, novērst un apkarot visu veidu seksuālu un ar dzimumu saistītu vardarbību, aizsargāt personu ar invaliditāti, jauniešu un bērnu tiesības un apkarot bērnu darbu; atbalstīt visu personu pilnīgu kontroli pār seksuālo un reproduktīvo veselību un ar to saistītajām tiesībām saskaņā ar 9. panta 6. punktu;**
- d) **sniegt ieguldījumu partnervalstu noturībā, atbalstot un stiprinot darbības, ar kurām pievēršas humānās palīdzības, attīstības un miera saiknei, nestabilitātes problēmām, kā arī pievēršas rekonstrukcijas vajadzībām un makroekonomikas stabilitātei.**

- 1) Atbalsts iekļaujošai un ilgtspējīgai izaugsmei, **privātā sektora iesaistei**, savienojamības, tirdzniecības, [...]pienācīgas kvalitātes darbvietu **un investīciju būtiskā ilgtspējīgā infrastruktūrā** veicināšana:
- a) atbalstīt ilgtspējīgu, drošu, aizsargātu un noturīgu infrastruktūru un savienojamību, tai skaitā stiprināt ilgtspējīgu un drošu autoceļu, dzelzceļa, gaisa un jūras transportu un veicināt viedu, iekļaujošu un ilgtspējīgu mobilitāti un ilgtspējīgu transporta degvielu izmantošanu;
 - b) stiprināt digitālo un kosmosa ekonomiku, atbalstīt darbības digitālās plaisas novēršanai, attīstīt drošu un uzticamu digitālo infrastruktūru, veicināt cilvēkcentrētu digitālo pārvaldību, tai skaitā izstrādāt modernas datu pārvaldības un aizsardzības sistēmas drošām datu plūsmām, attīstīt datu un MI ekonomiku, tai skaitā atbalstot MI inovācijas ekosistēmas; atbalstīt kiberspēju veidošanu;
 - c) sekmēt **ilgtspējīgu** enerģētikas pārkārtošanu un veicināt **ilgtspējīgu** enerģētisko drošību; veikt investīcijas energosavienojamībā un atjaunojamos energoresursos; veicināt tīras enerģijas avotu izmantošanu rūpniecībā un transportā; veicināt piekļuvi enerģijai un energoefektivitāti;
 - d) veicināt tirdzniecības, uzņēmējdarbības un investīciju iespējas, **jo īpaši**[...] Eiropas Savienības uzņēmumiem[...], privātā sektora attīstību, **tostarp MVU attīstību**, regulējuma konvergenci ar Savienības standartiem, ekonomisko integrāciju, piegādes ķēžu dažādošanu **un drošību** un ilgtspējīgu vietējo un reģionālo vērtības ķēžu attīstību;
 - e) atbalstīt Savienības tirdzniecības politiku un tirdzniecības nolīgumus un to īstenošanu;
 - f) uzlabot reģiona spēju ilgtspējīgi ražot un eksportēt kritiski svarīgas izejvielas un resursus, **būtisku uzmanību pievēršot ilgtspējai, vietējās vērtības pievienošanai un piegādes drošībai**;

- g) [...]uzlabot **makroekonomisko un** uzņēmējdarbības vidi, lai piesaistītu investīcijas un veicinātu pienācīgas kvalitātes darbvietu radīšanu;
- h) sekmēt prasmju attīstību un pienācīgas kvalitātes darbvietas, kā arī pētniecību un inovāciju; **pastiprināt zinātnisko sadarbību, atbalstīt starptautiskos darba standartus, tostarp SDO darba pamatstandartus, un starptautiskos vides standartus, kā arī uzņēmējdarbības un cilvēktiesību principus;**
- i) atbalstīt Savienības konkurētspēju un elastīgi reaģēt uz ekonomikas problēmām un iespējām;
- j) veicināt Savienības vienotās valūtas izmantošanu tirdzniecībai, finanšu pakalpojumiem un investīcijām reģionā un attiecībā uz Savienību[...];
- k) **mobilizēt privāto finansējumu ilgtspējīgai attīstībai, klimatiskās pārkārtošanās procesam un enerģētikas pārkārtošanai, tostarp, attīstot un palielinot inovatīvu finansējumu.**

2) [...]

- a) [...]
- b) [...]
- c) [...]
- d) [...]

- 3) **[...]Cīņa pret klimata pārmaiņām un pielāgošanās tām, vides un biodaudzveidības aizsardzība:**
- a) **[...]atbalstīt klimata pārmaiņu mazināšanu un pielāgošanos tām, sagatavotību katastrofām, riska mazināšanu un sociālo noturību, īpašu uzmanību pievēršot visneaizsargātākajām valstīm, piemēram, vismazāk attīstītajām valstīm un mazo salu jaunattīstības valstīm;**
 - b) **[...]veicināt [...] piesārņojuma novēršanu un samazināšanu, tostarp jūrā, un nodrošināt vides un biodaudzveidības aizsardzību un saglabāšanu, biodaudzveidības zuduma tendences apvēršanu, kā arī ekosistēmu, tai skaitā ūdens sistēmu, zemes, mežu un okeāna, atjaunošanos un ilgtspējīgu pārvaldību;**
 - c) **[...]veicināt [...]dabā balstītus risinājumus ilgtspējīgai infrastruktūrai un pilsētām, ilgtspējīgai zaļajai, zilajai un aprites ekonomikai, tai skaitā bioekonomikai[...];**
 - d) **atbalstīt [...]ilgtspējīgu un noturīgu lauksaimniecību un pārtikas sistēmas, tai skaitā [...]agroekoloģiju un agromežsaimniecību, ilgtspējīgu zivsaimniecību un ilgtspējīgu akvakultūru.**

- 4) [...]Sadarbības uzlabošana visos migrācijas, mobilitātes un piespiedu pārvietošanas aspektos:
- a) [...]novērst neatbilstīgu migrāciju un piespiedu pārvietošanu un pievērsties to pamatcēloņiem;
 - b) stiprināt migrācijas pārvaldību un vadību, uzlabot robežu pārvaldību, ceļošanas dokumentu un vīzu sistēmu kvalitāti, cīnīties pret migrantu kontrabandu un cilvēku tirdzniecību un veicināt [...]sadarbību attiecībā uz neatbilstīgu migrantu drošu, cieņpilnu, ilgtspējīgu un efektīvu atgriešanu, atpakaļuzņemšanu un reintegrāciju;
 - c) atbalstīt un veicināt [...]likumīgu migrācijas un mobilitātes kanālu izmantošanu un veicināt diasporu ieguldījumu izcelsmes valstu attīstībā;
 - d) [...]atbalstīt [...]patvēruma meklētājus, bēgļus, iekšzemē pārvietotas personas un bezvalstniekus, jo īpaši visneaizsargātākos migrantus, tai skaitā bērnus, kā arī [...]viņu uzņēmējkopienas, un veicināt viņu piekļuvi aizsardzībai un ilgtspējīgiem risinājumiem, tai skaitā brīvprātīgai repatriācijai, vietējai integrācijai, un piekļuvi brīvprātīgai pārmitināšanai, kā arī papildu ceļiem.

- 5) Demokrātijas, tiesiskuma, cilvēktiesību un labas pārvaldības veicināšana un aizsardzība:
- a) aizsargāt un veicināt cilvēktiesības, īpašu uzmanību pievēršot visneaizsargātāko grupu un demokrātijas aizsardzībai, aizsargāt pilsoniskās sabiedrības organizāciju telpu un atbalstīt plašsaziņas līdzekļu brīvību un plurālismu, **kā arī atvieglot piekļuvi uzticamai informācijai; cīnīties pret dezinformāciju un ārvalstu īstenotu informācijas manipulāciju un iejaukšanos;**
 - b) atbalstīt tiesiskumu un labu pārvaldību, tai skaitā pārredzamību, pārskatatbildību, institucionālo uzraudzību, tiesībaizsardzību, kā arī pilsonisko telpu un korupcijas un nelikumīgas tirdzniecības, tai skaitā nelikumīgu finanšu plūsmu, novēršanu un apkarošanu;
 - c) stiprināt cilvēktiesību un starptautisko tiesību, **tostarp starptautisko cilvēktiesību un starptautisko humanitāro tiesību**, ievērošanu, īpašu uzmanību pievēršot visneaizsargātāko grupu aizsardzībai;
 - d) veicināt vienlīdzības un nediskriminācijas principu ievērošanu.
- 6) Stabilitātes, miera un drošības veicināšana:
- a) sagatavoties krīzēm, jauna veida krīzēm un pēckrīzes situācijām un efektīvi reaģēt uz tām;
 - b) atbalstīt [...] **miera veidošanu**, starpniecību, stabilitāti un konfliktu novēršanu, **kā arī pretmīnu pasākumus;**
 - c) palielināt stabilitāti un drošību, izmantojot tiesu iestāžu sadarbību, cīņu pret nesodāmību, organizēto noziedzību, kiberdraudiem un hibrīddraudiem, **radikalizāciju**, vardarbīgu ekstrēmismu un terorismu, **un palielināt jūras drošību atbilstoši starptautiskajām tiesībām, tai skaitā ANO Jūras tiesību konvencijai;**
 - d) palīdzēt novērst Savienības ierobežojošo pasākumu apiešanu[...];

- e) **veicināt sieviešu pilnīgu, vienlīdzīgu un jēgpilnu līdzdalību visos miera procesu, konfliktu novēršanas un pēckonfliktu rekonstrukcijas līmeņos, šajā sakarā īstenojot programmu sieviešu, miera un drošības jomā.**

7) Partnerību stiprināšana

- a) **veicināt reģionālo un starpreģionālo integrāciju, sadarbību, tirdzniecību, dialogu un iniciatīvas, tostarp ar ilgtermiņa mērķi panākt ĀS un ES tirdzniecības nolīgumu, un atbalstīt Āfrikas iekšējo tirdzniecību un Āfrikas Kontinentālo brīvās tirdzniecības zonu;**
- b) **veicināt politisko dialogu ar Āfrikas, Karību jūras reģiona un Klusā okeāna valstu organizāciju, Āfrikas Savienību un reģionālajām organizācijām;**
- c) **veicināt kultūru dialogu un sadarbības, mērķsadarbības, mobilitātes, apmaiņas un līderības programmas; veicināt kultūras daudzveidības nozīmi visās tās izpausmēs un stiprināt sadarbību kultūras mantojuma aizsardzības, saglabāšanas un uzlabošanas jomā;**
- d) **veicināt cilvēku savstarpējo partnerību izveidi, pamatojoties uz kopīgām interesēm, un stiprināt prasmju attīstību, sadarbojoties klimata, miera un drošības, veselības, izglītības, jaunatnes, kultūras, sporta, kā arī pētniecības un inovācijas jomā;**
- e) **[...]stiprināt sadarbību ar pilsonisko sabiedrību, veicināt tās jēgpilnu ieguldījumu demokrātiskā pārvaldībā un ilgtspējīgā attīstībā, nodrošināt sadarbību ar vietējām iestādēm un privāto sektoru un stiprināt valsts un vietējās iestādes un to efektīvu darbību saskaņā ar to attiecīgajām pilnvarām;**
- f) **stiprināt apzināšanos, izpratni un uztveri par Eiropas Savienību partnervalstīs, izmantojot stratēģisku komunikāciju.**

II.D pielikums. Āzija un Klusā okeāna reģions

- 1) Atbalsts iekļaujošai un ilgtspējīgai izaugsmei, pienācīgas kvalitātes darbvietu nodrošināšanai[...], digitālajai pārveidei, **ekonomiskajai drošībai un investīcijām būtiskā ilgtspējīgā infrastruktūrā:**
 - a) atbalstīt ilgtspējīgu, drošu, aizsargātu un noturīgu infrastruktūru un transporta savienojamību, tai skaitā autoceļu, dzelzceļa, gaisa un jūras transportu, un veicināt viedu un ilgtspējīgu mobilitāti un ilgtspējīgu transporta degvielu izmantošanu, **tostarp, sekmējot privātā sektora investīcijas;**
 - b) veicināt tirdzniecības, uzņēmējdarbības un investīciju iespējas, tostarp **jo īpaši** [...] Eiropas Savienības uzņēmumiem[...], privātā sektora attīstību, **tostarp MVU attīstību**, regulējuma konvergenci ar Savienības standartiem, ekonomisko integrāciju, piegādes ķēžu dažādošanu, kā arī ilgtspējīgas vietējās un reģionālās vērtības ķēdes;
 - c) veicināt reģionālo integrāciju, iekšējo tirdzniecību, uzņēmējdarbības dialogu un uzņēmumu un pārvaldes dialogu reģionālajā un starpreģionālajā līmenī;
 - d) veicināt Savienības vienotās valūtas izmantošanu tirdzniecībā, finanšu pakalpojumiem un investīcijām reģionā un attiecībā uz Savienību;
 - e) veicināt drošu digitālo un kosmosa ekonomiku, atbalstīt darbības digitālās plaisas novēršanai, attīstīt drošas un uzticamas digitālās infrastruktūras, veicināt cilvēkcentrētu digitālo pārvaldību, [...] **tostarp** izstrādāt modernas datu pārvaldības un aizsardzības sistēmas drošām datu plūsmām;
 - f) veicināt un palielināt investīcijas kritiski svarīgās izejvielās un resursos, ilgtspējīgu un konkurētspējīgu politiku izrakstu ieguves un apstrādes jomā, **būtisku uzmanību pievēršot ilgtspējai, vietējās vērtības pievienošanai un piegādes drošībai;**
 - g) atbalstīt Savienības tirdzniecības politiku un tirdzniecības nolīgumus un to īstenošanu;

- h) stiprināt iekļaujošu un taisnīgu pārkārtošanos uz zaļo un digitālo ekonomiku un veicināt digitālo pārvaldību un e-pakalpojumus, kā arī publisko finanšu pārredzamību un efektivitāti;
 - i) veicināt prasmju attīstību un pienācīgas kvalitātes darbvietas, kā arī pētniecību un inovāciju, atbalstīt starptautiskos darba **standartus, tostarp SDO darba pamatstandartus, un starptautiskos** [...] vides standartus, kā arī uzņēmējdarbības un cilvēktiesību principus;
 - j) atbalstīt Savienības konkurētspēju un elastīgi reaģēt uz ekonomikas problēmām un iespējām;
 - k) **mobilizēt privāto finansējumu ilgtspējīgai attīstībai, klimatiskās pārkārtošanās procesam un enerģētikas pārkārtošanai, tostarp, attīstot un palielinot inovatīvu finansējumu.**
- 2) Cīņa pret klimata pārmaiņām, vides un biodaudzveidības aizsardzība:
- a) veicināt vides un biodaudzveidības aizsardzību un saglabāšanu un nodrošināt dabas resursu ilgtspējīgu pārvaldību un atjaunošanu, piesārņojuma **novēršanu un** samazināšanu, **tostarp jūrā**, biodaudzveidības saglabāšanu, tai skaitā ūdens sistēmu, zemes, mežu un okeāna saglabāšanu;
 - b) sekmēt ilgtspējīgu zaļo, zilo un aprites ekonomiku, tai skaitā bioekonomiku, zaļās un viedās pilsētas, un piekļuvi klimatnoturīgai un drošai ūdensapgādei, sanitārijai un atkritumu apsaimniekošanas pakalpojumiem;
 - c) atbalstīt sadarbību vides problēmu risināšanā, ilgtspējīgu enerģētikas pārkārtošanu un uzlabotu reģionālo energosavienojamību, kā arī veicināt piekļuvi enerģijai, atjaunīgo enerģiju un energoefektivitāti; veicināt tīras **un ilgtspējīgas** enerģijas avotu izmantošanu rūpniecībā un transportā;

- d) atbalstīt reģionālās iniciatīvas un partnervalstu centienus un plānus attiecībā uz klimata pārmaiņu mazināšanu un pielāgošanos tām, sagatavotību katastrofām un riska mazināšanu, lai atbalstītu to apņemšanos klimata pārmaiņu un biodaudzveidības jomā, īpašu uzmanību pievēršot visneaizsargātākajām valstīm, jo īpaši vismazāk attīstītajām valstīm un mazo salu jaunattīstības valstīm;
- e) nodrošināt pārtikas un uztura nodrošinājumu, ilgtspējīgu un noturīgu lauksaimniecību un ilgtspējīgu zivsaimniecību[...] **un akvakultūru.**
- 3) Cilvēces attīstības un dzimumu līdztiesības veicināšana
- a) atbalstīt **labāku, iekļaujošu un vienlīdzīgu** piekļuvi izglītībai, [...] **veselības aprūpes pakalpojumiem** un veselības produktiem, **tostarp seksuālās un reproduktīvās veselības pakalpojumiem, visaptverošai dzimumaudzināšanai**, un uzturam, un uzlabot to kvalitāti;
- b) veicināt sociālo iekļaušanu, sociālo aizsardzību, vispārēju veselības apdrošināšanu un cīņu pret nevienlīdzību, īpašu uzmanību pievēršot visneaizsargātākajām grupām;
- c) veicināt dzimumu līdztiesību un sieviešu un meiteņu tiesības un pilnvērtīgu iespēju nodrošināšanu sievietēm un meitenēm, aizsargāt personu ar invaliditāti un **bērnu tiesības**[...] un apkarot bērnu darbu, novērst un [...] **apkarot visu veidu seksuālu un ar dzimumu saistītu vardarbību; atbalstīt un aizsargāt visu personu pilnīgu kontroli pār seksuālo un reproduktīvo veselību un ar to saistītajām tiesībām saskaņā ar 9. panta 6. punktu;**
- d) sniegt ieguldījumu partnervalstu noturībā, atbalstot un stiprinot darbības, ar kurām pievēršas humānās palīdzības, attīstības un miera saiknei, nestabilitātes problēmām, kā arī pievēršas rekonstrukcijas vajadzībām un [...] **makroekonomikas stabilitātei.**

- 4) Sadarbības uzlabošana visos migrācijas, mobilitātes un piespiedu pārvietošanas aspektos, **tostarp attiecībā uz atgriešanu un atpakaļuzņemšanu**
- a) [...] **novērst neatbilstīgu migrāciju un piespiedu pārvietošanu un pievērsties to pamatcēloņiem, jo īpaši sadarbībā ar tām partnervalstīm, kas uzņem ievērojamu skaitu bēgļu un/vai pārvietoto iedzīvotāju;**
 - b) stiprināt visus migrācijas pārvaldības un vadības aspektus, uzlabot robežu pārvaldību, tai skaitā ceļošanas dokumentu un vīzu sistēmu kvalitāti, cīnīties pret migrantu kontrabandu un cilvēku tirdzniecību un veicināt sadarbību attiecībā uz neatbilstīgu migrantu drošu, cieņpilnu [...], ilgtspējīgu **un efektīvu** atgriešanu, atpakaļuzņemšanu un reintegrāciju;
 - c) atbalstīt un veicināt likumīgu migrācijas un mobilitātes kanālu izmantošanu un veicināt diasporu ieguldījumu izcelsmes valstu attīstībā;
 - d) atbalstīt patvēruma meklētājus, bēgļus, iekšzemē pārvietotas personas un bezvalstniekus, jo īpaši visneaizsargātākos migrantus, tai skaitā bērnus, kā arī viņu uzņēmējkopienas, un veicināt viņu piekļuvi aizsardzībai un ilgtspējīgiem risinājumiem, tai skaitā brīvprātīgai repatriācijai, vietējai integrācijai, un piekļuvi **brīvprātīgai** pārmitināšanai, kā arī papildu ceļiem.
- 5) Demokrātijas, tiesiskuma, cilvēktiesību un labas pārvaldības veicināšana un aizsardzība:
- a) atbalstīt demokrātiju, tiesiskumu, labu pārvaldību, pārredzamību un pārskatatbildību, aizsargāt pilsonisko telpu, novērst un apkarot korupciju un nesodāmību, kā arī atbalstīt neatkarīgas, pārskatatbildīgas un efektīvas tiesu sistēmas;
 - b) atbalstīt un nodrošināt sadarbību ar pilsoniskās sabiedrības organizācijām, **veicinot to jēgpilnu ieguldījumu demokrātiskā pārvaldībā un ilgtspējīgā attīstībā; atbalstīt** plašsaziņas līdzekļu brīvību, **atvieglot piekļuvi uzticamai informācijai** un nodrošināt iespējas jauniešiem visās politikas jomās un institucionālajos procesos;

- c) veicināt **starptautisko tiesību, tostarp starptautisko** cilvēktiesību un starptautisko humanitāro tiesību, vienlīdzības un nediskriminācijas principu ievērošanu, īpašu uzmanību pievēršot visvairāk apdraudēto personu aizsardzībai.
- 6) Stabilitātes, miera un drošības veicināšana:
- a) sagatavoties krīzēm, jauna veida krīzēm un pēckrīzes situācijām un efektīvi reaģēt uz tām;
- b) atbalstīt [...] **miera veidošanu**, mediāciju, stabilitāti un konfliktu novēršanu **un pretmīnu pasākumus, kā arī veicināt sieviešu pilnīgu, vienlīdzīgu un jēgpilnu līdzdalību visos miera procesus, konfliktu novēršanas un pēckonfliktu rekonstrukcijas līmeņos, šajā sakarā īstenojot programmu sieviešu, miera un drošības jomā;**
- c) vairojot stabilitāti un drošību, izmantojot tiesu iestāžu sadarbību, **ekonomisko drošību, jūras drošību**, cīņu pret hibrīddraudiem un kiberdraudiem, **dezinformāciju, ārvalstu īstenotu informācijas manipulāciju un iejaukšanos**, organizēto noziedzību, nelikumīgu tirdzniecību, **radikalizāciju**, vardarbīgu ekstrēmismu un terorismu;
- ca) **stiprināt drošības partnerības, lai veicinātu reģionālu drošības arhitektūru, kuras pamatā ir starptautiskās tiesības, tostarp Apvienoto Nāciju Organizācijas Jūras tiesību konvencija;**
- d) palīdzēt novērst Savienības ierobežojošo pasākumu apiešanu.
- 7) Partnerību stiprināšana
- a) veicināt reģionālo un starpreģionālo integrāciju, sadarbību, dialogu un iniciatīvas;
- b) veicināt politisko dialogu ar Āfrikas, Karību jūras reģiona un Klusā okeāna valstu organizāciju;
- c) veicināt kultūras un kultūru dialoga nozīmi, kultūru daudzveidību visās tās izpausmēs un pastiprināt sadarbību kultūras mantojuma aizsardzības, saglabāšanas un uzlabošanas jomā;

- d) veicināt cilvēku savstarpējo partnerību izveidi, pamatojoties uz kopīgām interesēm, un stiprināt prasmju attīstību, sadarbojoties **veselības, izglītības, jaunatnes, kultūras, sporta, pētniecības un inovācijas jomā**;
- e) [...] **stiprināt** sadarbību ar pilsonisko sabiedrību, vietējām iestādēm un privāto sektoru un stiprināt valsts un vietējās iestādes un to efektīvu darbību saskaņā ar to attiecīgajām pilnvarām;
- f) stiprināt apzināšanos, izpratni un uztveri par Eiropas Savienību partnervalstīs, izmantojot stratēģisku komunikāciju.

II.E pielikums. Ziemeļamerika, Dienvidamerika un Karību jūras reģions

- 1) Taisnīgas zaļās un digitālās pārkārtošanās programmas virzība uz ilgtspējīgu attīstību:
 - a) attīstīt vietējas pievienotās vērtības un divpusējas reģionu vērtības ķēdes, [...]tai skaitā tīras **un ilgtspējīgas** enerģijas un kritiski svarīgu izejvielu un resursu jomā[...], iekļaujošu un ilgtspējīgu izaugsmi, **tirdzniecību, privātā sektora attīstību, tostarp MVU attīstību**, veicināt ilgtspējīgu ražošanas un vērtības ķēžu attīstību, pētniecību un inovāciju, kā arī pienācīgas kvalitātes darbvietas, balstoties uz Eiropas tehnoloģijām, lai dažādotu ekonomiku, **un atbalstīt starptautiskos darba standartus, tostarp SDO darba pamatstandartus, un starptautiskos vides standartus, kā arī uzņēmējdarbības un cilvēktiesību principus**;
 - b) piesaistīt uz vērtībām balstītas investīcijas, lai apmierinātu infrastruktūras vajadzības klimatneitrālā, noturīgā un dabai labvēlīgā ekonomikā, kas atbilst augstiem vides, sociālajiem un pārvaldības standartiem;
 - c) attīstīt ilgtspējīgu finansējumu, lai piesaistītu starptautiskos ieguldītājus, un veicināt zaļās investīcijas;
 - ca) **mobilizēt privāto finansējumu ilgtspējīgai attīstībai, klimatiskās pārkārtošanās procesam un enerģētikas pārkārtošanai, tostarp, attīstot un palielinot inovatīvu finansējumu**;

- d) veicināt taisnīgu pārkārtošanos uz ilgtspējīgu zaļo, zilo, digitālo un aprites ekonomiku, atbalstot dekarbonizāciju un resursu efektīvu izmantošanu lauksaimniecībā, transportā, mežsaimniecībā, enerģētikā, vienlaikus atbalstot pielāgošanos klimata pārmaiņām;
- e) atbalstīt ilgtspējīgu, drošu un noturīgu infrastruktūru un transporta savienojamību, tai skaitā autoceļu, dzelzceļa, gaisa un jūras transportu, un ilgtspējīgu transporta degvielu izmantošanu;
- f) uzlabot reģiona kritiski svarīgo izejvielu ražošanas un eksporta jaudu, **būtisku uzmanību pievēršot ilgtspējai, vietējās vērtības pievienošanai un piegādes drošībai**[...];
- g) veicināt piesārņojuma mazināšanu un aizsargāt, saglabāt, atjaunot un nodrošināt ekosistēmu, piemēram, ūdens sistēmu, zemes, mežu un okeāna, ilgtspējīgu pārvaldību; izstrādāt ilgtspējīgas pārtikas **un uztura sistēmas, piekļuvi klimatnoturīgai un drošai ūdensapgādei un ūdens efektivitātei**, ilgtspējīgu zivsaimniecību **un akvakultūru**, dabā balstītus risinājumus, cīnīties pret mežu un biodaudzveidības zudumu;
- h) veicināt digitālo pārkārtošanos un **uzticamu un** drošu kiberneturīgu digitālo savienojamību, arī lai samazinātu digitālo plaisu un dzimumu plaisu, veicinātu kosmosa ekonomiku, drošas un stabilas datu plūsmas un kosmosā balstītu datu izmantošanu saskaņā ar ES standartiem;
- i) atbalstīt Savienības konkurētspēju un elastīgi reaģēt uz ekonomikas problēmām un iespējām;
- j) veicināt taisnīgu pārkārtošanos, iekļaujošu sabiedrību un novērst nevienlīdzību visos tās veidos, uzlabot cenas ziņā pieejamu un vienlīdzīgu piekļuvi prasmju attīstībai un vispārēju piekļuvi veselības aprūpei un sociālajai aizsardzībai;
- k) sekmēt **ilgtspējīgu** enerģētikas pārkārtošanu un veicināt **ilgtspējīgu** enerģētisko drošību; veikt investīcijas energosavienojamībā un atjaunojamos energoresursos; veicināt [...]ilgtspējīgas enerģijas avotu izmantošanu rūpniecībā un transportā.

- 2) Kopīgas ES un Latīņamerikas un Karību jūras reģiona valstu tirdzniecības un investīciju programmas izvērsana:
- a) uzlabot apstākļus ilgspējīgām investīcijām un privātā sektora attīstībai, izveidojot labvēlīgāku uzņēmējdarbības un normatīvo vidi, veicinot uzņēmējdarbības un investīciju iespējas, **jo īpaši** [...] Eiropas Savienības uzņēmumiem [...], un regulējuma konvergenci ar Savienības standartiem;
 - b) veicināt tādu preču tirdzniecību, uz kurām attiecas ar ES zaļo kursu saistītie tiesību akti;
 - c) veicināt [...]MVU kopuzņēmumus, eksportu un pienācīgu darbvietu radīšanu;
 - d) nodrošināt tirdzniecības un asociācijas nolīgumu īstenošanu, tai skaitā sniedzot tehnisko palīdzību un iesaistot uzņēmumus;
 - e) veicināt Savienības vienotās valūtas izmantošanu tirdzniecībai, finanšu pakalpojumiem un investīcijām reģionā un attiecībā uz Savienību.
- 3) Tiesiskuma, iedzīvotāju drošības un cīņas pret transnacionālo organizēto noziedzību uzlabošana, veicinot stabilitāti, mieru un drošību:
- a) atbalstīt sadarbību un koordināciju cīņā pret transnacionālo organizēto noziedzību un tās radītajām finanšu plūsmām, veidot saiknes starp tieslietu un drošības iestādēm, pamatojoties uz tiesiskuma politikas un instrumentu konvergenci un saskaņošanu;
 - b) stiprināt partnervalstu spējas reaģēt uz drošības apdraudējumu un kiberdraudu ietekmi un labāk aizsargāt iedzīvotājus un visneaizsargātākās grupas;
 - c) stiprināt partnervalstu spējas nodrošināt vērtības ķēdes un loģistiku;
 - d) sagatavoties krīzēm, jauna veida krīzēm un pēckrīzes situācijām un efektīvi reaģēt uz tām;

- e) atbalstīt [...] **miera veidošanu**, mediāciju, stabilitāti un konfliktu novēršanu un **pretmīnu pasākumus**, kā arī stiprināt divpusējas reģionu [...] **partnerattiecības** drošības un tiesiskuma jomā;
- f) vairost stabilitāti un drošību, **tostarp jūras drošību**, cīnoties pret hibrīddraudiem un kiberdraudiem, nesodāmību, korupciju, nelikumīgu tirdzniecību, **nelikumīgu ekonomiku**, vardarbīgu ekstrēmismu un terorismu;
- g) dot ieguldījumu, lai novērstu Savienības ierobežojošo pasākumu apiešanu [...];
- h) **veicināt sieviešu pilnīgu, vienlīdzīgu un jēgpilnu līdzdalību visos miera procesos, konfliktu novēršanas un pēckonfliktu rekonstrukcijas līmeņos, šajā sakarā īstenojot programmu sieviešu, miera un drošības jomā.**
- 4) Cilvēktiesību, cilvēces attīstības, **dzimumu līdztiesības**, demokrātijas, **labas pārvaldības** un tiesiskuma veicināšana:
- a) aizsargāt un veicināt cilvēktiesības **un starptautiskās tiesības, tostarp starptautiskās cilvēktiesības un starptautiskās humanitārās tiesības**, īpašu uzmanību pievēršot **visneaizsargātākajās situācijās esošo** grupu aizsardzībai, demokrātijai, tiesiskumam un labai pārvaldībai, tai skaitā pārskatatbildībai, un sekmēt korupcijas, tai skaitā saistībā ar organizēto noziedzību, novēršanu un apkarošanu;
- b) veicināt dzimumu līdztiesību un sieviešu un meiteņu tiesības un pilnvērtīgu iespēju nodrošināšanu sievietēm un meitenēm, novērst un [...] **apkarot visu veidu seksuālu un ar dzimumu saistītu** vardarbību, kā arī veicināt pilnvērtīgu iespēju nodrošināšanu jauniešiem visās politikas jomās un institucionālajos procesos; **atbalstīt visu personu pilnīgu kontroli pār seksuālo un reproduktīvo veselību un ar to saistītajām tiesībām saskaņā ar 9. panta 6. punktu;**

- c) aizsargāt pilsoniskās sabiedrības telpu, **veicinot pilsoniskās sabiedrības jēgpilnu ieguldījumu demokrātiskā pārvaldībā un ilgtspējīgā attīstībā**, un atbalstīt plašsaziņas līdzekļu brīvību un plurālismu **un atvieglot piekļuvi uzticamai informācijai; un cīnīties pret dezinformāciju un ārvalstu īstenotu informācijas manipulāciju un iejaukšanos;**
- d) atbalstīt labāku, **iekļaujošu un vienlīdzīgu** piekļuvi izglītībai, veselības aprūpes pakalpojumiem un veselības produktiem, **tostarp seksuālās un reproduktīvās veselības pakalpojumiem un visaptverošai dzimumaudzināšanai**, un uzlabot to kvalitāti, kā arī atbalstīt pārtikas un uztura nodrošinājumu un piekļuvi klimatnoturīgai un drošai ūdensapgādei un ūdens efektivitātei, sanitārijai, ietverot visus sabiedrības locekļus, un atkritumu apsaimniekošanas pakalpojumiem, aizsargāt personu ar invaliditāti tiesības **un bērnu tiesības** [...] un apkarot bērnu darbu;
- e) veicināt sociālo iekļaušanu, sociālo aizsardzību un cīņu pret nevienlīdzību, īpašu uzmanību pievēršot visneaizsargātākajām grupām;
- f) uzlabot sadarbību **cilvēku mobilitātes un migrācijas pārvaldības** jomā, tostarp [...] **cīnīties pret** migrantu kontrabandu [...] un cilvēku **tirdzniecību, veicināt sadarbību attiecībā uz drošu, cieņpilnu, ilgtspējīgu un efektīvu atgriešanu, atpakaļuzņemšanu un reintegrāciju;**
- g) sniegt ieguldījumu partnervalstu noturībā, atbalstot un stiprinot darbības, ar kurām pievēršas humānās palīdzības, attīstības un miera saiknei, nestabilitātes problēmām, kā arī pievēršas rekonstrukcijas vajadzībām un [...] **makroekonomikas stabilitātei.**

5) Partnerību stiprināšana

- a) veicināt ES un Latīņamerikas un Karību jūras reģiona valstu divpusējo reģionālo partnerību;
- b) veicināt reģionālo un starpreģionālo integrāciju, savienojamību un sadarbību;
- c) veicināt politisko dialogu ar Āfrikas, Karību jūras reģiona un Klusā okeāna valstu organizāciju;

- d) veicināt kultūras un kultūru dialoga nozīmi, kultūru daudzveidību visās tās izpausmēs un pastiprināt sadarbību kultūras mantojuma aizsardzības, saglabāšanas un uzlabošanas jomā;
- e) veicināt cilvēku savstarpējo partnerību izveidi, pamatojoties uz kopīgām interesēm un stiprināt prasmju attīstību, sadarbojoties **veselības, izglītības, jaunatnes, kultūras, sporta, pētniecības un inovācijas jomā**;
- f) nodrošināt sadarbību ar pilsonisko sabiedrību, vietējām iestādēm un privāto sektoru un stiprināt valsts un vietējās iestādes un to efektīvu darbību saskaņā ar to attiecīgajām pilnvarām;
- g) stiprināt apzināšanos, izpratni un uztveri par Eiropas Savienību partnervalstīs, izmantojot stratēģisku komunikāciju.

II.F pielikums. Globālais pīlārs

- 1) Cilvēces attīstības veicināšana:
 - a) novērst un apkarot **globālus** veselības apdraudējumus, piemēram, pandēmijas un rezistenci pret antimikrobiālajiem līdzekļiem, **piemērojot pieeju “Viena veselība”**, stiprināt veselības aprūpes sistēmas un vienlīdzību veselības jomā, veicināt vispārēju veselības apdrošināšanu un **atbalstīt visu personu pilnīgu kontroli pār** seksuālo un reproduktīvo veselību un ar to saistītajām tiesībām **saskaņā ar 9. panta 6. punktu**;
 - b) atbalstīt iekļaujošu, taisnīgu un kvalitatīvu izglītību, **tostarp visaptverošu dzimumaudzināšanu**, un prasmes, tai skaitā ar globālām iniciatīvām un pētniecību;
 - c) veicināt dzimumu līdztiesību un pilnvērtīgu iespēju nodrošināšanu sievietēm un meitenēm un novērst nevienlīdzību; **apkarot visu veidu seksuālu un ar dzimumu saistītu vardarbību**;
 - d) veicināt bērnu un jauniešu aizsardzību, jauniešu iesaisti un pilnvērtīgu iespēju nodrošināšanu, kā arī pilnvērtīgu iespēju nodrošināšanu personām ar invaliditāti;

- e) koordinēt un sekmēt globālo programmu migrācijas un piespiedu pārvietošanas pārvaldībai un atbalstīt Savienības saistības šajā jomā;
 - f) sniegt ieguldījumu globālajā programmā par cilvēka cienīgu darbu visiem, tai skaitā, veicinot starptautiskos darba standartus, **tostarp SDO darba pamatstandartus, un starptautiskos vides standartus, kā arī uzņēmējdarbības un cilvēktiesību principus**, un vispārēju sociālo aizsardzību un sociālo iekļaušanu.
- 2) Taisnīgas zaļās un digitālās pārkārtošanās veicināšana ilgtspējīgai labklājībai:
- a) paātrināt taisnīgu pārkārtošanos uz klimatneitrālu, noturīgu, ilgtspējīgu, zaļo, zilo un aprites ekonomiku, tai skaitā atbalstot globālas iniciatīvas;
 - b) stiprināt globālo pārvaldību un zināšanas par klimatu, **biodaudzveidību**, pārtiku un lauksaimniecību, vidi, dabas resursiem un okeānu, atbalstot globālos sabiedriskos labumus;
 - c) paātrināt piekļūstamas, cenas ziņā pieejamas, iekļaujošas, ilgtspējīgas, [...] aizsargātas **un uzticamas** digitālās savienojamības, tai skaitā satelītu savienojamības, **iekļaujošu dizainu un** izvēršanu un veicināt cilvēkcentrētu un aizsargātu digitālo ekonomiku un globālo pārvaldību;
 - d) veicināt ilgtspējīgu finansējumu, publiskās un privātās investīcijas, **privātā finansējuma mobilizāciju**, ilgtspējīgas un noturīgas vērtības ķēdes, atbildīgu uzņēmējdarbību un atbalstīt Savienības tirdzniecības politiku un ekonomisko drošību daudzpusējā vidē.
- 3) Demokrātijas, cilvēktiesību un tiesiskuma veicināšana un aizsardzība:
- a) [...] **aizsargāt un veicināt** cilvēktiesību un pamatbrīvību ievērošanu, veicināt līdztiesības un nediskriminācijas principus, aizsargāt un uzlabot labvēlīgu pilsonisko telpu, ietverot cilvēktiesību aizstāvju un viņu tīklu visā pasaulē stiprināšanu;

- b) **aizsargāt, veicināt un** atbalstīt demokrātiju, tai skaitā efektīvu pārstāvību un **iekļaujošu** līdzdalību, arī izvēršot ES vēlēšanu novērošanas **un turpmāko pasākumu** misijas;
- c) novērst draudus demokrātijai, tai skaitā ārvalstu īstenotu informācijas manipulāciju un iejaukšanos un dezinformāciju, un atbalstīt **un veicināt** brīvus un neatkarīgus plašsaziņas līdzekļus **un atvieglot piekļuvi uzticamai informācijai**;
- d) atbalstīt un aizsargāt tiesiskumu un starptautiskās tiesības, tostarp **starptautiskās cilvēktiesības un starptautiskās humanitārās tiesības, arī** izmantojot starptautiskus tiesiskuma mehānismus, pārredzamības un pārskatatbildības mehānismus[...];
- e) stiprināt globālo un daudzpusējo cilvēktiesību sistēmu, procesus un arhitektūru.
- 4) Miera, drošības, stabilitātes un reaģēšanas uz krīzēm veicināšana:
- a) atbalstīt mieru, stabilitāti un konfliktu novēršanu, izmantojot prognozēšanu, konfliktu analīzi, agrīno brīdināšanu, miera veidošanu, mediāciju un dialogu;
- b) novērst globālus apdraudējumus, tai skaitā hibrīddraudus, apdraudējumu kosmosā un kiberdraudus, veicināt jūras un aviācijas drošību;
- c) palielināt stabilitāti un drošību, izmantojot daudzpusējas iniciatīvas cīņā pret terorismu, radikalizāciju un vardarbīgu ekstrēmismu, kā arī globālo sadarbību cīņā pret nelikumīgu tirdzniecību[...], organizēto noziedzību, **migrantu kontrabandu un cilvēku tirdzniecību**;
- d) mazināt ķīmiskos, bioloģiskos, radioloģiskos un kodolenerģijas riskus;
- e) atbalstīt globālas iniciatīvas, kuru mērķis ir novērst klimata un vides riskus, kam var būt destabilizējoša ietekme uz mieru un drošību;

- f) atbalstīt globālas iniciatīvas, kuru mērķis ir ierobežot izrakteņu un citu dabas resursu izmantošanu konfliktu finansēšanai un novērst saistītos cilvēktiesību aizskārumus un riskus piegādes ķēdēs[...];
- g) **veicināt sieviešu pilnīgu, vienlīdzīgu un jēgpilnu līdzdalību visos miera procesu, konfliktu novēršanas un pēckonfliktu rekonstrukcijas līmeņos, šajā sakarā īstenojot programmu sieviešu, miera un drošības jomā.**
- 5) Partnerību un stratēģisko attiecību stiprināšana:
- a) atbalstīt multilaterālismu un daudzpusējo nolīgumu ievērošanu un iesaistīties globālās partnerībās, tai skaitā atbalstīt globālo ekonomikas pārvaldību un attīstības arhitektūru;
- b) atbalstīt globālas iniciatīvas, kas apkaro nelikumīgas finanšu plūsmas, nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizāciju un nodokļu nemaksāšanu;
- c) stiprināt Eiropas un partnervalstu vietējo pašvaldību tīklu un alianšu institucionālās un operatīvās spējas attīstības jomā;
- d) palielināt spējas un uzturēt partnerības ar Eiropas un partnervalstu pilsoniskās sabiedrības organizācijām, tīkliem, platformām un aliansēm, lai radītu labvēlīgu vidi iedzīvotāju līdzdalībai un pilsoniskās sabiedrības rīcībai, tai skaitā Savienībā;
- e) iesaistīties publiskās diplomātijas **un globālās izglītības** darbībās, lai veicinātu dialogu un savstarpēju sapratni.